bestemmingsplan
Singelweg 20 Sauwerd

ontwerp

gemeente Winsum

BügelHajema
Ruimte voor de leefomgeving

bestemmingsplan Toelichting

Singelweg 20 Sauwerd

ontwerp 19-02-2018

Inhoudsopgave

Toelichting **5**

Hoofdstuk 1 Inleiding **7**
1.1 Aanleiding 7
1.2 Juridische status van het plangebied 7
1.3 Leeswijzer 7

Hoofdstuk 2 Planbeschrijving **9**
2.1 Huidige situatie 9
2.2 Toekomstige situatie 9

Hoofdstuk 3 Beleidskader **11**
3.1 Rijksbeleid 11
3.2 Provinciaal beleid 11
3.3 Gemeentelijk beleid 13

Hoofdstuk 4 Onderzoeken **15**
4.1 Water 15
4.2 Milieu 16
4.3 Ecologie 18
4.4 Cultuurhistorie en archeologie 18

Hoofdstuk 5 Juridische vormgeving **21**
5.1 Algemeen 21
5.2 Bestemmingsregels 21

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid **23**
6.1 Economische uitvoerbaarheid 23
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 23

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het voorliggend bestemmingsplan heeft betrekking op het agrarisch bedrijf aan de Singelweg 20 in Sauwerd. Het voornemen van het bedrijf is om de bestaande loods uit te breiden met een jongveestal.

De gemeente heeft geconstateerd dat er per abuis een bestemming is opgenomen in het vigerende bestemmingsplan die niet conform het huidige gebruik is. Voorliggend bestemmingsplan is ter reparatie van het huidige bestemmingsplan en voorziet in de mogelijkheid om de loods uit te breiden met een jongveestal.

1.2 Juridische status van het plangebied

Onderstaand is het plangebied aangegeven, zoals dat nu in het bestemmingsplan Sauwerd (vastgesteld op 6 maart 2012) is opgenomen.

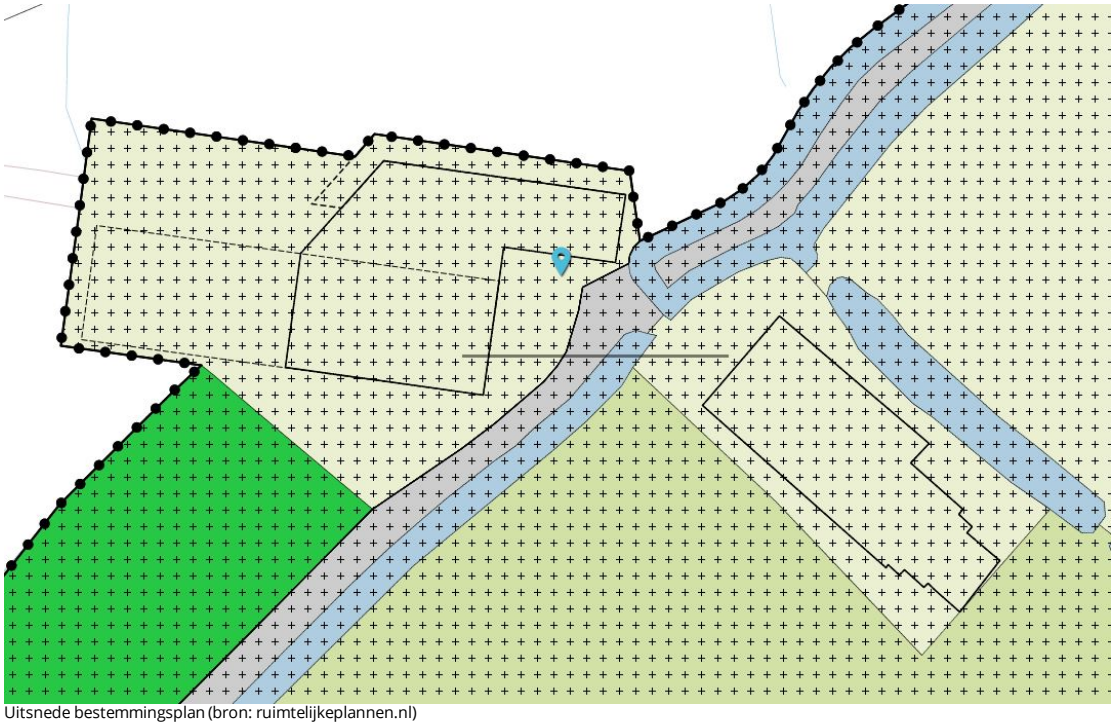

Uitsnede bestemmingsplan (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Het gehele perceel heeft in het vigerende bestemmingsplan de enkelbestemming Agrarisch - Cultuurgrond. Het oostelijk gelegen deel heeft daarnaast ook de dubbelbestemming Waarde - Wierde. Het perceel wordt doorkruist door de Singelweg / Groenelaan (enkelbestemming Verkeer). De twee delen van het bedrijf zijn door middel van de figuur Relatie aan elkaar gekoppeld en beschikken beide over een bouwvlak.

Het oostelijk gelegen deel van het bedrijf heeft de dubbelbestemming Archeologie 2. Het westelijk gelegen deel, waar de nieuwe stal wordt gerealiseerd, heeft de dubbelbestemming Archeologie 4. In het westelijk gelegen deel van het bedrijf is verder een deel aangeduid als Groen en er is een maatvoeringsvlak opgenomen waar de bestaande ligboxenstal en twee voederopslagen zijn gesitueerd.

1.3 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op de planbeschrijving. Hoofdstuk 3 beschrijft het beleidskader. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de milieuaspecten. In hoofdstuk 5 is de juridische vormgeving opgenomen. Tot slot wordt in hoofdstuk 6 de uitvoerbaarheid van het plan toegelicht.

Hoofdstuk 2 Planbeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het perceel is gelegen aan de rand van het dorp Sauwerd en valt nog net binnen de wierde waarop het dorp is gelegen. Het dorp Sauwerd ligt ten oosten van het perceel. Ter hoogte van het bedrijf gaat de Singelweg over in het voet- en fietspad Groenelaan.

Het plangebied is gelegen in het wierdenlandschap. Het landschapstype kenmerkt zich door een grote mate van openheid, met verdichtingen in de vorm van beplanting langs wegen en maren, erfbeplantingen en enkele verspreid liggende bosjes. De omliggende gronden van het plangebied zijn met name in gebruik als grasland.

De ligging van het perceel ten opzichte van de omgeving is op onderstaande luchtfoto weergegeven.

Luchtfoto met plangebied in rood (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Het perceel wordt doorkruist door de Singelweg / Groenelaan. Het oostelijk deel van het bedrijf bestaat uit de woning en verschillende opslagen. Het westelijk deel van het bedrijf bestaat uit een ligboxenstal, een loods en voederopslagen.

2.2 Toekomstige situatie

De rundveehouderij heeft het voornemen het bedrijf uit te breiden met een jongveestal. Deze stal wordt in het verlengde van een bestaande loods gebouwd. In de huidige situatie wordt deze grond gebruikt als grasland bij het bedrijf.

Het gebouw wordt in dezelfde vorm doorgetrokken als de bestaande loods. De afmetingen wat betreft hoogte en breedte zijn gelijk aan de bestaande loods. De lengte van de uitbreiding is 30 meter. In de nieuwe situatie worden meer dieren gehouden dan in de huidige situatie. Het gaat om een toename van 15 melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar en 12 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar.

De situatieschets met de huidige bebouwing en de nieuw te bouwen jongveestal is op onderstaande luchtfoto weergegeven.

Uitsnede situatieschets (bron: Agrifirm Exlan)

Zoals in de inleiding is vermeld, is de huidige bestemming niet conform het huidige gebruik van het perceel én kan de uitbreiding van de loods met een jongveestal niet op basis van de huidige bestemming. Voorliggend bestemmingsplan voorziet in de volgende wijzigingen:

- de bestemming wordt gewijzigd van Agrarisch - Cultuurgrond naar Agrarisch - Bedrijf, conform het huidige gebruik;
- het maatvoeringsvlak komt op het bouwvlak te liggen;
- het bestaande bouwvlak wordt vergroot ten behoeve van de uitbreiding van de loods.

Hoofdstuk 3 Beleidskader

3.1 Rijksbeleid

Het rijksbeleid op het gebied van ruimtelijke ordening is neergelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). In de SVIR geeft het Rijk haar visie aan op de ruimtelijke- en mobiliteitsopgaven voor Nederland richting 2040. Dit betreft een integraal kader dat de basis vormt voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties.
Voor de periode tot 2028 zijn de ambities van het Rijk in drie rijksdoelen uitgewerkt:

- vergroten van de concurrentiekracht door versterking van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- verbeteren van de bereikbaarheid;
- zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

Met deze rijksdoelen zijn 13 nationale belangen aan de orde die in het SVIR verder gebiedsgericht zijn uitgewerkt in concrete opgaven voor de diverse gebieden. Buiten deze nationale belangen hebben decentrale overheden meer beleidsvrijheid op het terrein van de ruimtelijke ordening gekregen; het kabinet is van mening dat provincies en gemeenten beter op de hoogte zijn van de actuele situatie in de regio en de vraag van bewoners, bedrijven en organisaties en daardoor beter kunnen afwegen welke (ruimtelijke) ingrepen in een gebied nodig of wenselijk zijn.

Het rijksbeleid heeft geen directe doorwerking op de plannen voor het betreffende plangebied en de omliggende gronden.

3.2 Provinciaal beleid

Het ruimtelijk beleid is door de Provincie Groningen vastgelegd in de Omgevingsvisie 2016-2020. In de Omgevingsvisie wordt al het ruimtelijk beleid gebundeld in één document. Tegelijk met de Omgevingsvisie is ook de Omgevingsverordening provincie Groningen 2016 vastgesteld.

De provinciale belangen uit de visie zijn in de Omgevingsverordening vertaald in bindende regels die bij ruimtelijke plannen en ontwikkelingen in acht dienen te worden gehouden. Het gaat hierbij om zowel ruimtelijke aspecten waaronder landschapswaarden en cultuurhistorische waarden als functionele aspecten waaronder verkeer en vervoer en wonen.

Toetsing

Buitengebied

Het plangebied is gelegen in het door de provincie aangewezen buitengebied.

Veiligheid en milieu

Het oostelijke deel van het bedrijf ligt in de veiligheidszone van de provinciale weg N361. Omdat de uitbreiding betrekking op het westelijk deel van het bedrijf, wijzigt het groepsrisico binnen de veiligheidszone van de N361 niet ten opzichte van de huidige situatie.

Natuur

Het plangebied is gelegen binnen het in de verordening aangewezen leefgebied voor weidevogels, zoals aangewezen in de omgevingsverordening. Hiervoor geldt volgens de omgevingsverordening dat een bestemmingsplan dat voorziet in een nieuwe grootschalige ruimtelijke ontwikkeling inzicht moet bieden in maatregelen om mogelijke schade aan de waarde van het leefgebied te voorkomen en eventuele compensatie.

Voor weidevogels is openheid en rust van belang. De uitbreiding van de schuur heeft een toename van bebouwing en daarmee enige aantasting van de openheid in het leefgebied, tot gevolg. Grotendeels valt de verstoringszone rondom de nieuwbouw in de bestaande verstoringszone die uitgaat van huidige bebouwing, opgaande beplanting en wegen. Er is derhalve zeker geen sprake van een ontwikkeling die in

significante mate afbreuk doet aan de waarden van het leefgebied voor weidevogels.

Bovendien geldt voor 'normaal agrarisch gebruik' en 'ontwikkelingsmogelijkheden van bestaande agrarische bedrijven' een uitzondering van de bepalingen in de Verordening ten aanzien van weidevogelleefgebied.

Landschap

Het plangebied dat oostelijk van de Singelweg is gelegen, is in de Omgevingsverordening aangewezen als onderdeel van een wierde. Het westelijk deel van het plangebied ligt binnen een 'zone rond wierden en wierdedorpen'. Een klein deel van het plangebied is aangewezen als onderdeel van een karakteristieke laagte. Dit zijn landschappelijke waarden waarvan het reliëf beschermd moet worden bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het zicht op de wierde Sauwerd wordt niet verminderd doordat de stal wordt gebouwd in het verlengde van de bestaande loods. De bestaande ligboxenstal en loods ontnemen in de huidige situatie al het zicht op de wierde. Er is geen sprake van strijdigheid met de bepalingen die horen bij deze landschappelijke waarden.

Verder ligt het plangebied in een landschap met herkenbare onregelmatige blokverkaveling. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een landschap met dit kenmerk, moet regels bevatten gericht op bescherming van de herkenbare onregelmatige blokverkaveling. Ondanks de ten behoeve van het bouwplan te dempen, te beduikeren of om te leggen sloot, blijft de verkavelingsstructuur goed leesbaar. De uitbreiding wordt parallel aan de landbouwontsluitingsweg gerealiseerd.

Inpassing van ruimtelijke ontwikkelingen

In de Omgevingsverordening is ook een bepaling opgenomen over de inpassing van ruimtelijke ontwikkeling. Hierin worden eisen gesteld aan de toelichting op een bestemmingsplan. De toelichting moet inzicht bieden in:

a. de ontwikkelingsgeschiedenis van het gebied;
b. de bestaande stedenbouwkundige, cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten van het gebied;
c. de inpassing van de met het plan mogelijk gemaakte ruimtelijke ontwikkelingen in de directe en in de wijdere omgeving;
d. de maatregelen die nodig worden geacht om eventuele aantasting van kwaliteiten en waarden binnen of buiten het plangebied als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling te salderen of te compenseren;
e. de bijdrage die de met het plan mogelijk gemaakte ruimtelijke ontwikkeling kan leveren aan de bestaande of nieuwe kwaliteiten en waarden.

Voorliggende toelichting gaat in op bovenstaande punten.

Beeldbepalende en/of karakteristieke gebouwen

Een andere bepaling in de Omgevingsverordening betreft de bescherming van beeldbepalende en/of karakteristieke gebouwen. Artikel 2.9.1 van de Omgevingsverordening stelt dat een bestemmingsplan regels stelt ter bescherming van de hoofdvorm van karakteristieke en beeldbepalende gebouwen. Daarbij gaat het in ieder geval om een verbod om zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning een karakteristiek gebouw geheel of gedeeltelijk te slopen. Omdat de gebouwen in het plangebied, inclusief de boerderij, in de Erfgoednota van de gemeente Winsum niet zijn aangewezen als karakteristiek of beeldbepalend, is de bepaling uit de Omgevingsverordening niet van toepassing.

Agrarische bouwpercelen

De provinciale verordening stelt ook specifieke regels voor agrarische bouwpercelen. Agrarische bebouwing moet geconcentreerd worden binnen het bouwperceel. Verder gelden eisen bij een uitbreiding van een bouwperceel tot een oppervlakte tussen de 1 en 2 hectare. Omdat voorliggend plan betrekking heeft op een uitbreiding van het bouwperceel tot minder dan 1 hectare, zijn deze eisen niet van toepassing.

Conclusie

Voorliggend plan sluit aan bij het provinciaal beleid. Er is geen sprake van invloed op landschappelijke waarden of toename van het groepsrisico binnen het invloedsgebied van de N361. Ook aan de eisen die in de verordening zijn opgenomen voor agrarische bouwpercelen wordt voldaan.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Structuurvisie Winsum

De gemeente Winsum heeft haar ambities vastgelegd in de Structuurvisie Winsum van november 2013. In de visie worden vier ambities genoemd:

1. kwalitatief goed wonen;
2. regionaal onderscheidend voorzieningenniveau;
3. een gemeente waar ondernemerschap de ruimte krijgt;
4. vitaal en veelzijdig landschap.

Onder de vierde ambitie, 'vitaal en veelzijdig landschap', stelt de gemeente dat zij recreatie, agrarische activiteiten en cultuurhistorische elementen wil combineren in het landschap. Voorliggend plan vormt geen belemmering voor deze combinatie.

3.3.2 Welstandsnota

De gemeente Winsum heeft haar gemeentelijke welstandsbeleid opgenomen in twee welstandsnota's: één voor de woonkernen en één voor het buitengebied. In de nota's zijn de welstandseisen omschreven die aan een bouwwerk worden gesteld. Het gaat om welstandscriteria die betrekking kunnen hebben op onder andere de hoofdvorm, het materiaalgebruik, de kleurkeuze en de detaillering van een concreet bouwwerk.

Hoewel het perceel is gelegen binnen het bestemmingsplan voor het dorp Sauwerd, is vanwege het karakter van de nieuw te bouwen jongveestal en de ruimtelijke samenhang tussen het bedrijf en het buitengebied, getoetst aan de welstandnota voor het buitengebied.

Het perceel is gelegen in het deelgebied Reitdiep. Voor dit deelgebied is het beleid gericht op incidenteel wijzigen. Het uitgangspunt is het aanwezige ruimtelijke beeld. Het kleurgebruik op grote geveloppervlakken en een consequente ordening van gebouwen op een erf zijn belangrijke aandachtspunten.

De nieuw te bouwen jongveestal sluit aan bij de huidige inrichting van het erf. Het betreft een uitbreiding van een bestaande loods in dezelfde lijn en afmetingen van deze loods. Wat deze aspecten betreft sluit het plan aan bij de welstandsnota. De toetsing wat betreft kleurgebruik en aanzichten vindt plaats bij de verlening van de omgevingsvergunning voor het onderdeel bouwen.

Hoofdstuk 4 Onderzoeken

Om te beoordelen of het project uitvoerbaar is, moet dit worden getoetst aan de sectorale wetgeving op het gebied van de milieu- en omgevingsaspecten. In deze paragraaf worden deze aspecten behandeld.

4.1 Water

Vanwege het belang van het water in de ruimtelijke ordening wordt van waterschappen een sterke betrokkenheid bij het opstellen van ruimtelijke plannen verwacht. Bovendien is de watertoets een verplicht onderdeel in bestemmingsplannen.

Watertoets

Op 2 juni 2016 is het plan via de digitale watertoets voorgelegd aan waterschap Noorderzijlvest. De uitkomst van de watertoets is als Bijlage 1 bij deze toelichting gevoegd. Hieronder worden kort de aandachtspunten genoemd.

Riolering

Bij de aanleg van riolering in een nieuw plan wordt uitgegaan van de aanleg van een gescheiden stelsel, daar waar het, gelet op de aard van de aangesloten verharde oppervlakken en de mogelijke verontreiniging daarvan, verantwoord is. De initiatiefnemer van een afkoppelproject dient aannemelijk te maken dat het omringende watersysteem over voldoende berging- en afvoercapaciteit beschikt. Dit wordt in samenspraak met waterschap Noorderzijlvest vastgelegd. Tevens worden mogelijkheden om water langer vast te houden, worden zoveel mogelijk benut.

Vervuiling verhard oppervlak

Het is alleen mogelijk om verhard oppervlak, aangemerkt als schoon, af te koppelen. Dit wordt in overleg met waterschap Noorderzijlvest bepaald. Maatregelen om vervuiling te voorkomen dan wel te verminderen kunnen noodzakelijk zijn.

Grondwater

In nieuw bebouwd gebied wordt een minimale drooglegging voor woningen geadviseerd van 1,30 meter. Daarnaast dient rekening gehouden te worden met een minimale ontwateringsdiepte van 0,70 meter. Bij kruipruimteloos bouwen kan een kleinere drooglegging toegepast worden. In een ruimtelijk plan kan een variërende drooglegging gerealiseerd worden in overleg met waterschap Noorderzijlvest. Bij gebieden die met enige regelmaat mogen inunderen kan een kleinere drooglegging toegepast worden (groenstroken, ecologische zones). Op deze manier kan op creatieve wijze invulling gegeven worden aan de vereiste waterberging (zie onderstaande tabel minimale drooglegging seisen). Als dit toegepast wordt dient dit in de waterparagraaf vastgelegd te worden.

Invloed op de waterhuishouding

Het aanwezige oppervlaktewater dient niet alleen voldoende ruimte te hebben voor het afstromende hemelwater, maar ook aan de inrichting dient aandacht te worden besteed. Voor een gezond watersysteem is de inrichting en het beheer van het bestaande of nieuw te realiseren oppervlaktewater belangrijk. Bij oppervlaktewatersystemen in stedelijk gebied wordt daarom gestreefd naar zo groot mogelijke eenheden.

Conclusie

Omdat er geen sprake is van het bouwen van een woning zijn de drooglegging seisen voor woningen zoals opgenomen in de watertoets niet van toepassing. Er is ook geen sprake van het realiseren van gebiedsontsluitingsweten, erftoegangswegen of groenstroken.

Er is wel sprake van een toename van het verhard oppervlak met 350 m^2. Uitgegaan wordt van een gescheiden stelsel waarbij hemelwater via het oppervlaktewater wordt afgevoerd.

Er is geen belemmering wat betreft water voor het planvoornemen. Wel is de uitbreiding van de loods geprojecteerd boven een watergang. Voor het dempen, beduikeren of omleggen van de watergang moet voor aanvang van de werkzaamheden een watervergunning op grond van de Keur worden aangevraagd.

4.2 Milieu

4.2.1 Geluid

Voor het aspect geluid is de Wet geluidhinder het toetsingskader voor ruimtelijke plannen. Omdat het plan niet voorziet in het toestaan van nieuwe geluidgevoelige objecten zoals opgenomen in de Wet geluidhinder, is een toetsing aan deze wet niet relevant.

4.2.2 Bodem

Voor de bodemkwaliteit geldt de Wet bodembescherming (Wbb) en het (bijbehorende) Besluit bodemkwaliteit. Gestreefd wordt naar een duurzaam gebruik van de bodem. Het voornemen heeft geen betrekking op het realiseren van een gebouw of bouwwerk waarin voortdurend of nagenoeg voortdurend (langer dan 2 uur per dag) mensen zullen verblijven. Daarom is het uitvoeren van een verkennend bodemonderzoek niet noodzakelijk.

4.2.3 Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico's die ontstaan voor de omgeving bij het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen, zoals vuurwerk, LPG en munitie. In het externe veiligheidsbeleid staat de bescherming van individuen tegen de kans op overlijden als gevolg van een ongeluk met opslag en gebruik van gevaarlijke stoffen centraal. Daarbij wordt het plaatsgebonden risico en het groepsrisico onderscheiden.

Inrichtingen

In het Besluit externe veiligheid inrichtingen zijn normen en veiligheidsafstanden opgenomen voor het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Om te bepalen of in en in de directe omgeving van het plangebied risicovolle inrichtingen liggen, is de Risicokaart geraadpleegd. Hieruit blijkt dat risicovolle inrichtingen op een dusdanig grote afstand liggen (>1.000 meter) dat geen belemmeringen aanwezig zijn voor het planvoornemen.

Vervoer van gevaarlijke stoffen

Het thema vervoer van gevaarlijke stoffen kan worden onderverdeeld in wegen, spoor en water. Het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) is van toepassing op de rijksinfrastructuur die onderdeel uitmaakt van de Basisnetten Weg, Water en Spoor.

Op korte afstand van het plangebied ligt de provinciale weg N361. Over deze weg vindt vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. In de provinciale omgevingsverordening is een veiligheidszone opgenomen. De veiligheidszone is gelegen over het oostelijk deel van het bedrijf. In de verordening is opgenomen dat voor bestemmingsplannen binnen de zone een nadere verantwoording van het groepsrisico opgenomen moet worden in de toelichting van een dergelijk bestemmingsplan en dat moet worden opgenomen hoe rekening is gehouden met het advies van de Veiligheidsregio Groningen.

Omdat de uitbreiding betrekking op het westelijk deel van het bedrijf, wijzigt het groepsrisico binnen de veiligheidszone van de N361 niet ten opzichte van de huidige situatie.

Er is geen water of spoor aanwezig in de omgeving van het plangebied. Het planvoornemen wordt niet belemmerd.

Buisleidingen

Naast inrichtingen, geeft de risicokaart van de provincie ook de ligging van buisleidingen weer. De dichtstbijzijnde aardgastransportleiding ligt op een afstand van circa 600 meter, waardoor het plangebied

buiten de invloedssfeer van de leidingen ligt. Het planvoornemen wordt niet belemmerd.

4.2.4 Luchtkwaliteit

Nederland heeft de regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wet milieubeheer. De in deze wet gehanteerde normen gelden overal, met uitzondering van een arbeidsplaats (hierop is de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing) en locaties waartoe leden van het publiek gewoonlijk geen toegang hebben'.

Kern van de wet is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Hierin staat wanneer en hoe overschrijdingen van de luchtkwaliteit moeten worden aangepakt. Het programma houdt rekening met nieuwe ontwikkelingen zoals bouwprojecten of de aanleg van infrastructuur. Projecten die passen in dit programma, hoeven niet meer te worden getoetst aan de normen (grenswaarden) voor luchtkwaliteit.

Ook projecten die 'niet in betekenende mate' (nibm) van invloed zijn op de luchtkwaliteit hoeven niet meer te worden getoetst aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit. De criteria om te kunnen beoordelen of er voor een project sprake is van nibm, zijn vastgelegd in de AMvB-nibm.

In de AMvB-nibm is vastgelegd dat na vaststelling van het NSL of een regionaal programma een grens van 3% verslechtering van de luchtkwaliteit (een toename van maximaal 1,2 µg/m^3 NO_2 of PM_{10}) als 'niet in betekenende mate' wordt beschouwd.

Ontwikkeling

Het plan biedt de mogelijheid tot de uitbreiding van het agrarisch bedrijf met een jongveestal. Deze ontwikkeling leidt niet tot een verkeerstoename van meer dan 1.200 motorvoertuigen per etmaal. Het voornemen kan daarom worden beschouwd als een nibm-project.

Achtergrondniveaus

Hoewel geconstateerd is dat het project een zogenaamd nibm-project betreft, dient ook te worden bezien of de luchtkwaliteit in het plangebied niet zodanig is dat de normen voor een goed woonklimaat worden overschreden.

Daartoe is gebruikgemaakt van de Grootschalige Concentratiekaarten Nederland 2013. Het RIVM produceert deze kaarten jaarlijks. De kaarten geven een beeld van de luchtkwaliteit in Nederland en betreffen zowel recente als toekomstige jaren. Per kilometervak worden de concentraties voor de verschillende luchtverontreinigende stoffen weergegeven waarvoor Europese regelgeving bestaat. De kaarten op deze website hebben een juridisch-formele status.

De meest relevante luchtkwaliteitseisen voor ruimtelijke plannen betreffen stikstofdioxide (NO_2) en fijn stof (PM_{10}). De grenswaarde voor stikstofdioxide (NO_2) en fijn stof (PM_{10}) uit de wet is voor beide stoffen 40 µg/m^3 (jaargemiddelde concentratie).

Getoetst dient te worden aan de norm voor NO_2 per 1 januari 2015. Vanaf die datum moet blijvend aan de norm van NO_2 worden voldaan.

Per 21 juni 2011 moest al aan de grenswaarden voor fijn stof worden voldaan.

Uit de Grootschalige Concentratiekaarten blijkt dat in het plangebied de volgende achtergrondniveaus zijn gemeten en worden verwacht voor NO_2 en PM_{10}.

Stof	**2011**	**2015**	**2020**
PM_{10}	21,1	14,3	15,0
NO_2	11,3	9,5	8,7

Conclusie

Uit de gemeten en berekende achtergrondniveaus blijkt dat deze ruim onder de wettelijke normen blijven. Daarnaast is geconcludeerd dat het een nibm-project betreft. Nader onderzoek naar de luchtkwaliteit kan derhalve achterwege blijven.

4.2.5 Hoogspanningsleidingen

Op korte afstand van het plangebied loopt een hoogspanningsleiding. Voor hoogspanningsleidingen wordt in zijn algemeenheid in bestemmingsplannen rekening gehouden met een regeling, die bebouwing onder en nabij de hoogspanningsleiding uitsluit. Daarvoor wordt veelal een zonebreedte van 50 meter aangehouden.

De nieuw te bouwen jongveestal ligt op een afstand van ten minste 50 meter van de hoogspanningsleiding.

4.2.6 Geur

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) en het Activiteitenbesluit geven normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op geurgevoelige objecten. Daarnaast zijn in de Wgv en het Activiteitenbesluit vaste afstanden opgenomen voor veehouderijen waar dieren worden gehouden waar geen geuremissiefactor voor is vastgesteld. Gemeenten kunnen bij verordening van deze normen en afstanden afwijken. De gemeente Winsum beschikt niet over een dergelijke geurverordening.

Het bedrijf aan de Singelweg 20 is een melkrundveehouderij. Voor melk- en kalfkoeien en vrouwelijk jongvee zijn geen geuremissiefactoren vastgesteld. Voor deze diercategoriën gelden de volgende vaste afstanden:

- minimaal 100 meter indien het geurgevoelige object binnen de bebouwde kom is gelegen;
- minimaal 50 meter indien het geurgevoelige object buiten de bebouwde kom is gelegen.

In dit geval is het dichtstbij gelegen geurgevoelig object dat binnen de bebouwde kom is gelegen de woning aan de Noorderweg 21 in Sauwerd. Deze woning ligt op een afstand van circa 180 meter. Aan de minimale afstand van 100 meter wordt voldaan. De woning aan de Singelweg 16 is het dichtstbij gelegen object dat buiten de bebouwde kom is gelegen. De afstand tot deze woning is 125 meter. Aan de minimale afstand van 50 meter wordt voldaan.

Gezien de relatief grote afstand tot de dichtstbij gelegen woningen en het feit dat de uitbreiding van het agrarisch bedrijf zeer beperkt is, vormt het aspect geur geen belemmering voor het initiatief.

4.3 Ecologie

Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 25 januari 2018 bezocht door een ecoloog van BügelHajema Adviseurs. De rapportage van deze inventarisatie is als bijlage 2 bij deze toelichting gevoegd.

In de ecologische inventarisatie wordt de stikstofdepositie van het voornemen ook getoetst. Hierin wordt verwezen naar een Aeriusberekening die is uitgevoerd in het kader van het voornemen. De Aeriusberekening is als bijlage 3 bij deze toelichting gevoegd.

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat een aanvullend onderzoek in het kader van de Wnb en het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet noodzakelijk is. Een ontheffing van de Wnb voor soorten of een vergunning op grond van de Wnb voor gebieden is op voorhand niet nodig voor de beoogde activiteiten. Het plan is daarnaast op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening.

Op voorhand kan in redelijkheid worden gesteld dat natuurwet en -regelgeving de uitvoerbaarheid van het ruimtelijke plan niet in de weg staat.

4.4 Cultuurhistorie en archeologie

Cultuurhistorie

Als gevolg van het rijksbeleid ten aanzien van de monumentenzorg, is per 1 januari 2012 een wijziging van

het Besluit ruimtelijke ordening van kracht. De wijziging betreft artikel 3.1.6, tweede lid, onderdeel a, als gevolg waarvan alle cultuurhistorische waarden uitdrukkelijk dienen te worden mee gewogen bij het vaststellen van ruimtelijke plannen. Dit betekent dat in aanvulling op de archeologische aspecten nu ook de overige cultuurhistorische waarden moeten worden betrokken in het onderzoek.

De gemeente Winsum heeft op 26 april 2016 de erfgoednota met bijbehorende erfgoedkaart vastgesteld. Aangaande het aspect van cultuurhistorie wordt opgemerkt dat Sauwerd van oorsprong een wierdenederzetting is. Op de erfgoedkaart is Sauwerd aangewezen als wierde. In de landschappelijke structuur zijn de oorspronkelijke kenmerken van het middenterrein nog herkenbaar. Het plangebied valt binnen deze herkenbare structuur. Het gehele perceel heeft de dubbelbestemming Waarde - Wierde waarmee de structuur in het bestemmingsplan wordt beschermd.

Omdat de nieuw te bouwen stal buiten de wierde staat en aansluit bij bestaande agrarische bebouwing wordt de structuur van de wierde niet aangetast. Op de erfgoedkaart is te zien dat andere cultuurhistorische waarden, zoals karakteristieke panden, op het perceel niet aanwezig zijn.

Archeologie

Zoals beschreven in paragraaf 1.2 is op het westelijk deel van het terrein, waar de nieuwe stal gebouwd wordt, de dubbelbestemming Archeologie 4 van toepassing. Dit betekent dat de gronden, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd zijn voor het behoud van archeologische waarden. Hierbij geldt een onderzoeksverplichting naar de archeologische waarden bij ingrepen groter dan 200 m2.

Voor het plan is een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd door Libau. Het rapport van dit onderzoek (d.d. 8 augustus 2017) is opgenomen als bijlage 4 bij deze toelichting. Hieronder is de conclusie van het onderzoek weergegeven.

Het plangebied ligt op een oeverwal van het Reitdiep (Hunzesysteem), nabij de wierde Sauwerd die uit de late ijzertijd dateert. Ten zuiden van het plangebied zijn sporen van de voet van de wierde aangetroffen op iets meer dan een meter onder maaiveld. Hierin zijn middeleeuwse scherven aangetroffen. Het plangebied ligt hemelsbreed op grotere afstand van de wierde dan deze locatie. Binnen het plangebied zijn geen sporen van de wierde zelf meer te verwachten; dat wil zeggen geen wierdelagen of bewoningsresten. Wel ligt het plangebied binnen de activiteitenzone rondom de wierde.

Vanwege de relatief lage ligging met aansluiting op een oude meandergeul is bijvoorbeeld te denken aan resten van activiteiten gerelateerd aan water of transport over water en aan agrarische activiteiten. De kans op het aantreffen van hieraan gerelateerde sporen en vondsten is op deze locatie niet groot maar ook niet geheel uit te sluiten.

De jongveestal wordt voorzien van een mestkelder waarvan de vloer ongeveer 2 m onder maaiveld zal worden aangelegd. De bodem wordt hierdoor verstoord. Geadviseerd wordt om direct aansluitend of eventueel al tijdens de ontgraving visuele inspectie en metaaldetectie door een amateurarcheoloog uit te laten voeren. De amateurarcheoloog verzamelt eventuele vondsten van de locatie en zorgt ervoor dat deze worden geregistreerd.

Hoofdstuk 5 Juridische vormgeving

5.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de regels van het bestemmingsplan. De regels vormen samen met de verbeelding het juridische bindende deel van het bestemmingsplan. Zowel de verbeelding als de regels voldoen aan de verplichte landelijke standaarden voor de uitwisseling en vergelijkbaarheid van digitale bestemmingsplannen (IMRO2012 en SVBP2012). Het bestemmingsplan bestaat uit:

1. een verbeelding van het plangebied waarin alle bestemmingen van de gronden worden aangewezen;
2. de regels waarin de bestemmingen worden beschreven en waarbij per bestemming het doel wordt of de doeleinden worden genoemd.

Bij het bestemmingsplan hoort een toelichting. Het bestemmingsplan met de daarbij behorende toelichting wordt langs elektronische weg vastgesteld.

5.2 Bestemmingsregels

Het navolgende stelt de algemeen gehanteerde opbouw van de bestemmingsregels aan de orde. Deze ziet er als volgt uit:

- Inleidende regels;
- Bestemmingsregels;
- Algemene regels;
- Overgangs- en slotregels.

Dit wordt in het navolgende nader toegelicht.

Hoofdstuk 1 - Inleidende regels

Dit onderdeel bestaat uit de begrippen (Begrippen) en de wijze van meten (Wijze van meten). Hierin wordt aangegeven wat in de regels onder bepaalde begrippen moet worden verstaan en hoe moet worden gemeten bij de toepassing van de bouwregels of sommige gebruiksregels van het plan.

Hoofdstuk 2 - Bestemmingsregels

Een bestemming is een omschrijving van aan de grond toegekende functies, zoals wonen, bedrijven, groenvoorzieningen et cetera. De aard van de toegelaten inrichting van de gronden (bouwwerken en werken, geen bouwwerken zijnde) vloeit dan voort uit de toegelaten functies. In de bestemmingsplannen worden meerdere bestemmingen onderscheiden. Aan deze bestemmingen zijn regelingen als de bestemmingsomschrijving, bebouwingsmogelijkheden en gebruiksmogelijkheden gekoppeld.

Per bestemming hanteert men de indeling volgens de SVBP 2012. Deze volgorde en de naamgeving zijn standaard en dienen in principe te worden gevolgd.

Het bestemmingsplan kent de volgende bestemmingen:

- enkelbestemming 'Agrarisch - Bedrijf';
- dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2';
- dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 4';
- dubbelbestemming 'Waarde - Wierde invloedszone'.

De enkelbestemming 'Agrarisch - Bedrijf' is opgenomen in het plan en stelt dat de gronden met deze bestemming zijn bestemd voor agrarische doeleinden, gebouwen ten behoeve van agrarische bedrijven en een bedrijfswoning en voor aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen bij een bedrijfswoning. De gronden met deze bestemming mogen niet op een andere manier worden bestemd. Verder geldt onder andere dat voor het bouwen van bouwwerken ten behoeve van een agrarisch bedrijf een gebouw alleen binnen het bouwvlak mag worden gebouwd en er slechts één bedrijfswoning per bedrijf is toegestaan. Als gevolg van de geactualiseerde versie van de Provinciale Omgevingsverordening van de provincie Groningen geldt voor het bouwen van aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen bij een bedrijfswoning dat deze binnen een bouwvlak gebouwd dienen te worden. Voor de gronden met deze bestemming gelden ook een aantal specifieke gebruiksregels. Een van die gebruiksregels stelt dat het

gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van mestopslag en opslag van veevoer buiten het bouwvlak niet is toegestaan. Deze gebruiksregel is op basis van de Provinciale Omgevingsverordening van de provincie Groningen.

De eerste dubbelbestemming betreft: 'Waarde - Archeologie 2'. Deze dubbelbestemming ligt over een deel plangebied en beoogt het behoud van (hoge) archeologische waarden. Ter bewerkstelliging daarvan mogen op de gronden met deze bestemming geen bouwwerken worden gebouwd tenzij het gaat om bouwwerken waarvan de bestaande oppervlakte met niet meer dan 50 m^2 wordt uitgebreid of bouwwerken ten behoeve van archeologisch onderzoek en bouwwerken met een oppervlakte kleiner dan 50 m^2 ten behoeve van andere daar voorkomende bestemming(en). Ook volgt uit deze dubbelbestemming dat voor het uitvoeren van een werk, geen gebouw zijnde, of van werkzaamheden het nodig is om een omgevingsvergunning aan te vragen. Tot slot bevat de bestemming ook een wijzigingsbevoegdheid. Deze bevoegdheid bepaalt dat het mogelijk is om de deze bestemming te doen vervallen indien op basis van archeologisch onderzoek door een daartoe bevoegde instantie is aangetoond dat ter plaatse geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn.

Een tweede dubbelbestemming betreft de bestemming 'Waarde - Archeologie 4'. Deze dubbelbestemming ligt over een deel van het plangebied en beoogt het herstel en behoud van de archeologische (verwachtings)waarden. Voor de gronden met deze bestemming geldt vanwege dat behoud er op of in deze gronden geen bouwwerken mogen worden gebouwd waarbij de bodem dieper dan 45 cm - Mv wordt geroerd. Wel gelden er uitzonderingen. Zo is het wel toegestaan om bouwwerken ter vervanging van bestaande bouwwerken, waarbij de bestaande oppervlakte met niet meer dan 200 m^2 wordt uitgebreid en bouwwerken ten behoeve van archeologisch onderzoek en bouwwerken met een oppervlakte kleiner dan 200 m^2 ten behoeve van andere daar voorkomende bestemming(en) te bouwen. Evenals bij de andere archeologische dubbelbestemming geldt ook bij deze dubbelbestemming dat er voor een aantal werken en werkzaamheden een omgevingsvergunning nodig is.

De laatste bestemming die voorkomt in het bestemmingsplan, is de bestemming 'Waarde - Wierde invloedszone'. Deze bestemming is opgenomen ten behoeve van het behoud, herstel en ontwikkeling van de openheid, het zicht op en de herkenbaarheid van het wierdeterrein. Deze bestemming kent, in tegenstelling tot de andere dubbelbestemmingen in dit bestemmingsplan, geen bouwregels maar wel specifieke gebruiksregels. Uit deze specifieke gebruiksregels volgt dat het met de bestemming strijdig is om gronden te gebruiken voor de aanleg van een bos of boomgaarden en het aanleggen van houtteelt. Verder kent de dubbelbestemming een vergunningsplicht voor het uitvoeren van een werk of van werkzaamheden.

Hoofdstuk 3 - Algemene regels

Hieronder zijn begrepen de anti-dubbeltelregel, de algemene bouwregels en de algemene gebruiksregels. Zo regelen de algemene bouwregels dat in afwijking van hetgeen Hoofdstuk 2 (de Bestemmingsregels) bepaalt, de bouwgrenzen mogen worden overschreden voor bij gebouwen behorende stoepen stoeptreden, trappen(huizen), galerijen, hellingbanen, funderingen, balkons, serres, entreeportalen, veranda's en afdaken, mits de overschrijding niet meer bedraagt dan 1,50 m. Voor andere ondergeschikte onderdelen van gebouwen geldt dat de overschrijding van de bouwgrenzen niet meer bedraagt dan 1,00 m.

De algemene gebruiksregels bepalen dat een aantal zaken strijdig is met dit bestemmingsplan. Het gaat dan onder andere om het gebruiken van de gronden voor de stalling en opslag van aan het oorspronkelijk verkeer onttrokken voer-, vaar- en/of vliegtuigen, anders dan in het kader van de bedrijfsvoering.

Hoofdstuk 4 - Overgangs- en slotregels

In dit hoofdstuk zijn het overgangsrecht en de slotregel opgenomen.

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

Bij de voorbereiding van een bestemmingplan dient op grond van artikel 3.1.6 eerste lid sub f van het Bro onderzoek plaats te vinden naar de uitvoerbaarheid van het plan.

In het onderhavige geval zijn de kosten samenhangend met de uitbreiding van de loods voor rekening van de initiatiefnemer. In artikel 6.12 eerste lid van de Wro is bepaald dat de gemeenteraad een exploitatieplan vaststelt voor gronden waarop een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bouwplan is voorgenomen. In afwijking van deze bepaling kan de gemeenteraad bij het besluit tot vaststelling besluiten geen exploitatieplan vast te stellen. Omdat in dit geval de kosten samenhangend met de uitvoering van de uitbreiding van de loods voor rekening van initiatiefnemer zijn heeft de gemeente ervoor gekozen geen exploitatieplan vast te stellen.

Afgesproken is dat de gemeente de inspanningsverplichting op zich neemt om het bestemmingsplan in procedure te brengen met het doel te komen tot een onherroepelijk bestemmingsplan.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.2.1 Wettelijk vooroverleg

In het kader van het wettelijke vooroverleg is het voorontwerpbestemmingsplan naar de veiligheidsregio, de provincie Groningen en het waterschap Noorderzijlvest verzonden. De veiligheidsregio heeft het plan beoordeeld op de aanwezigheid van externe risicobronnen en de bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid. De veiligheidsregio heeft hierover geen opmerkingen.

De opmerkingen uit de vooroverlegreacties van de provincie en het waterschap zijn in het navolgende samengevat en voorzien van een gemeentelijke reactie. De gehele reacties zijn als bijlage 5 aan dit bestemmingsplan toegevoegd.

Provincie Groningen

Opmerking 1: Toetsing bepalingen omgevingsverordening

De provincie heeft in de vooroverlegreactie getoetst aan de volgende bepalingen uit de provinciale Omgevingsverordening: zones rond wierden (artikel 2.53.2 Omgevingsverordening), landschap met herkenbare onregelmatige blokverkaveling (artikel 2.60.4 Omgevingsverordening) en inpassing van ruimtelijke ontwikkelingen (artikel 2.8 Omgevingsverordening). Het plan staat niet op gespannen voet met de instructies in voorgenoemde bepalingen.

Reactie:

De bepalingen zijn in paragraaf 3.2 van de toelichting kort genoemd.

Opmerking 2: Leefgebied weidevogels

Het plangebied is gelegen op gronden die op kaart 6 bij de Omgevingsverordening de aanduiding 'leefgebied weidevogels' hebben. In het plan wordt geen aandacht besteed aan het effect van het plan op het leefgebied voor weidevogels. Onder verwijzing naar artikel 2.48.1 van de Omgevingsverordening moet hier alsnog aandacht aan besteed worden.

Reactie:

De toetsing is in paragraaf 3.2 van de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen.

Opmerking 3: Wet natuurbescherming

Het plan biedt op dit moment onvoldoende duidelijkheid over de effecten van het gehele bedrijf (inclusief het bouwplan voor de jongveestal en de daarmee gepaarde beperkte uitbreiding van de veestapel) op nabij gelegen beschermde natuurgebied in het kader van de Wet natuurbescherming, zo ook over de effecten van het bouwplan op de door de Wet natuurbescherming beschermde plant- en diersoorten.

Reactie:

De toetsing is in paragraaf 4.3 opgenomen.

Opmerking 4: Planregeling 'Agrarisch bedrijf' (artikel 3)

De provincie heeft de volgende opmerkingen over de planregeling 'agrarisch bedrijf':

- Er is sprake van 2 bouwvlakken die zijn gekoppeld door de aanduiding 'relatie', de bepaling die bij deze aanduiding hoort, moet nog worden opgenomen;
- 'Agrarische bedrijven' moet gewijzigd worden in 'een agrarisch bedrijf';
- Ondergeschikte en/of volwaardige intensieve veehouderij als gebruik moet als strijdig worden gerekend;
- Er is geen bepaling opgenomen over het houden van dieren op ten hoogste één bouwlaag;
- De provincie verzoekt een bepaling op de nemen ten aanzien van het aardbevingsgebied, zoals ook opgenomen in artikel 2.9.1 van de Omgevingsverordening.

Reactie:

De toetsing van de bovenstaande vier punten heeft geleid tot een aantal wijzigingen in de regels van het bestemmingsplan. De toetsing van punt 5 is in paragraaf 3.2 van deze toelichting opgenomen. Deze laatste opmerking leidt niet tot enige aanpassing van de regels van het bestemmingsplan.

Waterschap Noorderzijlvest

Het waterschap stemt in met het voorontwerpbestemmingsplan. Wel merkt het waterschap op dat de nieuwbouw is geprojecteerd boven een watergang. Voor het dempen, beduikeren of omleggen van de watergang moet voor aanvang van de werkzaamheden een watervergunning op grond van de Keur worden aangevraagd.

Reactie:

Voor de volledigheid is dit punt opgenomen in paragraaf 4.1.

6.2.2 Inspraak en zienswijzen

De resultaten van inspraak en zienswijzen worden te zijner tijd ingevoegd.

Inhoudsopgave

Bijlagen bij toelichting **5**

Bijlage 1 **Watertoets** **7**

Bijlage 2 **Ecologische inventarisatie** **13**

Bijlage 3 **Stikstofdepositie berekening (Aerius)** **21**

Bijlage 4 **Archeologisch onderzoek** **35**

Bijlage 5 **Vooroverlegreacties** **51**

Bijlagen bij toelichting

Bijlage 1 Watertoets

Waterschap Noorderzijlvest

datum 2-6-2017
dossiercode 20170602-34-15400

STANDAARD WATERPARAGRAAF

(KORTE PROCEDURE)

Plan: Singelweg 20 Sauwerd

Algemene projectgegevens:

Projectomschrijving: Het uitbreiden van een bestaande loods met een jongveestal. Omdat de bestemming in het vigerende bestemmingsplan voor het hele perceel niet conform het huidige gebruik is, wordt dmv een postzegelplan de bouw van de jongveestal mogelijk gemaakt én de juiste bestemming voor het perceel vastgelegd.
Oppervlakte plangebied: 8721 m2
Toename verharding in plangebied: 350 m2
Kaartlagen geraakt: Ja

Aanvrager / initiatiefnemer:

Naam: Joleen Meerveld
Organisatie: BügelHajema Adviseurs
Postadres: De Vaart NZ 50
PC/plaats: 9401 GN Assen
Telefoon: 0592-316206
Fax:
E-mail: j.meerveld@bugelhajema.nl

Gemeente Winsum

Contactpersoon: Mw. R. (Renée) Steenbergen
Telefoon: 0595-447777
E-mail: r.steenbergen@winsum.nl

Waterbeleid

Sinds 1 november 2003 is het verplicht plannen in het kader van de Wet op de Ruimtelijke Ordening te toetsen op water. Het doel van deze watertoets is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op een evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen. De waterhuishouding bestaat uit de overheidszorg die zich richt op het op en in de bodem vrij aanwezige water, met het oog op de daarbij behorende belangen. Zowel het oppervlaktewater als het grondwater valt onder de zorg voor de waterhuishouding. Naast veiligheid en wateroverlast (waterkwantiteit) worden ook de gevolgen van het plan voor de waterkwaliteit en verdroging onderzocht. De belangrijkste beleidsdocumenten op het gebied van de waterhuishouding zijn de Vierde Nota Waterhuishouding, Anders omgaan met water: Waterbeleid 21e eeuw, de Europese Kaderrichtlijn Water, Beleidslijn ruimte voor de rivier en de nota Ruimte. In het Nationaal Bestuursakkoord Water worden de gezamenlijke uitgangspunten geformuleerd voor een integraal waterbeleid in de 21e eeuw. De verantwoordelijkheid voor de te treffen waterhuishoudkundige maatregelen gericht op: vasthouden, bergen en afvoeren van water ligt bij het waterschap (trits: kwantiteit) en het schoon houden, scheiden en zuiveren van water (trits: kwaliteit) ligt bij alle betrokkenen en het waterschap.

Provincies en gemeenten zorgen voor een integrale afweging en leggen deze vast in provinciale beleidsplannen en streekplannen, respectievelijk structuur- en bestemmingsplannen. De provincie geeft richting aan ruimtelijke ontwikkeling door de gebieden te benadrukken die van nature het eerst onder water komen te staan bij hevige regenval of overstromingen. De

provincie wil dat deze gebieden gevrijwaard blijven van kapitaalintensieve functies.

Het beleid van waterschap Noorderzijlvest is verwoord in het Waterbeheerprogramma 2016- 2021 en in de Notitie Water en Ruimte 2013. De ruimtelijke zonering van de provincie heeft het waterschap vertaald naar een eigen zonering met water als belangrijkste element. Het waterschap benadrukt in haar functiezonering de volgende aspecten: de hoogte van de waterpeilen en het gewenste grondwaterregime (GGOR), een optimale wateraanvoer en -afvoer (waterkwantiteit), de waterkwaliteit voor verschillende functies en de inpassing van water in het landschap.

Geraakte kaarten in plangebied:

Hoofdwatergangen

Hoofdwatergangen zijn de belangrijkste watergangen voor de wateraanvoer en waterafvoer van een gebied. Deze zijn essentieel voor het goed functionereren van het watersysteem. Tevens hebben de hoofdwatergangen een waterbergende functie. Alle watergangen, inclusief de daarin gelegen kunstwerken (bruggen, duikers, stuwen, gemalen enz.) worden beschermd door middel van de Keur van waterschap Noorderzijlvest. Voor het verrichten van handelingen binnen de kern- en beschermingszone is een watervergunning nodig. De kernzone betreft de watergang tussen de beide boveninsteken, de beschermingszone reikt tot 5 m buiten de beide boveninsteken. Meer informatie over watervergunningen is te verkrijgen via vergunningen@noorderzijlvest.nl

---

WATERADVIES Waterschap Noorderzijlvest

De wijziging van de bestemming en/of de omvang van onderdelen in het plan hebben invloed op de waterhuishouding en/of raken de belangen van het waterbeheer en/of die van de initiatiefnemer.

Gelijkblijvend/afname verhard oppervlak

Indien het verhard oppervlak in een ruimtelijk plan toeneemt met meer dan 750m2 is het vereist om de mogelijkheden voor afkoppelen van regenwater te onderzoeken en vast te leggen.

Riolering

Bij de aanleg van riolering in een nieuw plan wordt uitgegaan van de aanleg van een gescheiden stelsel, daar waar het, gelet op de aard van de aangesloten verharde oppervlakken en de mogelijke verontreiniging daarvan, verantwoord is. De initiatiefnemer van een afkoppelproject dient aannemelijk te maken dat het omringende watersysteem over voldoende berging- en afvoercapaciteit beschikt. Dit wordt in samenspraak met waterschap Noorderzijlvest vastgelegd. Tevens worden mogelijkheden om water langer vast te houden, worden zoveel mogelijk benut.

Vervuiling verhard oppervlak

Het is alleen mogelijk om verhard oppervlak, aangemerkt als schoon, af te koppelen. Dit wordt in overleg met waterschap Noorderzijlvest bepaald. Maatregelen om vervuiling te voorkomen dan wel te verminderen kunnen noodzakelijk zijn. Voorbeelden hiervan zijn:

Voorbeelden beperken gebruik uitlogende materialen

- Uitlogende materialen voorzien van een coating
- Toepassen van olie-/ vetafscheiders bij wegen en parkeerplaatsen
- In sommige gevallen mag hemelwater van vervuild verhard oppervlak via een voorzuivering, zoals een bodempassage (groenstrook), helofytenfilter of afscheider worden afgevoerd naar het oppervlaktewater of grondwater. Bij ernstiger vervuild oppervlak dien een verbeterd gescheiden rioolsysteem te worden toegepast.

Nieuw stedelijk gebied

In nieuwe stedelijke gebieden dient het watersysteem zodanig aangelegd te worden dat wateroverlast voorkomen wordt. Door de toename van het verharde oppervlak zal neerslagwater sneller tot afvoer komen. Dit veroorzaakt pieken in de waterafvoer. Om het afwentelen van problemen te voorkomen dient de afvoer in de nieuwe situatie de huidige maatgevende afvoer niet te overschrijden. Veelal kan wateroverlast voorkomen worden door voldoende bergingscapaciteit in het oppervlaktewatersysteem te creëren, eventueel in combinatie met infiltratie in de bodem als het gebied hier de mogelijkheid voor heeft.

Bestaand stedelijk gebied

In bestaand stedelijk gebied is ruimte moeilijk te vinden. Bij herinrichting zal het als streefdoel worden ingebracht door het waterschap in het planvormingsproces. Ruimte voor oppervlaktewater in stedelijk gebied is vaak duur. Inzetten op meervoudig ruimtegebruik is daarom een mogelijkheid om te overwegen. Als dat niet voldoende ruimte oplevert zal buiten het stedelijk gebied ruimte moeten worden gezocht ter compensatie. Uitgangspunt is het behoud van het watersysteem en het bergend vermogen ervan in het stedelijk gebied. Binnen het bebouwde gebied mogen hiertoe geen watergangen worden gedempt, tenzij er met het waterschap afspraken zijn gemaakt over compensatie van de afvoer en berging. Met het dempen van sloten, aanleggen van dammen en lange duikers in plaats van een sloot moet kritisch worden omgegaan.

Goed omgaan met het relatief schone hemelwater biedt veel kansen. Zo kunnen we veel problemen in het stedelijk watersysteem oplossen of voorkomen. Grondwateronttrekking voor drinkwater worden minder als men in stedelijk gebied meer gebruik maakt van hemelwater. Bijvoorbeeld voor sproeien van tuinen of spoelen van toiletten vanuit een grijs watercircuit.

Grondwater

In nieuw bebouwd gebied wordt een minimale drooglegging voor woningen geadviseerd van 1,30 meter. Daarnaast dient rekening gehouden te worden met een minimale ontwateringsdiepte van 0,70 meter. Bij kruipruimteloos bouwen kan een kleinere drooglegging toegepast worden. In een ruimtelijk plan kan een variërende drooglegging gerealiseerd worden in overleg met waterschap Noorderzijlvest. Bij gebieden die met enige regelmaat mogen inunderen kan een kleinere drooglegging toegepast worden (groenstroken, ecologische zones). Op deze manier kan op creatieve wijze invulling gegeven worden aan de vereiste waterberging (zie onderstaande tabel minimale drooglegingseisen). Als dit toegepast wordt dient dit in de waterparagraaf vastgelegd te worden.
Drooglegingeisen:

- Woningen met kruipruimte
  1,30 meter
- Woningen zonder kruipruimte
  1,00 meter
- Gebiedsontsluitingswegen
  0,80 meter
- Erftoegangswegen
  0,80 meter
- Groenstroken / ecologische zones
  0,50 meter

Invloed op de waterhuishouding

Het aanwezige oppervlaktewater dient niet alleen voldoende ruimte te hebben voor het afstromende hemelwater, maar ook aan de inrichting dient aandacht te worden besteed. Voor een gezond watersysteem is de inrichting en het beheer van het bestaande of nieuw te realiseren oppervlaktewater belangrijk. Bij oppervlaktewatersystemen in stedelijk gebied wordt daarom gestreefd naar zo groot mogelijke eenheden.

BETROKKENHEID waterschap Noorderzijlvest

Voor de verdere procedurele afhandeling van de watertoets is het van belang om het waterschap verder te betrekken en rekening te houden met de in dit document aangegeven adviezen. Wij verzoeken u ons te informeren over de wijze waarop het plan verder zal worden voorbereid en wat het uiteindelijk ontwerp/inrichting van het plangebied zal zijn. Bij eventuele aanpassingen in het ontwerp en/of in de zienswijzen in relatie tot waterhuishoudkundige inrichting, adviseren wij de Digitale Watertoets nogmaals uit te voeren. In ieder geval wil het waterschap betrokken blijven en geïnformeerd worden bij de verdere planvorming van dit project. Graag het waterschap nader informeren over de verdere planuitwerking en eventueel een overleg plannen met de aangegeven contactpersoon van het waterschap.

De uitkomst van deze Watertoets is een jaar geldig.

Mocht u aanvullende informatie hebben met betrekking tot deze watertoets (schetsontwerpen, relevante documentatie enz.), raden wij u deze per e-mail op te sturen naar info@noorderzijlvest.nl onder vermelding van de unieke code, te vinden aan het begin van deze notitie. Met de extra informatie kunnen we een nog beter passend advies geven over uw specifieke situatie.

Bij eventuele vragen kunt u eveneens contact opnemen met het waterschap Noorderzijlvest, de heer E.W. Rittersma, tel. 050-304 8911.

De WaterToets 2014

Bijlage 2 Ecologische inventarisatie

Ecologie

KADER
Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)[1] of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 25 januari 2018 bezocht door een ecoloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden waren: bewolkt, circa 7˚C en een zwakke wind.

PLANGEBIED
Het plangebied betreft het noordelijk deel van een boerenerf, ten westen van de Singelweg te Sauwerd. Het plangebied bestaat uit grasland met een smalle sloot. Het erf ligt in open agrarisch gebied ten westen van het dorp Sauwerd. Direct ten zuiden van het erf ligt een bosje.
De plannen bestaan uit de bouw van een schuur tegen een bestaande schuur aan, de huidige schuur blijft daarbij intact. Hiertoe wordt de smalle sloot deels gedempt.

Impressie plangebied (25 januari 2018) vanuit het zuidoosten.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);

[1] De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Op basis van het veldbezoek blijkt dat het plangebied een beperkte natuurwaarde kent. Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna[2] (NDFF) via Quickscanhulp.nl[3] (© NDFF - quickscanhulp.nl 22-01-2018 11:16:47) blijkt dat in de omgeving van het plangebied (0-1 kilometer) de laatste vijf jaar meerdere beschermde soorten zijn waargenomen. Het gaat vooral om amfibieën, zoogdieren en vogels met jaarrond beschermde nesten.

De vegetatie in het plangebied bestaat grotendeels uit een grasland met soorten als Engels raaigras, paardenbloem en smalle weegbree. In de slootkant zijn soorten als riet en ridderzuring waargenomen. Aangetroffen plantensoorten duiden op voedselrijke omstandigheden. Beschermde plantensoorten zijn niet waargenomen en worden op basis van het terreingebruik en het aanwezige biotoop evenmin verwacht. Deze zijn ook niet bekend uit de omgeving van het plangebied (Quickscanhulp.nl).

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen of nestplaatsen van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats aanwezig aangezien bebouwing en opgaande beplanting ontbreekt. De schuur waaraan de uitbreiding gerealiseerd wordt is gezien de gebruikte materialen (bakstenen muur zonder en damwandplaten) niet geschikt voor vleermuizen. Tijdens het veldbezoek is in de bestaande schuur een nest van huismus aangetroffen.

Het terrein is matig geschikt als foerageergebied voor vleermuizen; vooral soorten als laatvlieger en rosse vleermuis (soorten van open agrarisch gebied) zijn hier te verwachten. Deze zijn ook uit de omgeving bekend (Quickscanhulp.nl). In het plangebied zijn geen lijnvormige elementen aanwezig die als vliegroute voor vleermuizen kunnen dienen. Mogelijk vormt de opgaande

2 Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens: de Gegevensautoriteit Natuur heeft vastgesteld dat ze kloppen. Informatie is te vinden op www.natuurloket.nl.

3 Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het plangebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt, de Gegevensautoriteit Natuur staat hiervoor in.

beplanting langs de Singelweg en Groenelaan wel onderdeel van een vliegroute richting het Reitdiep.

In het bosje ten zuiden van het erf en in bomen langs de Singelweg kunnen algemene vogels zoals roodborst, vink en houtduif tot broeden komen. Nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats zijn direct rond het plangebied niet aangetroffen.

In het plangebied kunnen verder enkele algemene amfibieën en zoogdiersoorten voorkomen, zoals gewone pad, bruine kikker en huisspitsmuis. Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb. Voor niet-vrijgestelde amfibieën ontbreekt geschikt leefgebied in en om het plangebied.

Mogelijke nest- en verblijfplaatsen voor niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende steenmarter en waterspitsmuis (Quickscanhulp.nl), zijn niet aanwezig. Ook zijn geen sporen van deze soorten aangetroffen. Waterspitsmuis komt voor in watergangen met een rijke watervegetatie en begroeide oevers. Daarvan is bij de sloot in het plangebied geen sprake. Hooguit vormt het plangebied een klein onderdeel van het foerageergebied van steenmarter.

Voor beschermde soorten van de soortgroepen reptielen, vissen en ongewervelden ontbreekt geschikt biotoop in en om het plangebied.

TOETSING

In de nieuwe situatie heeft het plangebied een vergelijkbare waarde voor vleermuizen. Negatieve effecten ten aanzien van verblijfplaatsen, foerageergebied of vliegroute treden niet op. Het nest van huismus blijft behouden. De kans is groot dat in de nieuwe schuur, met vee, ook weer huismussen zullen gaan nestelen. Negatieve effecten op vogels met een jaarrond beschermde nestplaats treden niet op.

Het plangebied is na de ontwikkelingen niet meer geschikt als foerageergebied voor steenmarter maar het betreft een zeer klein deel van het gehele foerageergebied en bovendien is in de omgeving in ruime mate alternatief foerageergebied voor deze soort aanwezig. Negatieve effecten op niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdieren treden derhalve niet op.

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd kunnen in gebruik zijnde nesten van vogels in de omgeving worden verstoord of vernietigd, wat bij wet verboden is. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een

broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van het plan kunnen verblijfplaatsen van enkele algemene amfibieën- en of zoogdierensoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Groningen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor de provincie Groningen uitgewerkt in de Provinciale Omgevingsvisie 2016-2020 en de Omgevingsverordening provincie Groningen 2016. Van belang is dat de provincie geen externe werking kent voor het NNN.

NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt verder buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande bos- en natuurgebieden en weidevogel– en akkervogelleefgebieden.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt niet in of grenst niet aan een in het kader van de Wnb beschermd gebied. Het meest nabijgelegen gebied beschermd middels de Wnb betreft het Natura 2000-gebied Waddenzee op ruim 14 km ten noorden van het plangebied. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van en grenst niet aan

gebieden die zijn aangewezen als NNN. De dichtstbijzijnde NNN-gebieden liggen op een afstand van ruim 600 meter ten westen van het plangebied.
Het plangebied is wel onderdeel van een groot weidevogelleefgebied. Globaal betreft dit het gebied, inclusief bebouwing en infrastructuur, tussen de stad Groningen in het zuiden en het dorp Winsum in het noorden. Voor aangewezen weidevogelleefgebied is apart beleid opgesteld, zie kader.

Omgevingsverordening Groningen 2016, artikel 2.48.1. leefgebied weidevogels:
Lid 1."Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een op kaart 6 aangegeven leefgebied weidevogels en dat voorziet in een nieuwe grootschalige ruimtelijke ontwikkeling biedt inzicht in de maatregelen die nodig zijn om de mogelijke schade aan de waarde van het leefgebied voor weidevogels te voorkomen en restschade elders te compenseren als die ontwikkeling in significante mate afbreuk kan doen aan de waarden van het leefgebied voor weidevogels door aantasting van de landschappelijke openheid, of door verstoring van vogels en aantasting van het areaal."
Lid 2. "Het eerste lid is niet van toepassing op normaal agrarisch gebruik"

Onder 'Normaal agrarisch gebruik' wordt verstaan: *"Gebruik dat gelet op de bestemming noodzakelijk is voor een goede agrarische bedrijfsvoering en agrarisch gebruik van de gronden."*

In de Toelichting van de Omgevingsverordening staat bovendien dat het artikel "niet van toepassing is op normaal agrarisch gebruik én op de ontwikkelingsmogelijkheden van bestaande agrarische bedrijven."

TOETSING
In verband met de uitbreiding van de veestapel is een Aeriusberekening uitgevoerd door derden. Hieruit is naar voren gekomen dat de toename van stikstofdepositie op de Waddenzee 0,02 mol/Ha/ja bedraagt. Deze toename ligt onder de grenswaarde van 0,05 mol/Ha /ja die geldt voor de Waddenzee. Er geldt derhalve geen meld- of vergunningplicht in het kader van de PAS.
Gezien de terreinomstandigheden en ligging van het plangebied (ten opzichte van beschermde gebieden) en de aard van de ontwikkeling kunnen ook overige negatieve effecten op in het kader van de Wnb beschermde natuurgebieden op voorhand worden uitgesloten. De beoogde plannen vinden plaats op ruime afstand van het NNN, waardoor hierop eveneens geen negatieve effecten te verwachten zijn.

Voor weidevogels is openheid en rust van belang. De uitbreiding van de schuur heeft een toename van bebouwing, en daarmee enige aantasting van de openheid in het leefgebied, tot gevolg. Grotendeels valt de verstoringszone rondom de nieuwbouw in de bestaande verstoringszone die uitgaat van huidige bebouwing, opgaande beplanting en wegen. Er is derhalve zeker geen sprake

van een ontwikkeling die in significante mate afbreuk doet aan de waarden van het leefgebied voor weidevogels.

Bovendien geldt voor 'normaal agrarisch gebruik' en 'ontwikkelingsmogelijkheden van bestaande agrarische bedrijven' een uitzondering van de bepalingen in de Verordening ten aanzien van weidevogelleefgebied.

De ontwikkelingen zijn op het punt van weidevogelleefgebieden niet in strijd met de Omgevingsverordening Groningen 2016.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat een aanvullend onderzoek in het kader van de Wnb en het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet noodzakelijk is. Een ontheffing van de Wnb voor soorten of een vergunning op grond van de Wnb voor gebieden op voorhand niet nodig voor de beoogde activiteiten. Het plan is daarnaast op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening.

Op voorhand kan in redelijkheid worden gesteld dat natuurwet en -regelgeving de uitvoerbaarheid van het ruimtelijke plan niet in de weg staat.

Bijlage 3 Stikstofdepositie berekening (Aerius)

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat resultaten van een stikstofdepositieberekening met AERIUS Calculator. U dient dit document te gebruiken ter onderbouwing van een vergunningaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming.

De resultaten geven de stikstofeffecten van deze activiteit weer voor Natura 2000-gebieden. AERIUS Calculator maakt enkel voor de PAS-gebieden inzichtelijk welke stikstofgevoelige habitattypen er voor komen en op welke hiervan een effect is. Op basis hiervan is aangegeven voor hoeveel hectares ontwikkelingsruimte benodigd is.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH3) en stikstofoxide (NOx), of één van beide. Hiermee is de depositie van de activiteit berekend en uitgewerkt.

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in de Calculator.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Emissie
- Depositie natuurgebieden
- Depositie habitattypen

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl en pas.natura2000.nl.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Derksen	Singelweg 20, 9771 BC Sauwerd

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Derksen	RbkgMnaFqZGP

Datum berekening	Rekenjaar
17 augustus 2017, 09:57	2017

Totale emissie

	Situatie 1	Situatie 2	Verschil
NOx	-	-	-
NH3	1.173,00 kg/j	1.456,00 kg/j	283,00 kg/j

Depositie

Hectare met hoogste project-verschil (mol/ha/j)

Natuurgebied	Provincie
Waddenzee	Groningen

Situatie 1	Situatie 2	Verschil
0,06	0,07	+ 0,02

Toelichting

Verschil

Locatie
Situatie 1

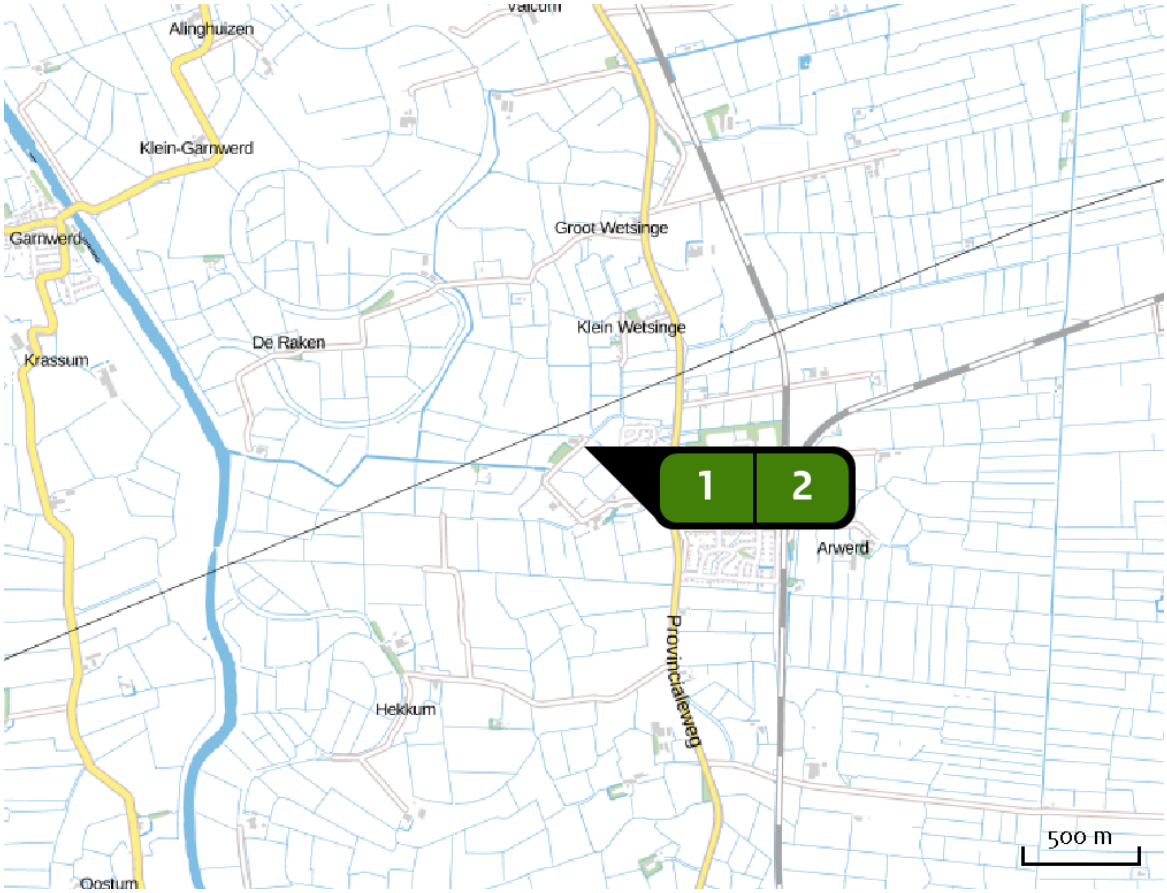

Emissie (per bron)
Situatie 1

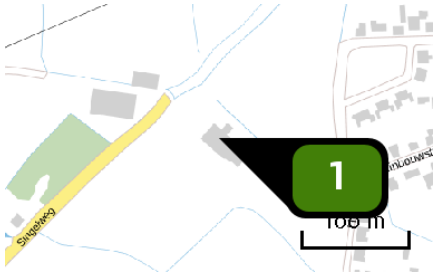

Naam	Bron 1
Locatie (X,Y)	231091, 590517
Uitstoothoogte	2,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
NH3	198,00 kg/j

Dier	RAV code	Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Emissie
	A 3.100	overige huisvestingssystemen (Rundvee; vrouwelijk jongvee tot 2 jaar) (Overig)	45	NH3	4,400	198,00 kg/j

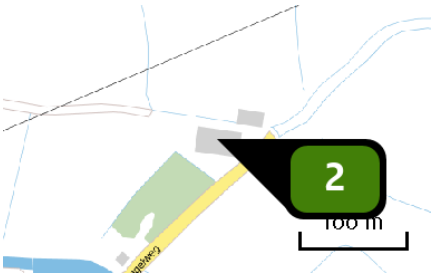

Naam	Bron 2
Locatie (X,Y)	230991, 590551
Uitstoothoogte	7,3 m
Warmteinhoud	0,000 MW
NH3	975,00 kg/j

Dier	RAV code	Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Emissie
	A 1.100	overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar) (Overig)	75	NH3	13,000	975,00 kg/j

Locatie
Situatie 2

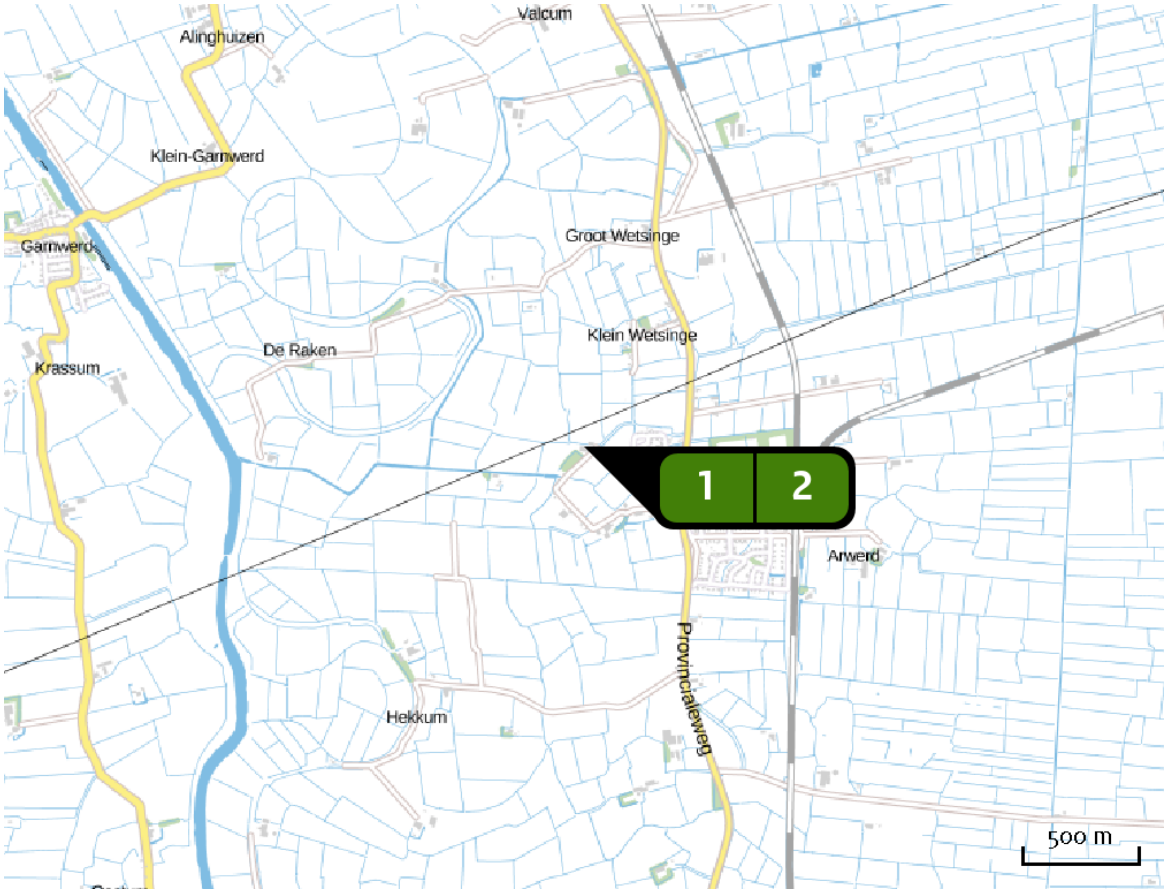

Emissie (per bron)
Situatie 2

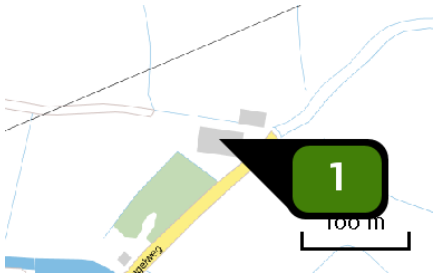

Naam	Bron 1
Locatie (X,Y)	230991, 590551
Uitstoothoogte	7,3 m
Warmteinhoud	0,000 MW
NH3	1.222,80 kg/j

Dier	RAV code	Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Emissie
	A 1.100	overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar) (Overig)	90	NH3	13,000	1.170,00 kg/j
	A 3.100	overige huisvestingssystemen (Rundvee; vrouwelijk jongvee tot 2 jaar) (Overig)	12	NH3	4,400	52,80 kg/j

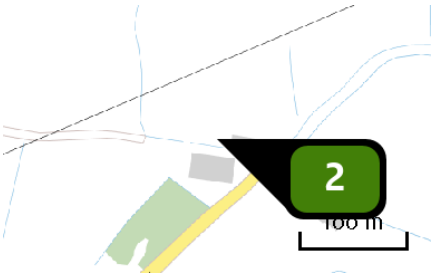

Naam	Bron 2
Locatie (X,Y)	230997, 590575
Uitstoothoogte	5,9 m
Warmteinhoud	0,000 MW
NH_3	233,20 kg/j

Dier	RAV code	Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Emissie
	A 3.100	overige huisvestingssystemen (Rundvee; vrouwelijk jongvee tot 2 jaar) (Overig)	53	NH_3	4,400	233,20 kg/j

Depositie natuur-gebieden

Hoogste projectverschil (Waddenzee)

Hoogste projectverschil per natuurgebied

Habitatrichtlijn

Vogelrichtlijn

Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn

Depositie PAS-gebieden

Natuurgebied	Hectare met hoogste projectverschil (mol/ha/j)			Situatie 2		Ontwikkelingsruimte	
	Situatie 1	Situatie 2	Verschil	Hoogste depositie (mol/ha/j)	Overschrij-ding KDW	max. benodigd (mol/ha/j)	beschikbaar?
Waddenzee	0,06	0,07	+ 0,02	0,07	○	<=0,05	◐

○ Geen overschrijding*

● Wel overschrijding

✔ Ontwikkelingsruimte beschikbaar**

✘ Geen ontwikkelingsruimte beschikbaar

◐ Voor het desbetreffende gebied vind er geen relevante depositie plaats op OR-relevante hexagonen. Het concept wel of niet ontwikkelingsruimte beschikbaar (groen vinkje of rood kruis) is dus niet van toepassing

* Deze uitkomst wordt niet meegenomen in de toetsing aan de Wnb. Bij de toetsing aan de Wnb gaat het om de relevante hexagonen waarvoor ontwikkelingsruimte is gereserveerd.

** Bij beoordeling van een vergunningaanvraag in het kader van de Wnb wordt vastgesteld of er voldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is en of dat significante verslechtering uitgesloten kan worden.

Depositie per habitattype

Waddenzee

Habitattype	Hectare met hoogste projectverschil (mol/ha/j)			Overschrij-ding KDW	Ontwikkelingsruimte	
	Situatie 1	Situatie 2	Verschil		max. benodigd (mol/ha/j)	beschikbaar?
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,06	0,07	+ 0,02	○	<=0,05	◪
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,06	0,07	+ 0,02	○	<=0,05	◪
H1320 Slijkgrasvelden	0,04	0,06	+ 0,01	○	<=0,05	◪

○ Geen overschrijding*

● Wel overschrijding

✔ Ontwikkelingsruimte beschikbaar**

✘ Geen ontwikkelingsruimte beschikbaar

◪ Voor het desbetreffende gebied vind er geen relevante depositie plaats op OR-relevante hexagonen. Het concept wel of niet ontwikkelingsruimte beschikbaar (groen vinkje of rood kruis) is dus niet van toepassing

* Deze uitkomst wordt niet meegenomen in de toetsing aan de Wnb. Bij de toetsing aan de Wnb gaat het om de relevante hexagonen waarvoor ontwikkelingsruimte is gereserveerd.

** Bij beoordeling van een vergunningaanvraag in het kader van de Wnb wordt vastgesteld of er voldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is en of dat significante verslechtering uitgesloten kan worden.

Depositie resterende gebieden

Natuurgebied	Hectare met hoogste projectverschil (mol/ha/j)			Situatie 2		Ontwikkelingsruimte	
	Situatie 1	Situatie 2	Verschil	Hoogste depositie (mol/ha/j)	Overschrij-ding KDW	max. benodigd (mol/ha/j)	beschikbaar?
Nationalpark Niedersächsisches Wattenmeer	0,07	0,09	+ 0,02	0,09	○	<=0,05	◐
Niedersächsisches Wattenmeer und angrenzendes Küstenmeer	0,07	0,09	+ 0,02	0,09	○	<=0,05	◐
Krummhörn	0,04	>0,05	+ 0,01	>0,05	○	<=0,05	◐

○ Geen overschrijding*

● Wel overschrijding

* Deze uitkomst wordt niet meegenomen in de toetsing aan de Wnb. Bij de toetsing aan de Wnb gaat het om de relevante hexagonen waarvoor ontwikkelingsruimte is gereserveerd.

Depositie per habitattype

Nationalpark Niedersächsisches Wattenmeer

Habitattype	Hectare met hoogste projectverschil (mol/ha/j)			Overschrij-ding KDW	Ontwikkelingsruimte	
	Situatie 1	Situatie 2	Verschil		max. benodigd (mol/ha/j)	beschikbaar?
H9999:1101c Habitattype onbekend/onzeker (buitenland)	0,07	0,09	+ 0,02	○	<=0,05	◪

Niedersächsisches Wattenmeer und angrenzendes Küstenmeer

Habitattype	Hectare met hoogste projectverschil (mol/ha/j)			Overschrij-ding KDW	Ontwikkelingsruimte	
	Situatie 1	Situatie 2	Verschil		max. benodigd (mol/ha/j)	beschikbaar?
H9999:1100c Habitattype onbekend/onzeker (buitenland)	0,07	0,09	+ 0,02	○	<=0,05	◪

Krummhörn

Habitattype	Hectare met hoogste projectverschil (mol/ha/j)			Overschrij-ding KDW	Ontwikkelingsruimte	
	Situatie 1	Situatie 2	Verschil		max. benodigd (mol/ha/j)	beschikbaar?
H9999:1108c Habitattype onbekend/onzeker (buitenland)	0,04	>0,05	+ 0,01	○	<=0,05	◪

○ Geen overschrijding*

● Wel overschrijding

* Deze uitkomst wordt niet meegenomen in de toetsing aan de Wnb. Bij de toetsing aan de Wnb gaat het om de relevante hexagonen waarvoor ontwikkelingsruimte is gereserveerd.

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden verleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2016_20170324_a9b5d9a5ef
Database	versie 2016_20170301_feb336c45f

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2015-handboek-0

Bijlage 4 Archeologisch onderzoek

Singelweg 20 te Sauwerd (gemeente Winsum)

Een archeologisch bureauonderzoek

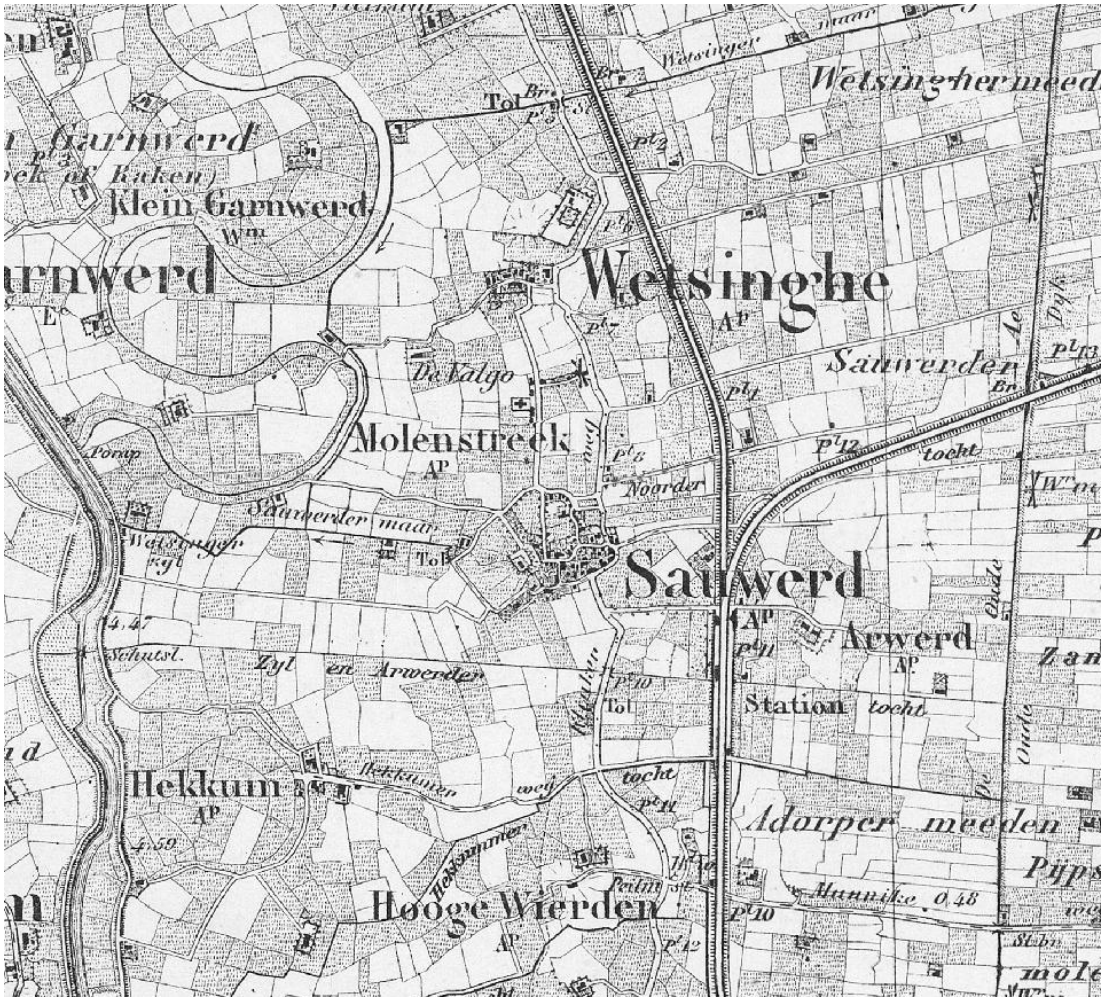

Administratieve gegevens

provincie:	Groningen
gemeente:	Winsum
plaats:	Sauwerd
toponiem:	Singelweg
centrumcoördinaten (RD):	230.995 / 590.574
opdrachtgever:	gemeente Winsum
bevoegde overheid:	gemeente Winsum
uitvoerder:	Libau Hoge der A 5 9712 AC Groningen (050) 312 65 45 archeologie@libau.nl
auteur:	M. de Jong MA
kwaliteitscontrole:	N. van der Mei
landelijk registratienummer:	4557599100 (onderzoeksmeldingsnummer Archis3)
Libau-rapport:	17.81131
beheer en plaats documentatie:	Libau (Groningen), Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (Amersfoort) en DANS
afbeelding voorblad:	topografische kaart van eind 19de eeuw

Aanleiding
In opdracht van de gemeente Winsum, vertegenwoordigd door mw. R. Steenbergen, is een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd voor de locatie Singelweg 20 te Sauwerd (zie figuur 1). Aanleiding voor dit onderzoek is het voornemen tot de nieuwbouw van een jongveestal van 14 m bij 30 m. De jongveestal wordt voorzien van een mestkelder. Deze zal tot ongeveer 2 m onder maaiveld reiken.

Op de archeologische verwachtingskaart en beleidsadvieskaart van de gemeente Winsum heeft het plangebied de aanduiding hoge verwachting. In het bestemmingsplan van de gemeente Winsum is dit vertaald in een dubbelbestemming Waarde - Archeologie 4 (Ruimtelijke plannen). Dit betekent dat de gronden, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd zijn voor het behoud van archeologische waarden. Hierbij geldt een onderzoeksverplichting naar de archeologische waarden bij ingrepen groter dan 200 m^2.

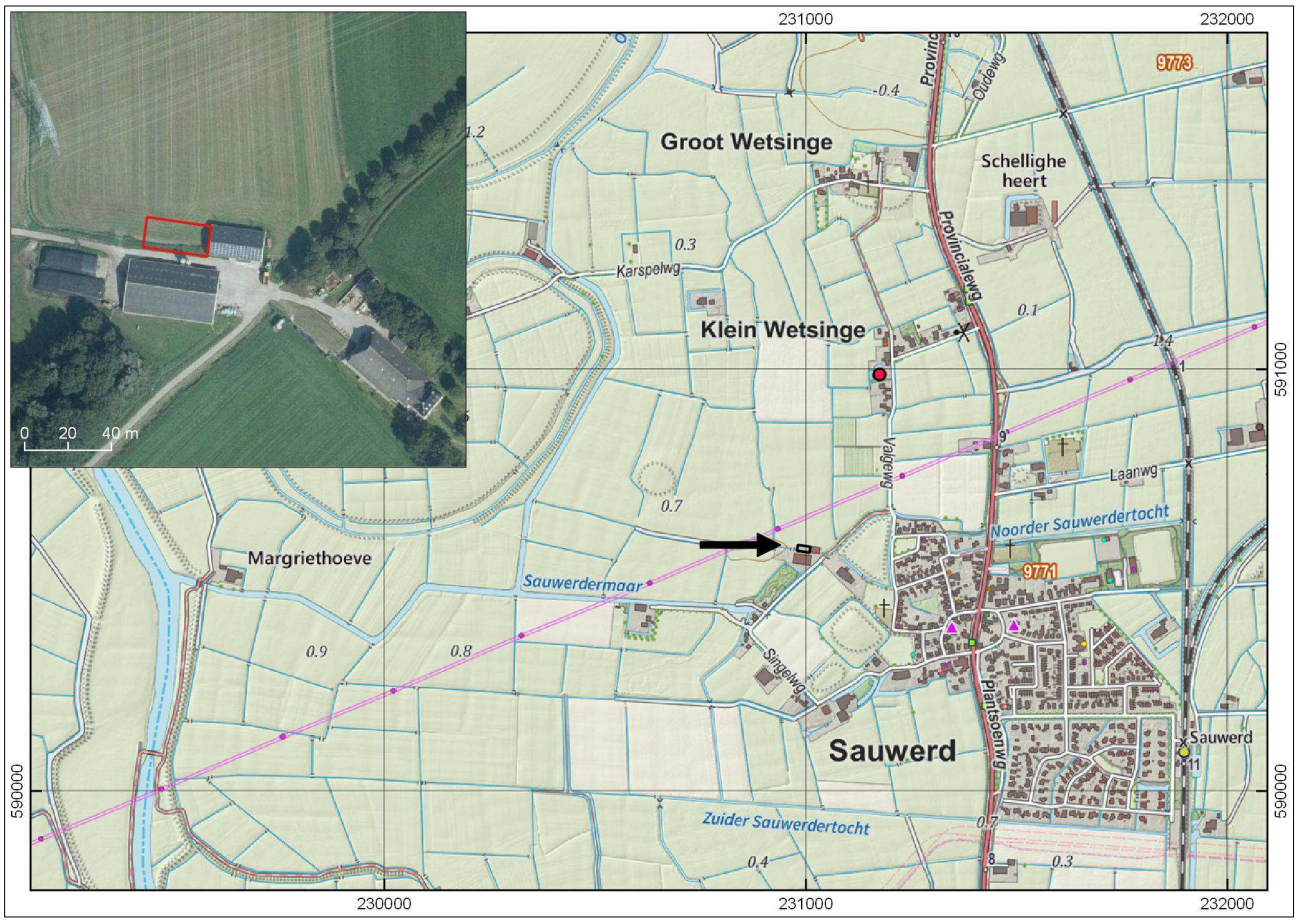

Figuur 1: Topografische kaart van Sauwerd en omgeving (Opentopo) waarop het plangebied is aangegeven met een zwart kader en zwarte pijl. In de inzet is een recente luchtfoto van het plangebied opgenomen (PDOK), waarop het plangebied is aangegeven met een rood kader.

Landschappelijke en aardkundige informatie
Sauwerd ligt in het oude district Ubbega, ten oosten van de kronkelende bedding en oeverwallen van het Reitdiep. Het Reitdiep is onderdeel van de voormalige benedenloop van de Hunze (zie bijvoorbeeld Schroor & Meijering, 2007). De bochtige loop van het Reitdiep is in 1876 afgesneden; de oude rivierbedding heet sindsdien Oude (Reit)Diepje. De oeverwallen en de kwelderwallen van Ubbega zijn al sinds de ijzertijd[1] bewoond. Met de stijging van de zeespiegel ontstond vanaf de midden ijzertijd de noodzaak om woonplaatsen op te hogen tot wierden. Diep onder de klei van het kwelderlandschap bevinden zich de zandgronden die aan het eind van de ijstijd tot in de bronstijd aan het oppervlak lagen.

Op de fysisch geografische kaart van de provincie Groningen is aangegeven dat het plangebied ligt op een kwelder- of oeverwalachtige vlakte (code Mv9; zie bijlage 2 *Fysisch geografische kaart*). Pal ten oosten van het plangebied ligt de deels afgegraven wierde Sauwerd (code t). Ten westen van het plangebied is in de ondergrond een oude afgesneden meandergeul van het Hunzesysteem aanwezig (code Ml2). Het is goed mogelijk dat deze meander ten tijde van het ontstaan van Sauwerd nog deel uitmaakte van de rivier en van direct belang was als waterweg naar zee. Ten westen

[1] Voor de dateringen van archeologische perioden wordt verwezen naar bijlage 1

van de oeverwal is de bedijkte bedding van het Reitdiep weergegeven. Binnen de rivieruiterwaard komen relatief hoog en relatief lager opgeslibde gebieden voor (code Mv7). De geomorfologische kaart benoemt de ondergrond van het plangebied als een vlakte van getij-riviermondafzettingen (code 2M34; Alterra, geraadpleegd via ARCHIS3).

Op de bodemkaart is te zien dat het plangebied ligt op kalkarme poldervaaggronden bestaande uit zware zavel (code Mn25C; zie bijlage 3 *Bodemkaart*). De grondwatertrap bedraagt V. Dit houdt in dat de gemiddeld hoogste grondwaterstand minder dan 40 cm onder maaiveld en de gemiddeld laagste grondwaterstand meer dan 120 cm onder maaiveld is. Ook is op de bodemkaart te zien dat pal ten oosten van het plangebied de wierde Sauwerd ligt. In de oude meandergeul ten westen van het plangebied komen knippoldervaaggronden bestaande uit zavel en lichte klei voor (code kMn63C).

Op de kaart van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN2) is duidelijk te zien dat het plangebied buiten de verhoging van de wierde ligt (zie figuur 2 en bijlage 4 *Hoogtekaart*). Het plangebied ligt aan, en overlapt met, een sloot en de daaraan grenzende lichte verlaging in het landschap. Zeer waarschijnlijk is de sloot van natuurlijke oorsprong. De hoogte van het plangebied varieert van circa -1,00 NAP (ter plaatse van de sloot) tot 0,30 m NAP. De wierden in de omgeving van het plangebied, waaronder ook Sauwerd, zijn als verhoging herkenbaar evenals de hoog opgeslibde rivieruiterwaarden. De oude meandergeul vormt nog altijd een verlaging in het landschap (zie bijlage 4 *Hoogtekaart*).

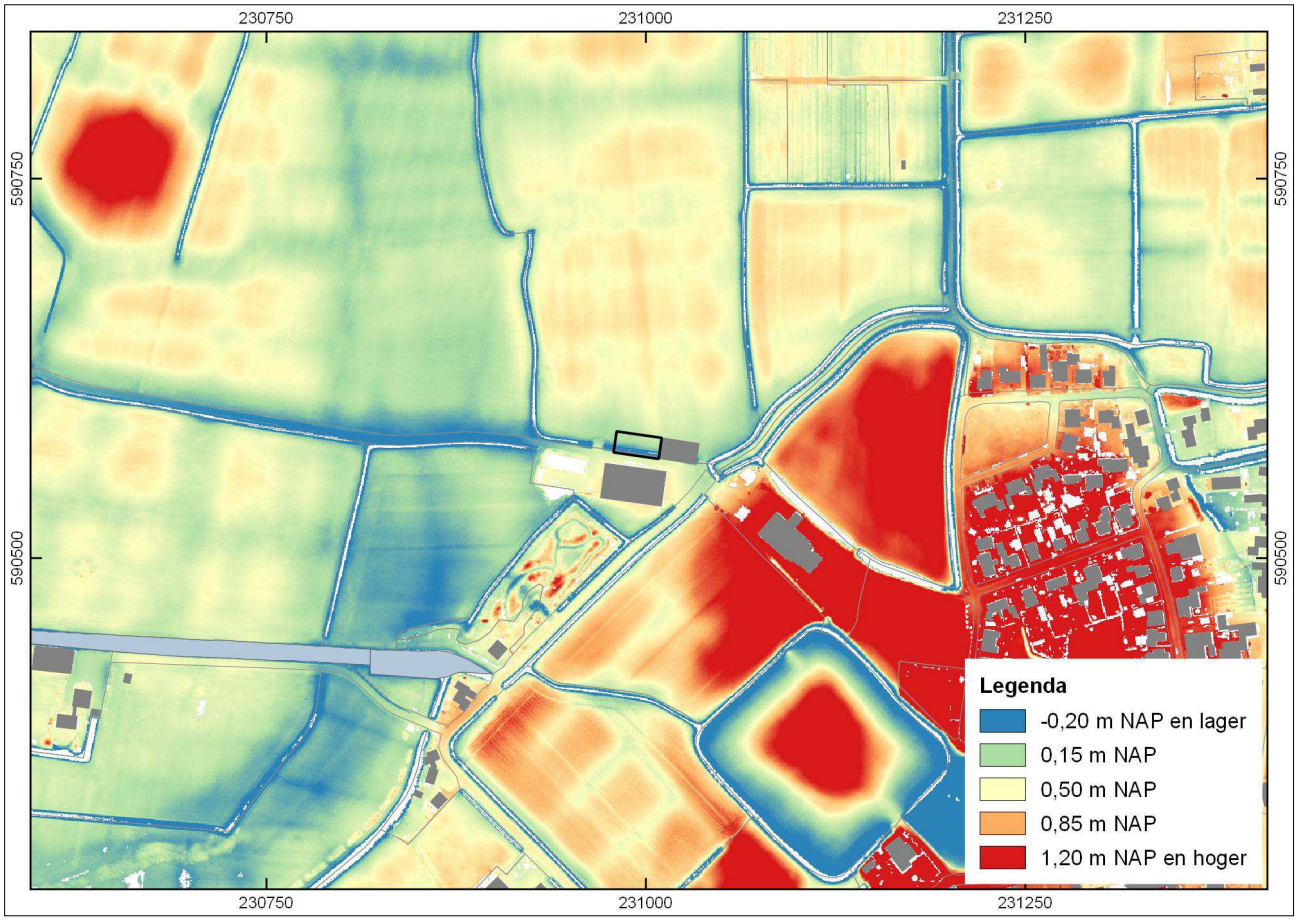

Figuur 2: Detailopname van de hoogtekaart (AHN2). De ligging van het plangebied is aangegeven met een zwart kader.

Archeologie

Het plangebied is niet geregistreerd op de Archeologische Monumentenkaart (AMK), ook zijn uit het plangebied zelf geen archeologische vondsten bekend (zie bijlage 5 *Kaart archeologie).* Bij de bouw van de stal ten zuiden van het plangebied zijn tijdens de werkzaamheden kogelpotscherven uit de late middeleeuwen gevonden (vondstlocatie 2960845100). De vondsten waren afkomstig uit een donkere kleilaag, iets meer dan een meter onder maaiveld. De donkere laag is de voet van de wierde Sauwerd. De wierde Sauwerd dateert uit de late ijzertijd (AMK-terrein 8769). In de vroege middeleeuwen, ongeveer van 400-800 was de wierde verlaten. In de late middeleeuwen werd te Sauwerd de Onstaborg gebouwd (AMK-terrein 1209; dit terrein omvat alleen het binnenterrein van de borg). In 1400 is de borg omschreven als een steenhuis op de binnenste hofstede omringd door vijf sterke steenhuizen op de buitenste hofstede (Formsma et al., 1987: p. 340). De Singelweg loopt over de oude singel van het borgterrein en is als begrenzing van het AMK-terrein van Sauwerd aangehouden. In de jaren ’70 is op de wierde Sauwerd een archeologisch booronderzoek uitgevoerd (Miedema, 1983: catalogusnr. 7Bz99). Hieruit bleek dat de wierdelagen nabij de Singelweg in dikte afnemen.

Helaas zijn destijds geen boringen ten noordwesten van de Singelweg geplaatst. Uit de bovengenoemde vondstmelding blijkt echter dat de voet van de wierde zich ondergronds uitstrekt tot buiten de Singelweg.

In de wijdere omgeving van Sauwerd en het plangebied liggen de dorpswierde van Groot Wetsinge met aansluitend de valge (verhoogde akker) met een begindatering in de ijzertijd (AMK-terrein 1212), vijf huiswierden uit de late ijzertijd (AMK-terreinen 1210,1211, 6878, 6886 en 8766), een wierde uit de late ijzertijd met daarop een laatmiddeleeuws borgterrein (AMK-terreinen 1213 en 6733) en twee huiswierden uit de vroege middeleeuwen (AMK-terreinen 5275 en 6875).

Op de Archeologische verwachtingskaart en beleidsadvieskaart van de gemeente Winsum (Libau, 2016) zijn de bovengenoemde AMK-terreinen en vondstlocatie opgenomen. Op de kaart is aangegeven dat in het plangebied een hoge verwachting aan de orde is (zie figuur 3).

Ten behoeve van de bouw van de loods ten oosten van het onderhavig plangebied is een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd (Van der Mei, 2013). In het bureauonderzoek is geconstateerd dat vervolgonderzoek destijds niet nodig was, mede vanwege de relatief beperkte bodemingrepen die benodigd waren voor de bouw van de loods.

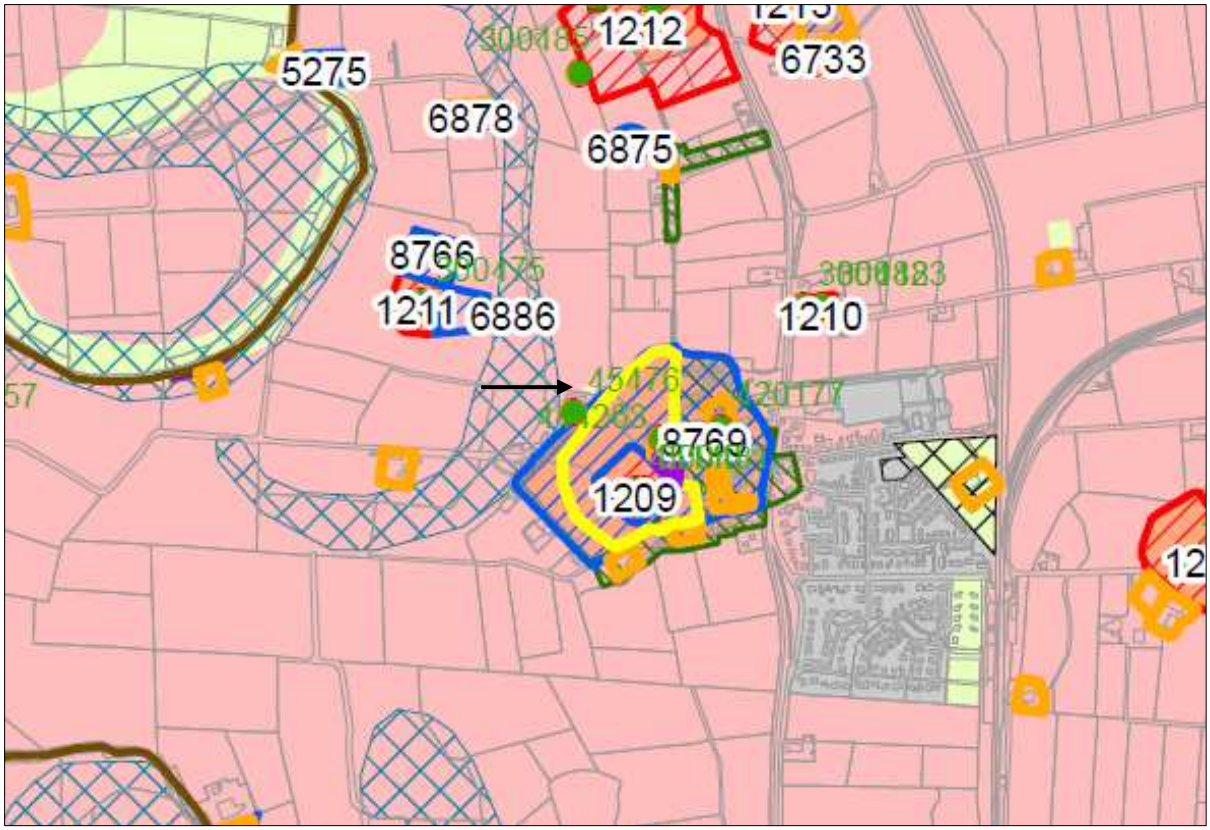

Figuur 3: Uitsnede uit de Archeologische verwachtingskaart en beleidsadvieskaart van de gemeente Winsum (Libau, 2016). De ligging van het plangebied is aangegeven met een pijl.

Historische geografie
Op het kadastrale minuutplan uit 1828 (Adorp, blad B2) is te zien dat het plangebied destijds in gebruik was als weide (lichtgroen; HisGIS). Ook de sloot die met het plangebied overlapt is op de kadastrale minuut aangegeven als perceelsgrens. De Singelweg is aangeduid als een buurtweg (oranje; zie figuur 4). Gedurende de 20ste en 21ste eeuw is het plangebied onbebouwd gebleven en afwisselend als bouwland en weide (maar voornamelijk weide) in gebruik geweest (Topotijdreis). Op de topografische kaart van 1909 is langs de zuidzijde van het plangebied een weggetje aangegeven dat naar een woning aan het Reitdiep leidde (Topotijdreis). Waarschijnlijk was hier in de vroege 19de eeuw een voetpad aanwezig, een op de kadastrale minuut aangegeven bruggetje in de lijn van dit weggetje duidt hierop. Een deel van deze weg is nog aanwezig als landbouwpad (zie figuur 1).

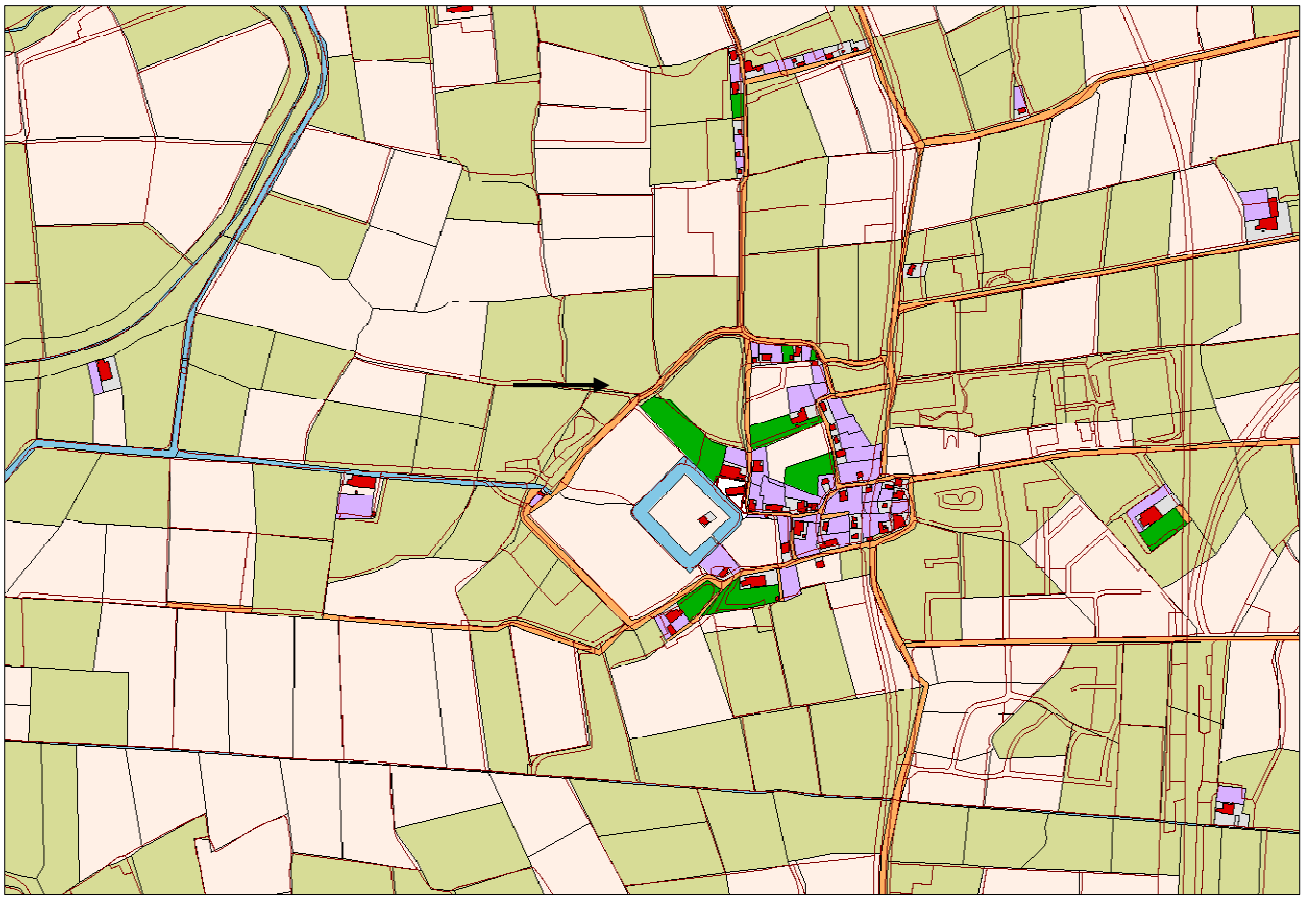

Figuur 4: De kadastrale minuut uit 1828 met een projectie van de huidige perceelsgrenzen (HisGIS). De ligging van het plangebied is aangegeven met een pijl.

Overweging en advies
Het plangebied ligt op een oeverwal van het Reitdiep (Hunzesysteem), nabij de wierde Sauwerd die uit de late ijzertijd dateert. Ten zuiden van het plangebied zijn sporen van de voet van de wierde aangetroffen op iets meer dan een meter onder maaiveld. Hierin zijn middeleeuwse scherven aangetroffen. Het plangebied ligt hemelsbreed op grotere afstand van de wierde dan deze locatie. Binnen het plangebied zijn geen sporen van de wierde zelf meer te verwachten; dat wil zeggen geen wierdelagen of bewoningsresten. Wel ligt het plangebied binnen de activiteitenzone rondom de wierde. Vanwege de relatief lage ligging met aansluiting op een oude meandergeul is bijvoorbeeld te denken aan resten van activiteiten gerelateerd aan water of transport over water en aan agrarische activiteiten. De kans op het aantreffen van hieraan gerelateerde sporen en vondsten is op deze locatie niet groot maar ook niet geheel uit te sluiten.

De jongveestal wordt voorzien van een mestkelder waarvan de vloer ongeveer 2 m onder maaiveld zal worden aangelegd. De bodem wordt hierdoor verstoord. Geadviseerd wordt om direct aansluitend of eventueel al tijdens de ontgraving visuele inspectie en metaaldetectie door een amateurarcheoloog uit te laten voeren. De amateurarcheoloog verzamelt eventuele vondsten van de locatie en zorgt ervoor dat deze geregistreerd worden.

Bijlagen:

1. Archeologische perioden
2. Fysisch geografische kaart
3. Bodemkaart
4. Hoogtekaart (AHN2)
5. Kaart archeologie

Geraadpleegde literatuur, bronnen en kaarten

AHN, Actueel Hoogtebestand Nederland (www.ahn.nl; nationaalgeoregister.nl).

ARCHIS 3, Archeologisch Informatie Systeem van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (www.archis.cultureelerfgoed.nl).

Archeologische Monumentenkaart (AMK) provincie Groningen.

BAG, Basisregistraties Adressen en Gebouwen (www.bagviewer.kadaster.nl).

Brood, P., A.H. Huussen & J. van der Kooi (red.), 1999. *Nieuwe Groninger Encyclopedie*. REGIO-Projekt Uitgevers, Groningen.

DINOloket. Data en Informatie van de Nederlandse Ondergrond (www.dinoloket.nl).

Formsma, W.J., R.A. Luitjens-Dijkveld Stol & A. Pathuis, 1987. *De Ommelander borgen en steenhuizen. Tweede druk met aanvullingen en verbeteringen*. Van Gorkum, Assen.

HisGIS, Historisch Geografisch Informatiesysteem (www.hisgis.nl).

Libau, 2016. Archeologische verwachtingskaart en beleidsadvieskaart gemeente Winsum. Herziening maart 2016.

Mei, N. van der, 2013. Singelweg 20 te Sauwerd (gemeente Winsum). Een archeologisch bureauonderzoek. Libau 13-14.

Miedema, M., 1983. *Vijfentwintig eeuwen bewoning in het terpenland ten noordwesten van Groningen. 600 vC-1700 nC*. Drukkerij Doevendans, Dieren.

Opentopo, recente topografische kaarten van Nederland. Bron: J.W. van Aalst (www.opentopo.nl).

PDOK, Publieke Dienstverlening Op de Kaart (www.pdok.nl).

Ruimtelijke Plannen, diverse ruimtelijke plannen van overheden in Nederland (www.ruimtelijkeplannen.nl).

Schroor, M. 1996. *De Atlas der Provincielanden van Groningen (1722-1736)*. REGIO-Projekt Uitgevers / Rijksarchief Groningen.

Schroor, M. 1997. *De Atlas der Stadslanden van Groningen (1724-1729).* REGIO-Projekt Uitgevers / Rijksarchief Groningen.

Schroor, M & J. Meijering, 2007. *Golden Raand, Landschappen van Groningen.* In Boekvorm Uitgevers, Assen.

Snijders. F.L., 1985. Fysische geografie in de provincie Groningen. Milieu- en landschapsonderzoek Provinciaal Planologische Dienst. Groningen.

Stiboka, 1985. Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Stiboka, Wageningen.

Topografisch Militaire Kaart 1853. Veldminuut (voorstudie bij de Grote Historische Atlas 1851-1855).

Topotijdreis. Tijdreis over 200 jaar topografie. Kadaster (www.topotijdreis.nl).

Versfelt, H.J., Groningen 2003. *De Hottinger-atlas van Noord- en Oost-Nederland.*

Versfelt, H.J. & M. Schroor, 2005. *De atlas van Huguenin; militair-topografische kaarten van Noord-Nederland, 1819-1829*. Heveskes Uitgevers/Drentse Historische Vereniging, Groningen/Veendam.

Bijlage 1 - Archeologische perioden

Vereenvoudigd overzicht voor Noord-Nederland

paleolithicum	**tot 8800 v.Chr.**
paleolithicum vroeg	tot 300.000 ^{14}C-jaren
paleolithicum midden	300.000 - 35.000 ^{14}C-jaren
paleolithicum laat	35.000 ^{14}C-jaren - 8800 v.Chr.
mesolithicum	**8800 - 4900 v.Chr.**
mesolithicum vroeg	8800 - 7100 v.Chr.
mesolithicum midden	7100 - 6450 v.Chr.
mesolithicum laat	6450 - 4900 v.Chr.
neolithicum	**4900 - 2000 v.Chr.**
neolithicum vroeg	4900 - 4200 v.Chr.
neolithicum midden	4200 - 2850 v.Chr.
neolithicum laat	2850 - 2000 v.Chr.
bronstijd	**2000 - 800 v.Chr.**
bronstijd vroeg	2000 - 1800 v.Chr.
bronstijd midden	1800 - 1100 v.Chr.
bronstijd laat	1100 - 800 v.Chr.
ijzertijd	**800 - 12 v.Chr.**
ijzertijd vroeg	800 - 500 v.Chr.
ijzertijd midden	500 - 250 v.Chr.
ijzertijd laat	250 - 12 v.Chr.
Romeinse tijd	**12 v.Chr. - 450 n.Chr.**
Romeinse tijd vroeg	12 v.Chr. - 70 n.Chr.
Romeinse tijd midden	70 - 270 n.Chr.
Romeinse tijd laat	270 - 450 n.Chr.
middeleeuwen	**450 - 1500 n.Chr.**
middeleeuwen vroeg	450 - 1050 n.Chr.
middeleeuwen laat	1050 - 1500 n.Chr.
nieuwe tijd	**1500 - heden**

Bijlage 2 - Fysisch geografische kaart

Singelweg 20 te Sauwerd

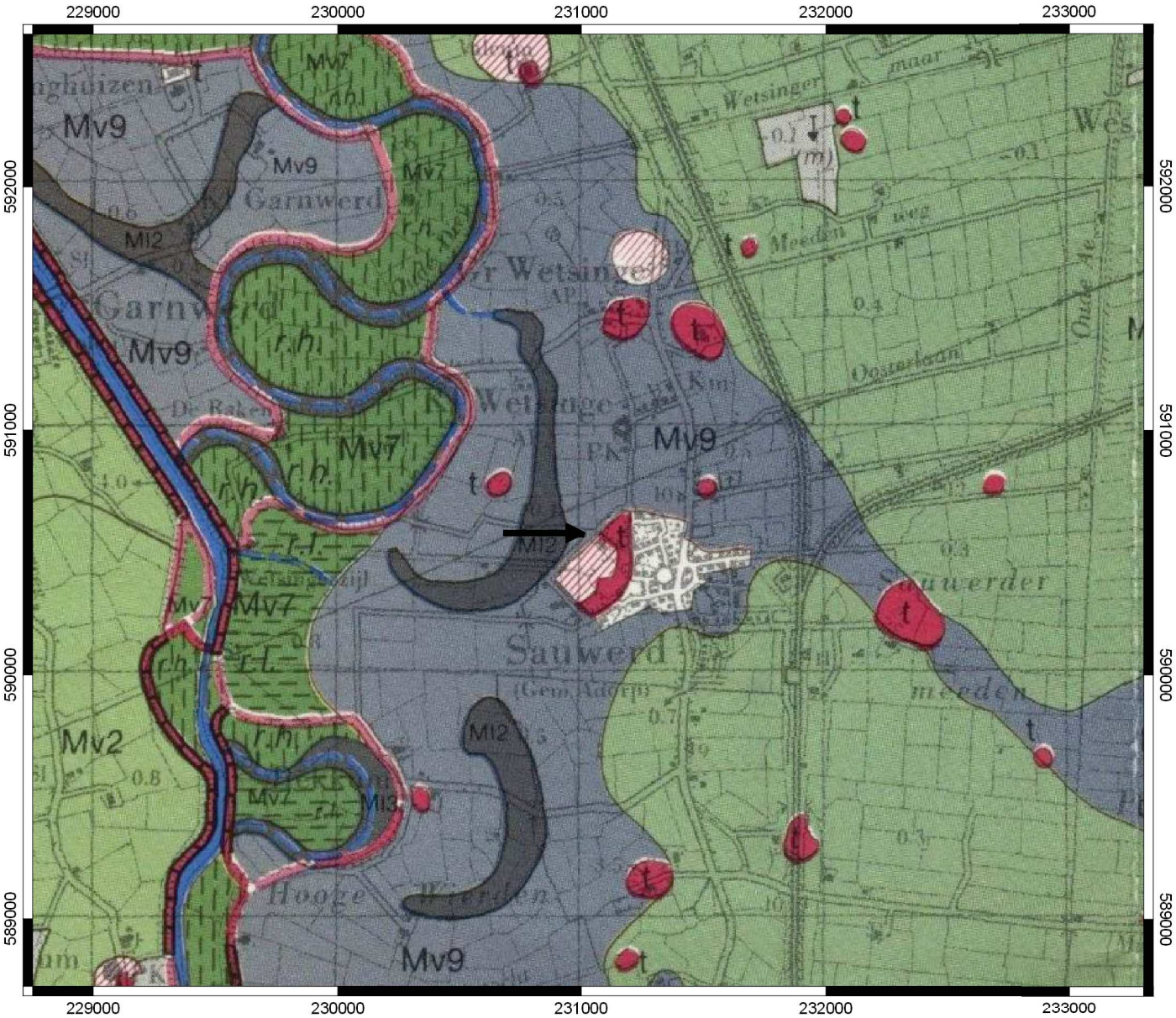

Legenda

- Plangebied Singelweg 20 - aangegeven met een pijl
- Dijk
- t - Wierde
- afgegraven wierde
- Bebouwde kom
- Afgraving/ophoging/vergraving
- Ml2 - Afgesneden meandergeul
- Ml3 - Meandergeul
- Mv2 - Vlakke getij-afzettingsvlakte
- Mv7 - Getij-rivier uiterwaard
- Mv9 - Kwelder/oeverwalachtige vlakte
- Water
- r.l. - relatief lager deel
- r.h. - relatief hoger deel

Bijlage 3 - Bodemkaart

Singelweg 20 te Sauwerd

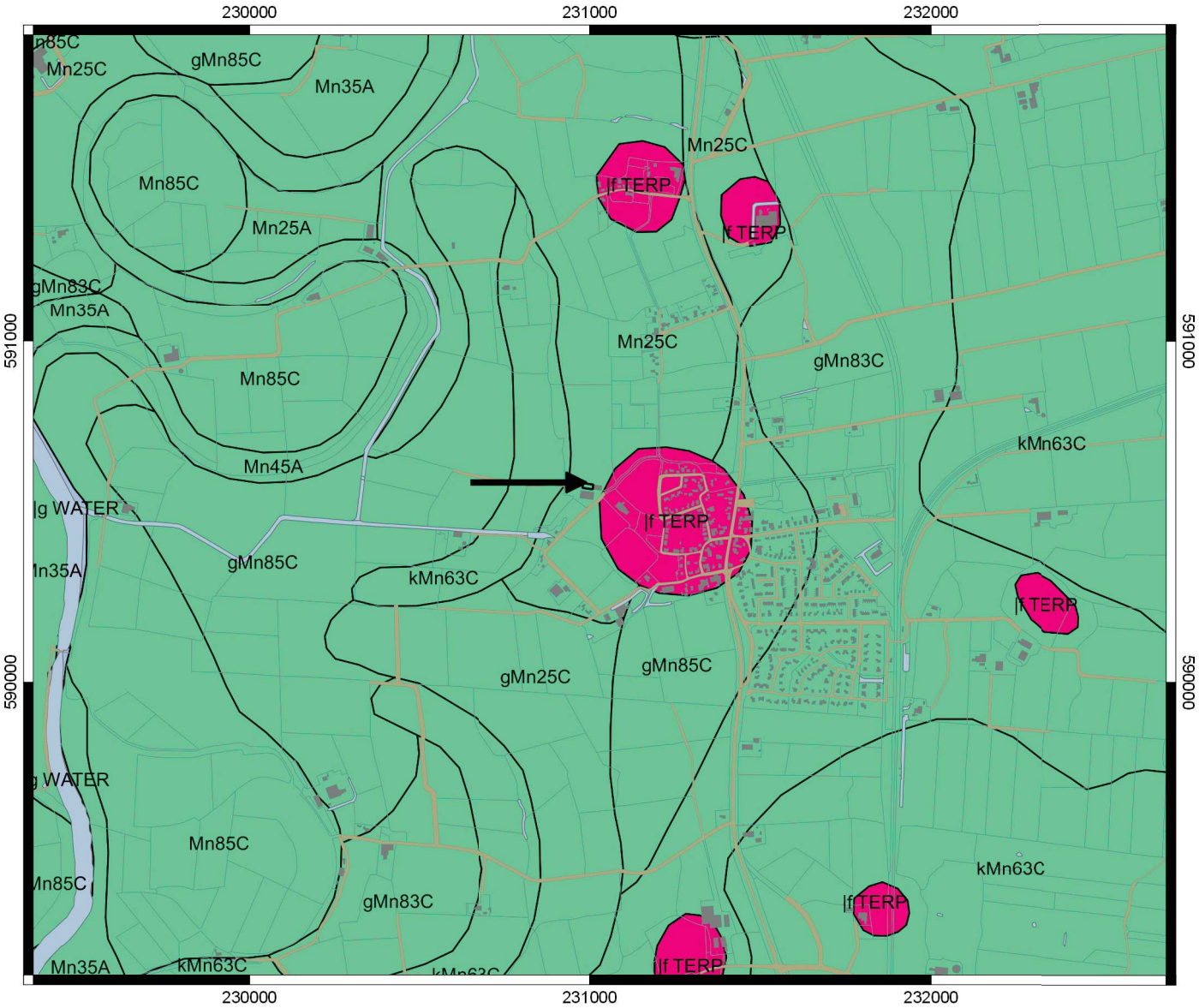

Legenda

- Plangebied Singelweg 20 - aangegeven met een pijl
- |f TERP: wierde / terp
- |g WATER: water
- gMn25C: Knippige poldervaaggronden; zware zavel profielverloop 5
- gMn83C: Knippige poldervaaggronden; klei, profielverloop 3
- gMn85C: Knippige poldervaaggronden; klei, profielverloop 5
- kMn63C: Knippoldervaaggronden; zavel en lichte klei, profielverloop 3
- Mn25A: Kalkrijke poldervaaggronden; zware zavel, profielverloop 5
- Mn25C: Kalkarme poldervaaggronden; zware zavel, profielverloop 5
- Mn35A: Kalkrijke poldervaaggronden; lichte klei, profielverloop 5
- Mn45A: Kalkrijke poldervaaggronden; zware klei, profielverloop 5
- Mn85C: Kalkarme poldervaaggronden; klei, profielverloop 5

Bijlage 4 - Hoogtekaart (AHN2)

Singelweg 20 te Sauwerd

Legenda

- Plangebied Singelweg 20 - aangegeven met een pijl
- -0,30 m NAP en lager
- 0,13 m NAP
- 0,55 m NAP
- 0,98 m NAP
- 1,40 m NAP en hoger

Bijlage 5 - Kaart archeologie

Singelweg 20 te Sauwerd

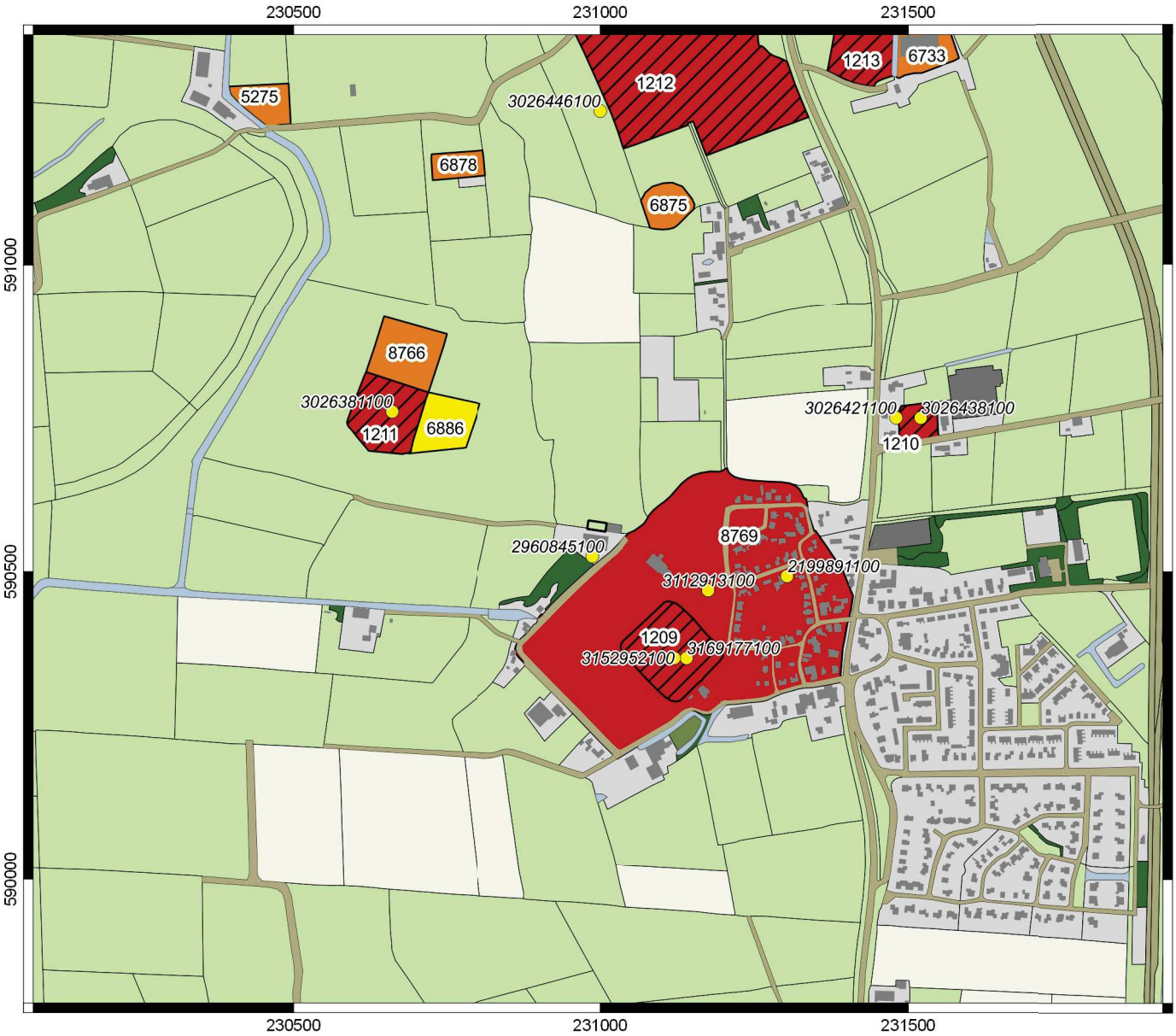

Legenda

- Plangebied Singelweg 20
- Vondstlocaties

AMK-terreinen

- Terrein van archeologische waarde
- Terrein van hoge archeologische waarde
- Terrein van zeer hoge archeologische waarde
- Terrein van zeer hoge archeologische waarde, rijksbeschermd

Bijlage 5 Vooroverlegreacties

Renate Kooi

Van: Jonge, Menno de <Menno.deJonge@vrgroningen.nl>
Verzonden: dinsdag 7 november 2017 15:11
Aan: 'Wybke Kerkvliet'
CC: Div
Onderwerp: RE: vooroverleg bestemmingsplan Singelweg 20 Sauwerd

Opvolgingsmarkering: Opvolgen
Markeringsstatus: Gemarkeerd

Geachte mevrouw Kerkvliet,

Op 16 oktober jl. heeft Veiligheidsregio Groningen uw kennisgeving ontvangen met betrekking tot bestemmingsplan Singelweg 20 te Sauwerd. Dit in het kader van vooroverleg zoals bedoeld in artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Hierbij stelt u Veiligheidsregio Groningen in de gelegenheid tot het uitbrengen van advies.

Ruimtelijk besluit/Omgevingsvergunning
Veiligheidsregio Groningen heeft een beoordeling gedaan op de aanwezigheid van externe risicobronnen en de bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid voor de planontwikkeling. Daarbij zijn we tot de volgende conclusies gekomen:

- Op de planontwikkeling zijn geen externe veiligheidsrisico's van invloed;
- In relatie tot de planontwikkeling zien wij geen aanleiding voor aanvullende maatregelen ten aanzien van de mogelijkheden voor de bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid in het plangebied.

Op basis van deze beoordeling ziet de Veiligheidsregio Groningen geen aanleiding u verder inhoudelijk advies te geven ten behoeve van het voorliggende ruimtelijke besluit. U ontvangt van ons dan ook verder geen adviesbrief.

Toetsing Bouwbesluit
De nieuwe ontwikkeling kan in het kader van de omgevingsvergunning later nog door de Veiligheidsregio beoordeeld moeten worden op de activiteit 'Bouwen'. Deze beoordeling vindt plaats op andere veiligheidsaspecten zoals brandcompartimentering, vluchtroutes, bluswater, bereikbaarheid en overige brandpreventieve voorzieningen.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Indien u naar aanleiding van deze mail nog vragen heeft, kunt u natuurlijk contact met mij opnemen.

Met vriendelijke groet,

Menno de Jonge
Veiligheidsconsultant Omgevingsveiligheid
T: 06-13175247
E: Menno.deJonge@vrgroningen.nl

VEILIGHEIDSREGIO
GRONINGEN

postbus 66 *bezoekadres:* Sontweg 10
9700 AB Groningen 9723 AT Groningen
www.brandweergroningen.nl & www.veiligheidsregiogroningen.nl

Dit emailbericht is alleen bestemd voor de geadresseerde(n). Indien dit bericht niet voor u is bedoeld, wordt u vriendelijk verzocht de afzender hiervan op de hoogte te stellen door het bericht te retourneren en de inhoud niet te gebruiken. Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Van: Wybke Kerkvliet [mailto:w.kerkvliet@winsum.nl]
Verzonden: maandag 16 oktober 2017 15:02
Aan: Ruimtelijke plannen <ruimtelijkeplannen@vrgroningen.nl>
Onderwerp: vooroverleg bestemmingsplan Singelweg 20 Sauwerd

Geachte mevrouw, heer,

Bijgaand doe ik u in het kader van het vooroverleg een bestemmingsplan (postzegelplan) toekomen voor het perceel Singelweg 20 te Sauwerd.
Het bestemmingsplan betreft een reparatie van het huidige bestemmingsplan (er is sprake van een onjuiste bestemming, die niet conform het huidige gebruik is) en de uitbreiding van een bestaande loods met een jongveestal.
Graag ontvang ik uw reactie hierop.

Met vriendelijke groet,

Wybke Kerkvliet,
Beleidsmedewerker ruimtelijke ordening
Team projecten

INGEKOMEN 10 NOV 2017

provincie groningen

Aan burgemeester en wethouders
van de gemeente Winsum
T.a.v. mw. W. Kerkvliet
Postbus 10
9950 AA WINSUM

Datum	:	9 november 2017
Documentnr.	:	2017-096782
Dossiernummer	:	K206/2017-091542
Behandeld door	:	J.M. van der Wal-Westendorp (Snelloket)
Telefoonnummer	:	(050)316 4802
Antwoord op	:	e-mailbericht van 16 oktober 2017
Bijlage	:	1 (eindrapportage weidevogels fietspad Groningen-Winsum)
Onderwerp	:	**Vooroverlegreactie voorontwerpbestemmingsplan "Singelweg 20 te Sauwerd"**

Geacht college,

U heeft de provincie om een vooroverlegreactie gevraagd met betrekking tot het bovengenoemde voorontwerpbestemmingsplan.[1]

Het kader voor de beoordeling van bestemmingsplannen is de provinciale Omgevingsvisie en de in de Omgevingsverordening provincie Groningen 2016 opgenomen instructieregels. Deze regels hebben tot doel om de doorwerking van het provinciaal beleid in gemeentelijke ruimtelijke besluiten te borgen.

Het plan heeft betrekking op het agrarisch bedrijf aan de Singelweg 20 in Sauwerd. Het voornemen is om de bestaande loods uit te breiden met een jongveestal. Verder voorziet het plan in een reparatie van de bestemming, aangezien het bedrijf in het plan Buitengebied 2012 per ongeluk de bestemming 'Agrarische cultuurgrond' heeft gekregen en niet de bestemming 'Agrarisch bedrijf' conform de feitelijke situatie.

Het voorontwerp geeft de provincie aanleiding het volgende op te merken.

Zones rond wierden (artikel 2.53.2 Omgevingsverordening), Landschap met herkenbare onregelmatige blokverkaveling (artikel 2.60.4 Omgevingsverordening) en Inpassing van ruimtelijke ontwikkelingen (artikel 2.8 Omgevingsverordening)

Het plan staat volgens de provincie niet op gespannen voet met de instructies in bovengenoemde bepalingen van de Omgevingsverordening:

- Het zicht op de wierde Sauwerd wordt niet door de bouw van de jongveestal verminderd, nu de stal wordt gebouwd in het verlengde van de bestaande loods. Deze loods en ook de bestaande ligboxenstal aan de zuidzijde ontnemen thans al het zicht op de wierde. De landschappelijke invloed van de nieuwe stal is minimaal;
- Ondanks de te ten behoeve van het bouwplan te dempen sloot, blijft de onregelmatige verkavelingsstructuur goed leesbaar, aangezien de nieuwe jongveestal parallel aan een landbouwontsluitingsweg wordt gerealiseerd.

[1] *Artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening*

Martinikerkhof 12
9712 JG Groningen

Sint Jansstraat 4
9712 JN Groningen

Postbus 610
9700 AP Groningen

Telefoon
050 316 4911

www.provinciegroningen.nl
info@provinciegroningen.nl

De provincie Groningen werkt volgens normen die zijn vastgelegd in een handvest voor dienstverlening. Dit handvest vindt u op onze website of kunt u opvragen bij de afdeling Bestuur, Juridische Zaken & Communicatie: 050 3164160. BTW: NL0019.32.822.B01 / KvK: 01182023 / IBAN: NL84 ABNA 0446 0456 91 / BIC: ABNANL2A

Leefgebied weidevogels (artikel 2.48.1 Omgevingsverordening provincie Groningen)

Het plangebied is gelegen op gronden die op (natuur)kaart 6 bij de Omgevingsverordening de aanduiding 'leefgebied weidevogels' hebben. In het plan wordt thans geen enkele aandacht besteed aan het effect van het plan (verschuiving verstoringscontour bebouwing) op het leefgebied voor weidevogels. Onder verwijzing naar artikel 2.48.1 van de Omgevingsverordening verzoek ik u hieraan alsnog aandacht te besteden.

Voor een voorbeeld van een onderzoek naar de effecten van een plan op het leefgebied voor weidevogels verwijs ik u naar het bijgaande rapport dat is opgesteld in relatie tot de plannen voor de fietsroute Groningen-Winsum.

Over dit onderdeel van de reactie kunt u desgewenst contact opnemen met mw. B. van Berkel, beleidsmedewerkerster afdeling Landelijk Gebied en Water, telefoon 050-3164387 of b.m.van.berkel@provinciegroningen.nl

Wet natuurbescherming
(opmerking vanuit oogpunt provinciale taken en bevoegdheden Wnb per 1 januari 2017)

Het plan biedt momenteel onvoldoende duidelijkheid over de effecten van het gehele bedrijf (inclusief het bouwplan voor de jongveestal en de daarmee gepaarde beperkte uitbreiding van de veestapel) op nabij gelegen beschermde natuurgebieden in het kader van de Wet natuurbescherming, zo ook over de effecten van het bouwplan op de door de Wnb beschermde plant- en diersoorten:

1. Heeft het bedrijf een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming (nodig)? Voor agrarische bedrijven die ammoniakemissie uitstoten, is dit al vrij snel het geval.
   Het gaat dan om het vaststellen van de (stikstof)depositie van het gehele bedrijf, waarbij het Programma Aanpak Stikstof en Aerius kunnen worden gebruikt.
   Met betrekking tot de (kleine) toename van de veestapel kan in het kader van de bewijsvoering een Aerius-verschilberekening worden overlegd.
2. Heeft de bouw van de nieuwe stal effecten op eventuele beschermde plant- en diersoorten is daarvoor een ontheffing van de eventueel van toepassing zijnde verbodsbepalingen van de Wnb nodig?

De provincie adviseert u (i.c. de betrokken ondernemer) een ecologische toets te laten doen door een deskundig ecoloog.

Ook de afweging met betrekking tot de invloed van het plan op eventuele aanwezige houtopstanden als bedoeld in de Wnb, is in een ecologische toets op zijn plaats, aan de hand waarvan de conclusie kan worden getrokken of er ter uitvoering van het bouwplan bomen worden gekapt en of er op grond daarvan misschien een kapmelding in het kader van de Wnb nodig is.

Over dit onderdeel van de reactie kunt u desgewenst contact opnemen met mw. F. van der Schuur, beleidsmedewerkster landelijk gebied bij afdeling Landelijk Gebied en Water, telefoon 050-3164941, f.l.vander.schuur@provinciegroningenl.nl .

Planregeling 'Agrarisch bedrijf' (artikel 3 bestemmingsplan Singelweg 20, Sauwerd)

- ➔ Bij het agrarisch bedrijf aan de Singelweg 20 is sprake van 2 gekoppelde bouwvlakken.
  In de planregels ontbreekt de volgende bepaling (zoals die wel te vinden is in het bestemmingsplan Buitengebied Winsum): "Bebouwing verbonden door middel van de aanduiding 'relatie' wordt aangemerkt als behorend tot één agrarisch bedrijf". Ik verzoek u deze bepaling toe te voegen.
- ➔ Volgens de bestemmingsomschrijving van artikel 3 (agrarisch bedrijf) zijn de gronden onder meer bestemd voor agrarische bedrijven met een in hoofdzaak grondgebonden agrarische bedrijfsvoering.
  -- Ik verzoek u 'agrarische bedrijven' te wijzigen in 'een agrarisch bedrijf'
  -- Ik verzoek u in artikel 3.5 (specifieke gebruiksregels, strijdig gebruik) lid c tot uitdrukking te laten komen dat ondergeschikte en/of volwaardige intensieve veehouderij als gebruik, strijdig met de bestemming worden gerekend.
- ➔ Ik heb in de planregels geen bepaling aangetroffen die er in voorziet dat binnen de gebouwen voor een agrarisch bedrijf ten hoogste een bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren (artikel 2.30 Omgevingsverordening provincie Groningen). Ik verzoek u een dergelijke bepaling op te nemen.

➔ Ik heb in de planregels geen bepalingen aangetroffen waaruit blijkt dat rekening is gehouden met de instructies ten aanzien van het aardbevingsgebied, zoals die thans zijn opgenomen in artikel 2.9.1. van de Omgevingsverordening. Aan die instructies dient alsnog vertaling te worden gegeven.
In dit verband wijs ik u wel op het volgende.
Gedeputeerde Staten hebben in hun voordracht aan Provinciale Staten - ter actualisatie van de Omgevingsverordening - een voorstel gedaan om de instructies in artikel 2.9.1. enigszins te wijzigen. Als PS het voorstel overnemen in hun vergadering van 15 november 2017, zullen de instructies als volgt komen te luiden:

Afdeling 2.1 Beeldbepalende en/of karakteristieke gebouwen

Artikel 2.9.1 Bescherming beeldbepalende en/of karakteristieke gebouwen
Artikel 2.9.1 wordt vervangen en komt te luiden:

Artikel 2.9.1 Bescherming beeldbepalende en/of karakteristieke gebouwen

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op het aardbevingsgebied en op het buitengebied van de niet binnen het aardbevingsgebied gelegen gemeenten stelt regels ter bescherming van de hoofdvorm van karakteristieke en beeldbepalende gebouwen.
2. De in het eerste lid bedoelde regels bevatten in ieder geval een verbod om zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning een karakteristiek gebouw geheel of gedeeltelijk te slopen.
3. Het in het tweede lid bedoelde vergunningstelsel bevat in ieder geval een toetsingscriterium op grond waarvan een omgevingsvergunning niet kan worden verleend zonder dat is onderzocht of zinvol hergebruik van het gebouw overeenkomstig de geldende bestemming of een andere, uit oogpunt van een goede ruimtelijke ordening, passende bestemming objectief gezien mogelijk is al dan niet na het treffen van voorzieningen aan het gebouw.

Mijn advies aan u is dat u bij de vaststelling van het bestemmingsplan rekening houdt met de dan geldende provinciale regels inzake aardbevingsgebieden.

➔ Tenslotte adviseer ik u ook rekening te houden met de andere (door PS over te nemen) wijzigingen uit de geactualiseerde Omgevingsverordening voor zover die relevant zijn voor het bestemmingsplan aan de Singelweg 20. Ik denk daarbij aan de wijzigingen die onder Titel 2.8 (agrarische ontwikkelingsmogelijkheden) vallen.

Over dit onderdeel van de reactie kunt u desgewenst contact opnemen met mw. J.M. van der Wal-Westendorp, beleidsmedewerkerster ruimtelijke ordening bij afdeling Ruimte en Samenleving, telefoon 050-3164802, j.m.vander.wal-westendorp@provinciegroningen.nl
Over de door te voeren wijzigingen met betrekking tot de Omgevingsverordening kunt u het beste (na 15 november) contact opnemen met een van de volgende beleidsmedewerkers ruimtelijke ordening bij afdeling RenS: de heer P. Bijl, telefoon 050-3164778, p.bijl@provinciegroningen.nl of de heer L. van den Berg, telefoon 050-3164848, l.vanden.berg@provinciegroningen.nl

Hoogachtend,

R. Lander
Hoofd van de afdeling Ruimte en Samenleving

Altenburg & Wymenga
ECOLOGISCH ONDERZOEK

Ecologische beoordeling (gebiedsbescherming) Fietsroute Plus Groningen-Winsum

A&W-rapport 2277

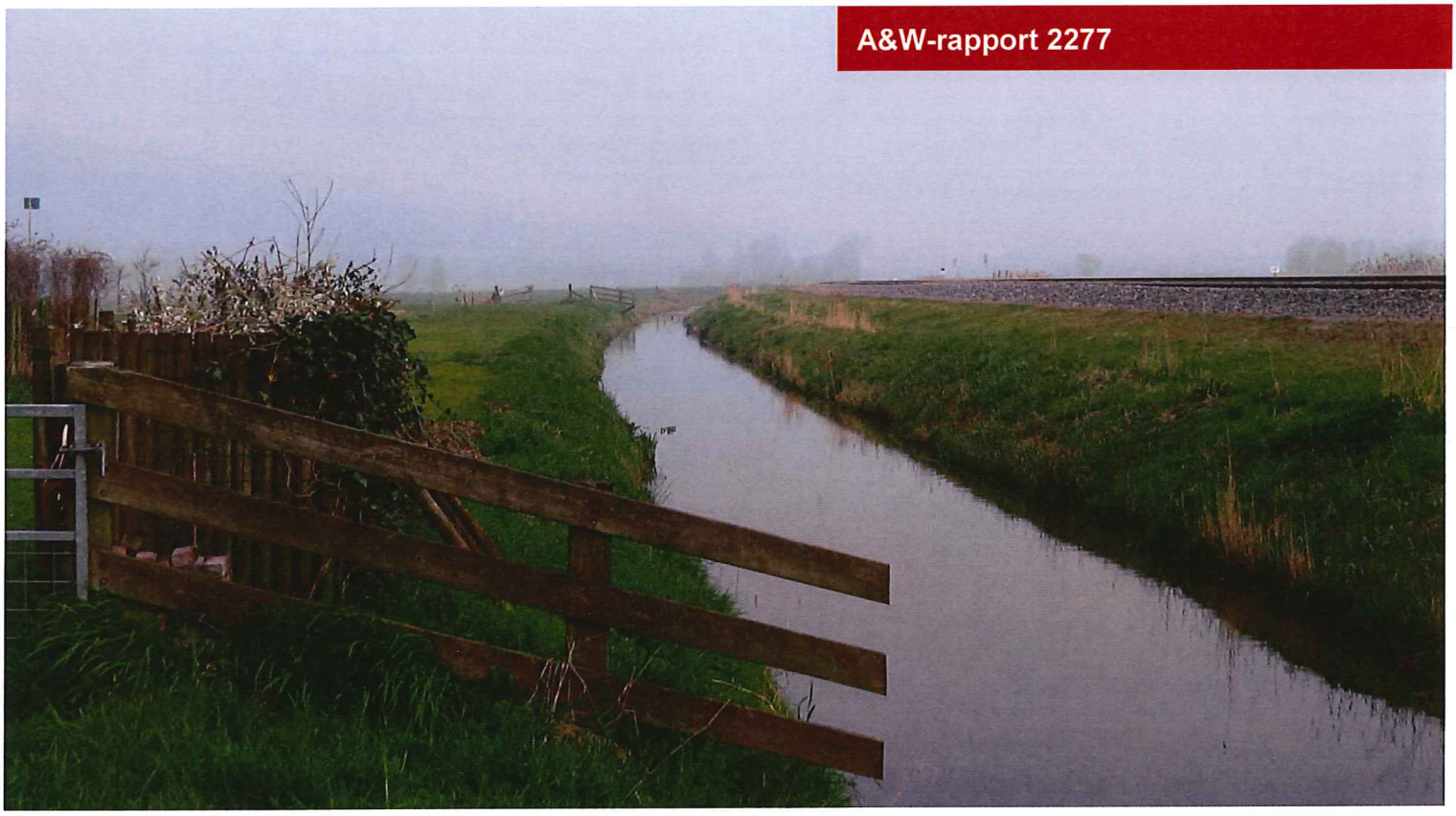

in opdracht van

provincie groningen

Ecologische beoordeling (gebiedsbescherming) Fietsroute Plus Groningen-Winsum

A&W-rapport 2277

L.W. Bruinzeel
M. Koopmans

Foto Voorplaat
Zicht op het geplande tracé, 3 april 2014 (foto A&W)

L.W. Bruinzeel & M. Koopmans 2017
Ecologische beoordeling (gebiedsbescherming) Fietsroute Plus Groningen-Winsum. A&W-rapport 2277
Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden

Opdrachtgever
Provincie Groningen
Postbus 610
9700 AP Groningen
Telefoon 050 316 49 11

Uitvoerder
Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv
Suderwei 2
9269 TZ Feanwâlden
Telefoon 0511 47 47 64
info@altwym.nl
www.altwym.nl

© Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv
Overname van gegevens uit dit rapport is toegestaan met bronvermelding.

Projectnummer	Projectleider	Status
2734fip	M. Koopmans	Eindrapport

Autorisatie	Paraaf	Datum
Goedgekeurd	M. Koopmans	23 maart 2017

Kwaliteitscontrole
A. Brenninkmeijer

Inhoud

1	**Inleiding**	**1**
2	**Beschrijving van het tracé**	**2**
3	**Ecologische wet- en regelgeving**	**3**
	3.1 Wet Natuurbescherming (Natura 2000-gebieden)	3
	3.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)	3
4	**Effecten beschermde gebieden**	**7**
	4.1 Habitatverlies	7
	4.2 Verstoring	7
5	**Weidevogels beschermde gebieden**	**11**
	5.1 Algemeen	11
	5.2 Bronnen	11
	5.3 Natuurnetwerk Nederland	12
	5.4 Leefgebied weidevogels	14
6	**Beoordeling gebiedsbescherming**	**15**
	6.1 Natura 2000 Voortoets	15
	6.2 Toetsing compensatieopgave	15
7	**Conclusies**	**18**
8	**Literatuur**	**19**

1 Inleiding

De Provincie Groningen wil het fietsen van en naar de stad Groningen aantrekkelijker en veiliger maken. Een aantal bestaande 'fietsroutes' wordt daarom opgewaardeerd tot 'fietsroute plus'. Een 'fietsroute plus' is een fietspad dat breder en comfortabeler is dan een gewoon fietspad. Door de aanleg van deze fietsroutes moet het fietsen prettiger en veiliger worden, waardoor op afstanden tot vijftien kilometer van de stad meer mensen voor de fiets kiezen in plaats van de auto.

De Provincie Groningen is bezig met de realisatie van een 'fietsroute plus' tussen Groningen en Winsum. Voor deze fietsroute is een alternatievenanalyse en -afweging uitgevoerd (Grontmij 2013). Op basis hiervan is gekozen voor een tracé dat grotendeels langs de spoorlijn Groningen-Winsum ligt (figuur 3.1 op pagina 4). In 2014 is onderzocht wat de effecten op de natuurwaarden zijn en of dit gecompenseerd zou kunnen worden (Brenninkmeijer *et al.* 2014).

Actualisatie en recente veranderingen
Een aantal bestuurlijke en juridische uitgangspunten zijn in de tussentijd veranderd, waardoor een actualisatie nu noodzakelijk is. Belangrijke wijzigingen zijn: 1) de vernieuwde Provinciale Omgevingsverordening (2016)[1], 2) introductie van het NNN en 3) de aanwijzing van provinciale weidevogel leefgebieden. Daarnaast is 4) de provinciale regelgeving rond compensatie aangepast en 5) zijn er recentere gegevens bekend over de weidevogels; als laatste 6) is per 1 januari 2017 het oude stelsel van ecologische wet- en regelgeving (Ff-wet, Nb-wet en de boswet) vervangen door één nieuwe wet, de Wet Natuurbescherming. Door bovenstaande veranderingen was een update noodzakelijk. Dit rapport is de geactualiseerde versie van het rapport van Brenninkmeijer *et al.* (2014) en behandelt alleen het aspect 'gebiedsbescherming'. Soortbeschermingsaspecten komen in een andere rapportage aan bod.

[1] https://groningen.tercera-ro.nl/MapViewer/Default.aspx?id=NLIMRO9920Omgevingsvisie2015-VA01

2 Beschrijving van het tracé

Het fietspad is gelegen tussen Groningen en Winsum (figuur 3.1). Voor het grootste deel komt de fietsroute te liggen op de plaats waar in de huidige situatie agrarisch grasland aanwezig is, dat wordt opgedeeld door sloten. Op enkele plaatsen loopt het tracé over bestaande infrastructuur, namelijk bij Sauwerd en over de Oude Weg. Waar de fietsroute wordt aangelegd op agrarisch grasland, komt de verharding te liggen aan de westzijde van de huidige sloten langs het spoor. Aan de westzijde van het geplande fietspad zal vervolgens een nieuwe sloot gegraven worden. Op kruisingen van de fietsroute met bestaande sloten worden duikers aangelegd. Op enkele delen van de tracés worden voor de aanleg van de fietsroute (delen van) bestaande sloten gedempt. Dit is het geval bij Adorp, ten zuiden van de Harsema's Laan en langs de Oude Weg en de N361.

Het dwarsprofiel van de tracés langs het spoor is aangegeven in figuur 2.1 (uit Grontmij 2013). Het fietspad ligt lager dan het talud van de spoorbaan. Aan beide zijden van het fietspad wordt een deugdelijke afscheiding gerealiseerd (met het spoor aan de oostzijde en de agrarische percelen aan de westzijde). Hierbij zullen geen bomen of opgaande beplanting worden aangebracht. Daarnaast zal bij de kruising met wegen ter plaatse van de spoorwegovergangen voldoende afstand aangehouden worden tussen fietspad en overgang. De huidige fietspaden langs de N361 blijven gehandhaafd.

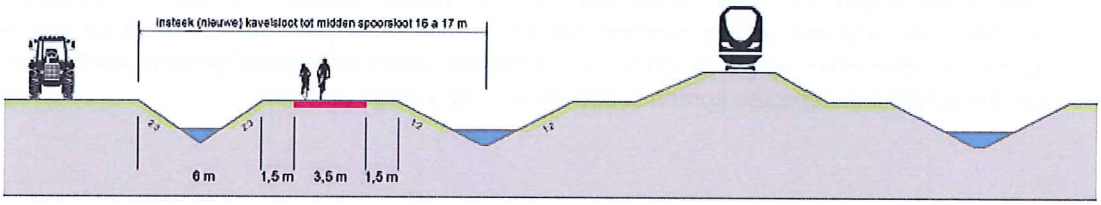

Figuur 2.1 Dwarsprofiel van het geplande fietspad langs het spoor (uit Grontmij 2013).

3 Ecologische wet- en regelgeving

Per 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt drie oude wetten: de Natuurbeschermingswet, de Flora- en Faunawet en de Boswet. Het bevoegd gezag is de provincie waar de ingreep plaatsvindt, in dit geval de provincie Groningen. De Wet natuurbescherming kent twee peilers: Natura 2000-gebiedsbescherming en soortsbescherming. Daarnaast gelden er aanvullende kaders voor de gebiedsbescherming, het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Dit rapport behandeld alleen de aspecten die gerelateerd zijn aan gebiedsbescherming.

3.1 Wet Natuurbescherming (Natura 2000-gebieden)

Bij de uitvoering van een alternatievenafweging in 2013 ten aanzien van de Fietsroute Plus tussen Groningen en Winsum, zijn de alternatieven beoordeeld volgens de Natuurbeschermingswet (Klous & Bijlsma 2013). De oude Nb-wet regelde vooral de gebiedsbescherming van Natura 2000-gebieden, zoals deze zijn vastgelegd in de Europese Habitat en Vogelrichtlijn.

Hierbij zijn de volgende vier dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden vastgesteld (tussen haakjes de afstand tot de tracés):

- Waddenzee (ca. 11 km)
- Lauwersmeer (ca. 12 km)
- Leekstermeergebied (ca. 6 km)
- Zuidlaardermeergebied (ca. 7 km)

De Wet natuurbescherming (2017) bepaalt, dat van alle projecten en handelingen moet worden getoetst of zij negatieve effecten kunnen hebben op de Natura 2000-gebieden. In hoofdstuk 4 wordt hiervoor een 'Voortoets' uitgevoerd.

3.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande natuurgebieden, nieuwe natuurgebieden, verbindingszones en agrarische gebieden met bovengemiddelde natuurwaarden (beheergebieden). In de Provinciale Omgevingsverordening (2016) is de gebiedsbescherming in de provincie vastgelegd. Het gaat hier om de begrenzing van het Natuurnetwerk en de regels ter bescherming daarvan (Omgevingsverordening 2016, titel 2.12 en artikelen daarin). In de omgeving van het plangebied hebben we te maken met: NNN natuurgebied, NNN beheergebied, leefgebied weidevogels en Bos en natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk (figuur 3.1). De gebieden van het NNN zijn vooral voor weidevogels van belang (zie Hfd 5).

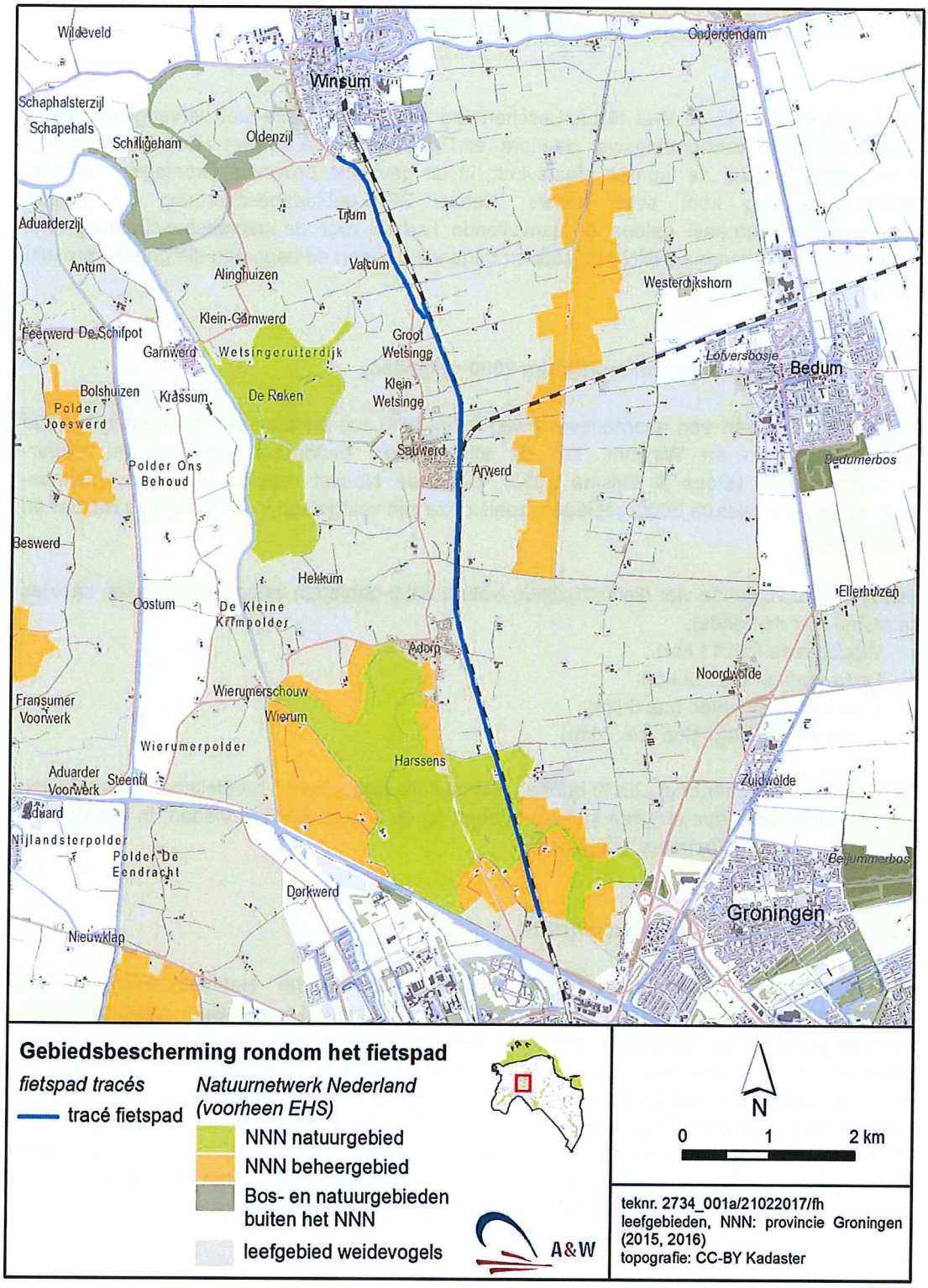

Figuur 3.1 Ligging van het geplande fietspad in en nabij beschermde natuurgebieden. Weergegeven is het tracé 2, NNN natuurgebied, NNN beheergebied, Leefgebied weidevogels en Bos en Natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk.

NNN natuurgebied
NNN-natuurgebieden zijn bestaande natuurgebieden of nog te ontwikkelen natuurgebieden, die liggen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. NNN-natuurgebieden zijn in de omgevingsverordening (2016) vastgelegd op kaart 6 en de beschermingsregels staan in artikel 2.45.1.

In de Omgevingsverordening is ten aanzien van de bescherming het volgende vastgelegd: 'een bestemmingsplan dat betrekking heeft op gronden die deel uitmaken van het 'Natuurnetwerk Nederland – natuurgebieden', of van het 'NNN-Natuur aanpassings-gebied' aangegeven op kaart 6[2], voorziet niet in wijziging van de bestemming of van de regels voor het gebruik van de grond, als die wijziging per saldo leidt tot een significante aantasting van het areaal van de gronden die tot het 'Natuurnetwerk Nederland – natuurgebieden' behoren, of tot een significante aantasting van de in bijlage 2 (van de omgevingsverordening 2016) beschreven wezenlijke kenmerken[3] en waarden van deze gronden, tenzij:

A) de wijziging een groot openbaar belang dient en er 1) er geen andere mogelijkheden zijn om in het betreffende openbaar belang te voorzien en 2) de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt, terwijl de overblijvende effecten gelijkwaardig in termen van areaal, kwaliteit en samenhang worden gecompenseerd.

of

B) de ingreep kleinschalig van aard is en 1) schade als gevolg van de ingreep zoveel mogelijk wordt voorkomen en 2) resterende schade volledig wordt gecompenseerd en 3) er netto winst optreedt voor de belangrijke kenmerken en waarden in termen van areaal, kwaliteit en samenhang.

De toelichting op een bestemmingsplan dat voorziet in een herziening van de bestemming en regels die volgens het eerste lid (bovenstaande) gecompenseerd moet worden bevat een verantwoording over 1) de aard en omvang van de effect beperkende- en compenserende maatregelen, 2) de begrenzing van het compensatiegebied en 3) de manier waarop de compensatie duurzaam is verzekerd (artikel 2.45.1.3).

In niet-juridische termen kan het bovenstaande samengevat worden als:
- bij een grootschalige aantasting geldt: het gaat om een project van groot openbaar belang, er zijn geen alternatieven en de schade wordt beperkt en gecompenseerd.
- bij een kleinschalige aantasting geldt: de schade wordt zoveel mogelijk voorkomen, resterende schade wordt volledig gecompenseerd en er treedt netto natuurwinst op.
- daarnaast geldt dat indien er sprake is van aantasting, het nodig is om expliciet te maken *wat* er allemaal wordt ondernomen om deze schade te voorkomen en te compenseren, *waar* deze maatregelen ruimtelijk plaatsvinden en *hoe* deze maatregelen duurzaam geborgd zijn.

Voor het kwaliteitsverlies van de bestaande natuurwaarden gedurende de ontwikkelingsperiode van het vervangende gebied wordt een toeslag op de fysieke compensatie berekend, zowel in oppervlak, als in extra budget om de extra kosten tijdens de beginjaren van omvormingsbeheer te ondervangen. Op basis van het beleidskader Spelregels EHS dient bij de compensatie, voor

[2] GS heeft wijzigingsbevoegdheid voor het herzien van deze kaart, spelregels vastgelegd in art 2.45.3
[3] Wezenlijke kenmerken en waarden omvatten ook potentiële kenmerken en waarden (zie voetnoot 2 bij art 2.45.1), in dit geval weidevogels.

NNN-gebieden met een ontwikkeltijd tussen de 5 en 25 jaar, een toeslag van 1/3 in oppervlak te worden berekend.

NNN beheergebied
Een deel van het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit beheergebieden. Dit zijn landbouwgebieden met natuurwaarden. In deze gebieden stimuleert de Provincie Groningen aangepast agrarisch beheer gericht op behoud en versterking van de aanwezige natuurwaarden, in dit geval weidevogels. NNN-beheergebied is in de omgevingsverordening (2016) vastgelegd op kaart 6 en de beschermingsregels staan in artikel 2.45.2. De beschermingsregels zijn identiek aan de beschermingsregels voor NNN natuurgebied, behalve dat de wezenlijke waarden hier alleen de huidige waarden vertegenwoordigen (en niet de potentiële kenmerken en waarden).

Leefgebied weidevogels
De Provincie Groningen beschermt weidevogels en concentreert de beschermingsmaatregelen daarbij in gebieden waar nog levenskrachtige populaties weidevogels voorkomen, de zogenaamde 'weidevogel leefgebieden'. Het weidevogelbeheer wordt georganiseerd door samenwerkingsverbanden van boeren (de agrarische collectieven). De provincie zet hier instrumenten in om het weidevogelbeheer te stimuleren en registreert de weidevogelstand. 'Leefgebied weidevogels' is in de omgevingsverordening (2016) vastgelegd op kaart 6 en de beschermingsregels staan in artikel 2.48.1.

Beschermingsregels
Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een op kaart 6 aangegeven 'leefgebied weidevogels' en dat voorziet in een nieuwe grootschalige ruimtelijke ontwikkeling biedt inzicht in de maatregelen die nodig zijn om de mogelijke schade aan de waarde van het leefgebied voor weidevogels te voorkomen en restschade elders te compenseren als die ontwikkeling in significante mate afbreuk kan doen aan de waarden van het leefgebied voor weidevogels door aantasting van de landschappelijke openheid, of door verstoring van vogels en aantasting van het areaal.

Bos en natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk
Buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN) komen in de Provincie Groningen kleinere en grotere bos- en natuurelementen voor, die een bijdrage leveren aan de biodiversiteit van het landelijk gebied. De provincie vraagt gemeenten bos- en natuurgebieden buiten het NNN te beschermen via gemeentelijke bestemmingsplannen. Bos en Natuurgebied buiten het Natuurnetwerk is in de omgevingsverordening (2016) vastgelegd op kaart 6 en de beschermingsregels staan in artikel 2.47. De beschermingsregels zijn identiek aan de beschermingsregels voor NNN-natuurgebied, behalve dat de wezenlijke waarden hier zijn vervangen door 'de actuele natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden'.

4 Effecten beschermde gebieden

Verlies aan weidevogelwaarden kan optreden door het directe verlies aan habitat (doordat er beton komt te liggen op locaties waar nu gras staat) en doordat een deel van het leefgebied verstoord raakt door fietsers, daar waar nu relatieve stilte en rust heerst. Deze twee vormen van verstoring worden hieronder toegelicht. In onderstaande systematiek wordt ervan uitgegaan dat in reeds verstoord gebied (dus graslanden in de directe nabijheid van huizen, wegen en de spoorlijn) er geen (extra) verstoring van weidevogels kan plaatsvinden (deze delen zijn al verstoord).

4.1 Habitatverlies

Het tracé loopt door de NNN en door Weidevogel leefgebied, zodat sprake is van direct oppervlakteverlies door het ruimtebeslag van het geplande fietspad op beschermde gebieden. Habitatverlies leidt automatisch tot verlies aan soorten, hetzij door het verdwijnen van een soort uit het betreffende gebied, hetzij door aantalverandering. Tracé 2 is 9,1 km lang; de breedte van de verharding van het fietspad is ca. 3,5 m.

Het verlies aan NNN natuurgebied door de verharding van het fietspad bedraagt ca. 0,2 ha; het verlies aan NNN beheersgebied (0,1 ha) en Leefgebied weidevogels is 2,9 ha. Het verlies aan NNN natuurgebied, NNN beheersgebied, Leefgebied weidevogels is weergegeven in tabel 4.1.

Tabel 4.1 Verlies aan oppervlakte van NNN natuurgebied, NNN beheersgebied, Leefgebied weidevogels en Natuur buiten het NNN door het directe ruimtebeslag van het geplande fietspad.

Verlies door fietspad	Oppervlakteverlies door ruimtebeslag (ha)
NNN natuurgebied	0,2
NNN beheersgebied	0,1
Leefgebied weidevogels	2,9
Totaal	**3,2**

4.2 Verstoring

In deze studie kiezen we er voor om de verstoring van (broedende) weidevogels te gebruiken als maat voor verstoring. We gebruiken hiervoor vuistregels die veelvuldig gebruikt zijn en die de graduele afname in habitatkwaliteit (ten opzichte van de verstoringsbron), omzetten in een alles-of niets effect. Voor details en een toelichting omtrent deze methode verwijzen we naar Bruinzeel & Schotman (2011).

Er is veel onderzoek gedaan aan de verstoring van weidevogels, onder meer door Van Tilborg (1994), Reijnen (1995), Tulp *et al.* (2002), Garniel *et al.* (2007) en Holm & Laursen (2009). Weidevogels hebben een sterke voorkeur voor grote, aaneengesloten, (zeer) open graslandgebieden met weinig verstoringsbronnen als wegen, bebouwing, opgaande begroeiing, spoorlijnen, hoogspanningsleidingen, windturbines e.d. De maximale afstand

waarop verstoring nog merkbaar is verschilt per soort en per verstoringsbron. Zo is de maximale verstoringsafstand van een zeer drukke autosnelweg voor broedende kritische

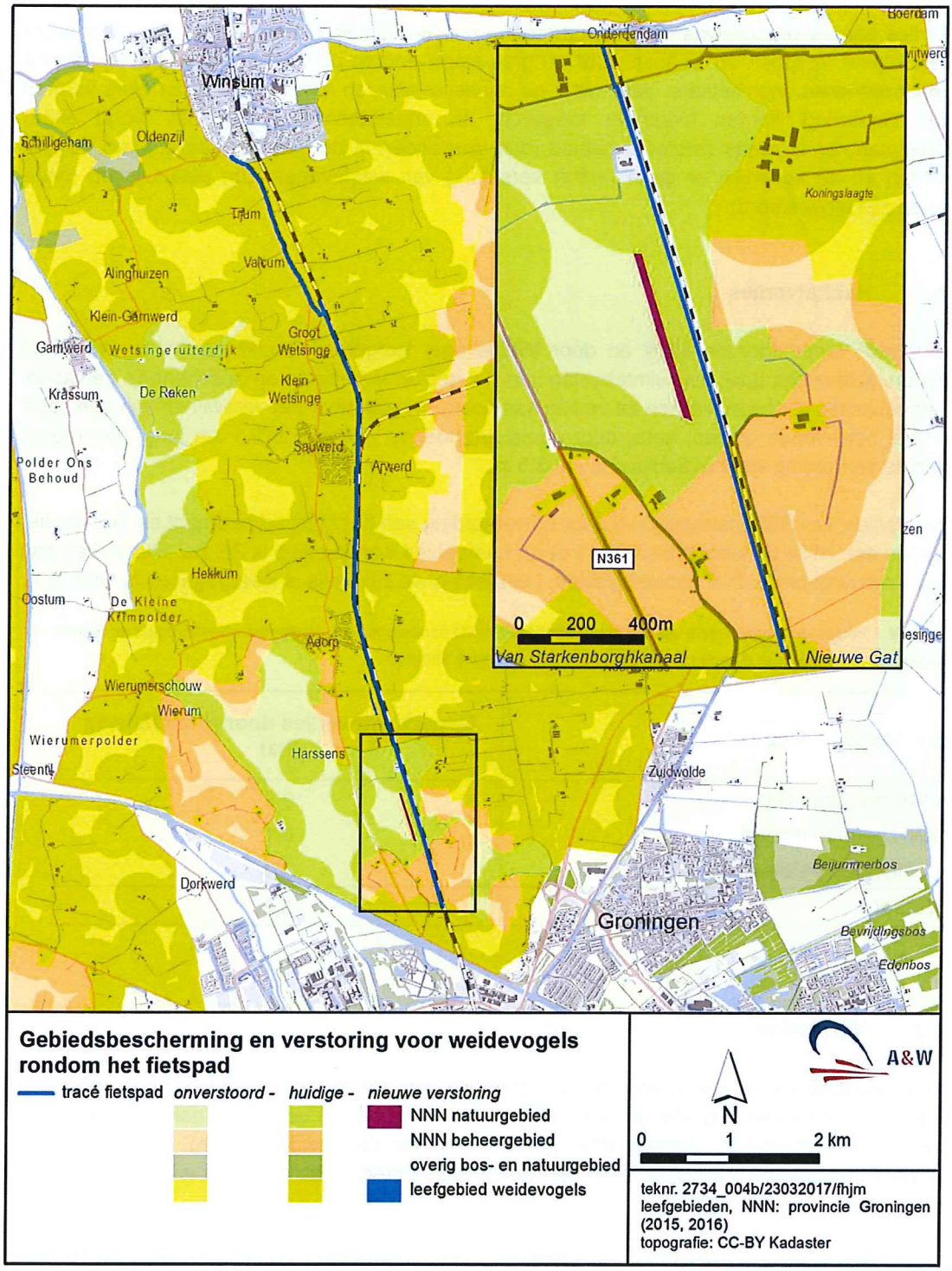

Figuur 4.1 Verstoring (huidige/bestaande en nieuwe verstoring door het fietspad) van het NNN natuurgebied en Leefgebied weidevogels.

weidevogels maximaal 500 m (Garniel *et al.* 2007). Dit wil niet zeggen dat binnen die afstand geen kritische weidevogels broeden, maar dat er (veel) minder broeden als er geen snelweg zou zijn. Ook verblijven binnen die verstoringsafstand minder oudervogels met hun foeragerende en rustende kuikens. Voor de onderhavige rapportage ligt de nadruk op de effecten van verstoring op de dichtheid aan broedterritoria, omdat hiervan dosis-effect-relaties bekend zijn. De waargenomen verspreiding van broedterritoria in het veld is vaak een resultante van de habitatkwaliteit en de situatie ter plaatse (bijv. cumulatie van verstoringsbronnen). De verspreiding van het aantal broedterritoria neemt hierbij gradueel af tussen de maximale verstoringsafstand (100 m voor een fietspad) en de verstoringsbron zelf (0 m).

Het verstorende effect van bewegende verstoringsbronnen is mede afhankelijk van lokale omstandigheden en vogelsoort; deze neemt toe met de toename van de intensiteit, frequentie en duur van de verstoring (Henkens *et al.* 2003, Krijgsveld *et al.* 2008, Holm & Laursen 2009). Henkens *et al.* (2003) hebben hiervoor een computermodel ontwikkeld; dit model kan het effect berekenen van veranderingen in recreatiedruk langs de verschillende routes; hiervoor is, naast de reeds bekende ligging van weidevogelterritoria, veel extra informatie nodig over de huidige en de verwachte intensiteit van de (recreatieve) verstoring van elke route tijdens het broedseizoen. Een dergelijke uitgebreide (en daardoor zeer tijdrovende) exercitie is voor deze rapportage niet uitgevoerd, omdat van het grootste deel van het tracé de weidevogelterritoria niet bekend zijn; in plaats daarvan zijn de, uit de literatuur bekende, gemiddelde verstoringsafstanden aangehouden, waarbinnen aantoonbaar lagere weidevogeldichtheden voorkomen (tabel 4.2).

Tabel 4.2. - Gehanteerde verstoringsafstand per verstoringsbron, waarbij bij gelijkblijvend habitat sprake is van aantoonbaar lagere dichtheden voor weidevogels (uit Brenninkmeijer 2010b).

Verstoringsbron	Verstoringsafstand
Tertiaire weg (*landbouw-ontsluitingsweg*)	100 m
Secundaire weg (*Provinciale en of gemeentelijke weg*)	100 m
Primaire weg *(Rijksweg*)	150 m
Auto(snel)weg	300 m
Spoorlijn	100 m
Fietspad	100 m
Wandelpad	50-100 m
Rietland, rietkraag, verhoogde kaden (*vanaf 2 m breed*)	50 m
Opgaande beplanting (houtsingel, bomenrij, bosje < *0,5 ha*)	200 m[1]
Bos *(> 0,5 ha*)	400 m[1]
Bebouwing (boerderijen, bebouwde kom, laagbouw)	250 m[2]
Grote woonconcentraties, opgaande flats	400 m[1]
Hoogspanningsleiding	100 m

[1] Schotman *et al.* (2007)

[2] Wymenga *et al.* (2001)

Verstoringsafstand fietspaden

Over het effect van (brom)fietsers als verstoringsbron is weinig gedocumenteerde informatie beschikbaar (Krijgsveld *et al.* 2008). Omdat fietsers (die doorfietsen) zich relatief snel en geluidloos verplaatsen, is het verwachte verstorende effect minder dan van wandelaars of gemotoriseerd verkeer. Het verstorende effect van mountainbikers, die sneller fietsen en zich

onvoorspelbaar gedragen (ze gaan regelmatig van de paden af), is veel groter dan van andere fietsers (Krijgsveld *et al.* 2008). Van het verstorende effect van bromfietsers zijn geen aparte verstoringsafstanden bekend. Omdat bromfietsers zich snel en redelijk voorspelbaar gedragen (ze rijden over het algemeen door en stoppen weinig langs het fietspad), is het verwachte verstorende effect – ondanks het extra geluid dat ze maken – vergelijkbaar met dat van fietsers. De range aan verstoringsafstanden voor fietspaden ligt tussen 0 en 100 m, met een gemiddelde van 75 m (Bruinzeel & Schotman 2011). Omdat fietsers ook af kunnen stappen en omdat ook wandelaars van fietspaden gebruik (kunnen) maken, houden we voor fietspaden dezelfde verstoringsafstand aan van 100 m als voor wandelpaden (Brenninkmeijer 2010b). Hoekema & Wymenga (2004) houden eveneens een verstoringsafstand van 100 m van fietspaden op broedende weidevogels aan.

ArcGIS-model

Aan de hand van rekenregels voor de gemiddelde verstoringsafstanden van de diverse verstoringsbronnen in het gebied (tabel 5.2) is met behulp van een ArcGIS-model het extra verstorende effect van het geplande fietspad gekwantificeerd. De resultaten hiervan zijn geïllustreerd in tabel 5.3 en figuur 4.1.

Verstoring habitat

Het grootste deel van de beschermde gebieden langs het tracé is al verstoord, vooral door de spoorlijn, maar ook door de N361 en andere verstoringsbronnen. De nieuwe verstoring door het geplande fietspad is gering: bij realisatie van het tracé wordt ca. 1,3 ha NNN natuurgebied en ca. 1,3 ha Leefgebied weidevogels nieuw verstoord (tabel 4.3, figuur 4.1).

Tabel 4.3 - Nieuw verstoorde oppervlak van EHS natuurgebied, EHS beheersgebied en akker- en weidenatuur door de twee tracés van het geplande fietspad.

Nieuwe verstoring	**tracé (in ha)**
NNN natuurgebied	1,3
NNN beheersgebied	-
Leefgebied weidevogels	1,3
Totaal nieuw verstoord	**2,6**

5 Weidevogels beschermde gebieden

5.1 Algemeen

De weidevogelbevolking vormt een de belangrijke natuurwaarde in het gebied. Broedende weidevogels zijn, net als andere broedende vogels, beschermd onder de wet Natuurbescherming, in die zin dat het verboden is om hun nesten in het broedseizoen te verstoren. De broedhabitats zelf zijn niet in deze wet beschermd. Wel is een aantal kerngebieden voor weide- en akkervogels beschermd (Omgevingsverordening 2016). De provincie Groningen wil namelijk voorkomen dat nieuwe ontwikkelingen, zoals woningbouw, bedrijventerreinen en infrastructuur, in het buitengebied een negatieve invloed hebben op de stand van de weide- en akkervogels. Bij dergelijke ontwikkelingen in kerngebieden voor weide- en akkervogels dienen mitigerende en compenserende maatregelen genomen te worden (Omgevingsverordening 2016).

5.2 Bronnen

Om een beeld te krijgen van de weidevogelbevolking in het tracégebied is gebruik gemaakt van verschillende recente bronnen. Er is voor deze studie geen gericht veldonderzoek naar weidevogels uitgevoerd. De recente gegevens (2009-2016) van broedende weidevogels op weidevogelrijke percelen van Groninger Landschap (NNN) zijn afkomstig van A. Hendriks (Groninger Landschap). Daarnaast zijn de weidevogelgegevens, afkomstig uit de MAS-tellingen van de Provincie Groningen uit 2016, geanalyseerd (bron: provinciaal meetnet Provincie Groningen) waarmee de huidige en potentiële waarden van het weidevogelgebied langs het geplande tracé in beeld wordt gebracht (tabel 5.1). Het nadeel van de MAS-tellingen is dat ze minder goed toepasbaar zijn voor het bepalen van de precieze locatie van broedvogelaantallen dan de reguliere BMP-tellingen. Bovendien is het precieze aantal broedende eenden met de MAS-methode slecht te bepalen. Daarnaast zijn er vrijwel geen gegevens beschikbaar van het door het geplande fietspad verstoorde gebied. De meeste MAS-meetpunten liggen op (ruime) afstand van het geplande fietspad, waardoor deze gegevens geïnterpoleerd moeten worden naar het fietspad tracé.

Bij deze analyse is gebruik gemaakt van de meest recente gegevens (uit 2016) van de MAS-meetpunten die het dichtst langs het geplande fietspad liggen (gegevens afkomstig van J. van 't Hof, Provincie Groningen). Het gaat hierbij om de locaties die aan westkant van het spoor liggen (in totaal zes, waarvan drie binnen beheergebied en drie in het leefgebied weidevogels). Uit de verstoringscontouren (figuur 4.1) blijkt dat het gebied aan de oostkant van het spoor niet extra beïnvloed wordt door het geplande fietspad.

Tabel 5.1 - MAS-criteria (bron: J. van 't Hof, Provincie Groningen).

Kwalificatie	Totaal aantal territoria per telpunt		Totale soortenrijkdom per telpunt		Totaal N- en S-klasse
	Criteria	N-klasse	Criteria	S-klasse	
Goede weidevogeldiversiteit	≥ 30	3	≥ 8	3	**≥ 5**
Matige weidevogeldiversiteit	15 - 29	2	5 - 7	2	**3 - 4**
Slechte weidevogeldiversiteit	≤ 14	1	≤ 4	1	**≤ 2**

De kwalificatie van de MAS-meetpunten is beperkt tot de tellingen van 2016. Dit is verantwoord aangezien sprake is van een stabiele aantalsontwikkeling tussen 2012 en 2016. Uit trendanalyses van de weidevogels tussen 2012 en 2016 blijkt dat sprake is van een stabiele aantalsontwikkeling in de directe omgeving van het geplande tracé (med. J. van 't Hoff). Dit geldt zowel voor de "hele" weidevogelgemeenschap (als voor de categorieën steltlopers en weidezangers. De groep eenden is sinds 2012 sterk toegenomen in de meetpunten. De aantallen eenden zijn wel veel lager dan de aantallen steltlopers.

5.3 Natuurnetwerk Nederland

In de NNN-natuurgebieden Paddepoel en Koningslaagte in de omgeving van het tracé komen veel weidevogels voor, waarvan acht soorten vermeld zijn op de Rode Lijst. Het gebied wordt gekarakteriseerd door een oude verkaveling met open kleigraslanden en hoge waterpeilen. De afgelopen jaren is er sprake van redelijke stabiele aantallen Gruttoterritoria in vergelijking met de karteringen in 2013 (Brenninkmeijer *et al.* 2014.) Met name de eenden komen door de verdere vernatting van het gebied in hoge dichtheden voor. Dit geldt ook voor een soort als de Tureluur. Daartegen laten Kievit en Scholekster de afgelopen jaren een minder positief beeld zien (med. A. Hendriks). Deze gebieden liggen op ruime afstand van het geplande tracé (> 500 m).

De broedvogelbevolking in 't Hemelrijk tussen het spoor en de N361 is vanaf 2011 sterk gegroeid (tabel 5.2), vooral sinds de vernatting van het gebied in 2011. De aantallen en dichtheden van weidesteltlopers en eenden waren in de periode tot 2014 zeer hoog, vooral voor Tureluur en Kievit, maar zijn de laatste jaren afgenomen. Mogelijk hangt dit samen met de predatiedruk van dit gebied.

Tabel 5.2 - Aantallen van weidevogels in de ca. 17 ha in 2001-2016 (gegevens A. Hendriks, Groninger Landschap) van 't Hemelrijk tussen de N361 en het spoor.

Weidevogels 't Hemelrijk	**2000**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**
Zangvogels	*1*	*1*	*1*	*2*	-	-	-
Graspieper	1	1	1	2	-	-	-
Steltlopers	*4*	*13*	*10*	*18*	*3*	*5*	*1*
Grutto	-	1	-	2	-		-
Tureluur	-	4	4	6	2	2	-
Kievit	3	6	4	6	-	2	-
Scholekster	1	2	2	4	1	1	1
Eenden	*0*	*5*	*9*	*14*	*5*	*3*	*2*
Krakeend	-	2	2	8	3	2	2
Kuifeend	-	1	2	4	-	1	-
Slobeend	-	2	3	-	1	-	-
Wintertaling	-	-	1	2	1	-	-
Zomertaling	-	-	1	-	-	-	-
Totaal weidevogels	**5**	**19**	**20**	**34**	**8**	**8**	**3**
Totaal zangvogels en steltlopers	**5**	**14**	**11**	**20**	**3**	**5**	**1**

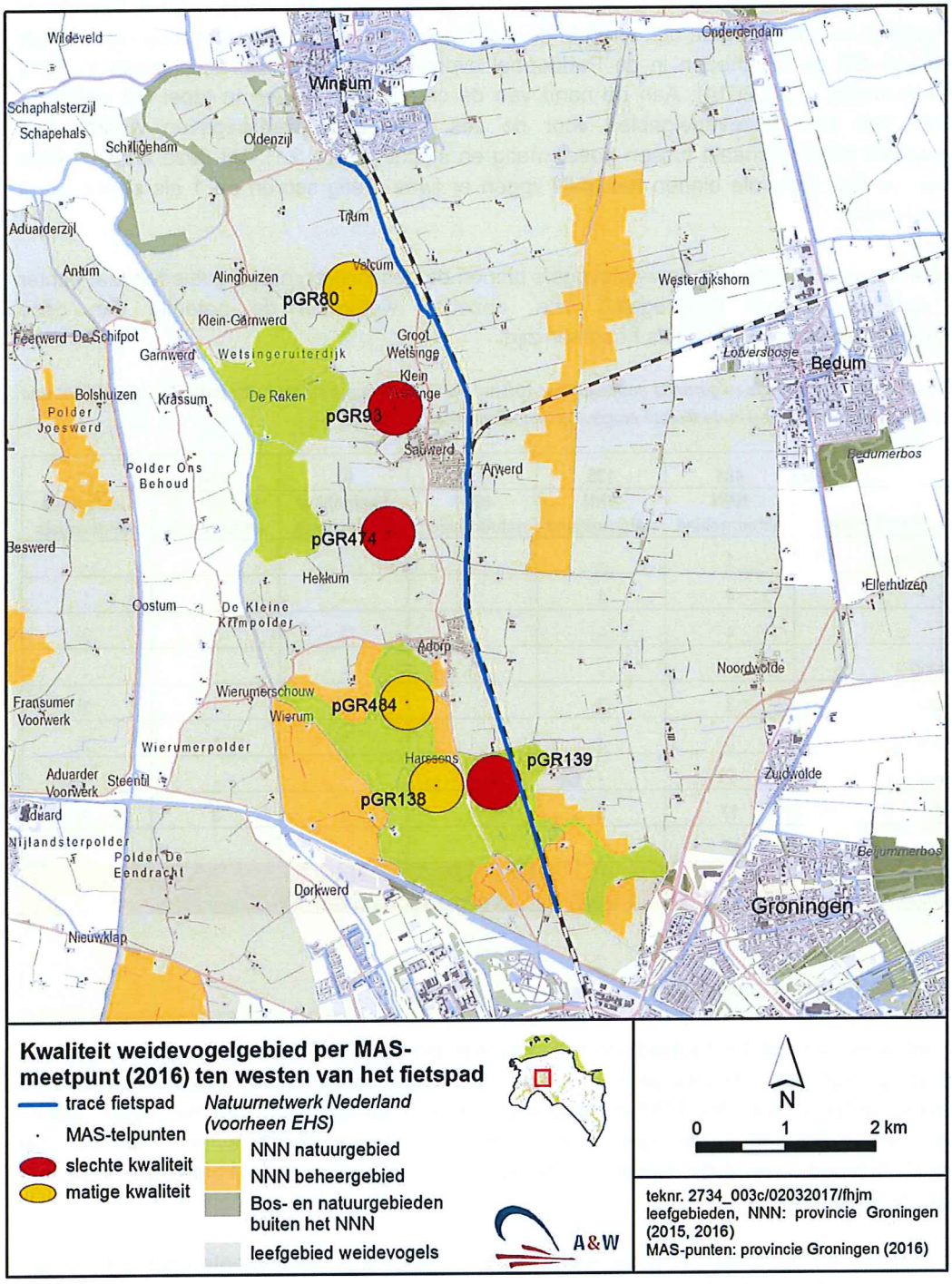

Figuur 5.1 Kwaliteit van de MAS-meetpunten in de omgeving van het geplande fietspad (alleen MAS punten ten westen van het geplande fietspad zijn weergeven) De MAS punten in de nabijheid van het geplande fietspad hebben geringe betekenis voor weidevogels.

MAS-meetpunten NNN

Het aantal en de gemiddelde dichtheid aan weidevogels in de drie MAS-meetpunten binnen het beheergebied direct rond het fietspad varieert in 2016 sterk per meetpunt (tabel 5.3; figuur 5.1). Zo worden in de meetpunten in het natuurgebied Paddepoel nog meerdere kritische

weidevogelsoorten aangetroffen, terwijl het aantal soorten binnen het meetpunt 139 beperkt is. Een vergelijkbaar beeld komt ook terug in de dichtheden aan weidevogels waarbij kan worden opgemerkt dat de dichtheden in de Paddepoel overeenkomen met die beschreven in 2013 (Brenninkmeijer *et al.* 2014). Aan de hand van de criteria beschreven in tabel 5.1 wordt de kwaliteit van het weidevogelgebied voor de zes MAS plots weergegeven waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen goed, matig en slecht (figuur 5.1). Uit deze analyse blijkt dat van de drie plots die binnen het NNN liggen er twee matig scoren en 1 als slecht wordt gekwalificeerd.

De eerdere ontwikkeling van de weidevogels binnen de beschreven natuurgebieden laat echter zien dat bij gerichte maatregelen (o.a. opzetten waterpeil) de potentie van deze natuurgebieden voor weidevogels hoog kan zijn.

Tabel 5.3 - Aantallen territoria (afgeronde aantallen per 100 ha) van weidevogels in 2016 van per MAS plot (28ha) aan de westkant van het spoor en in de directe omgeving van het geplande fietspad.

Plotnr	484	138	139	93	474	80
gebiedsbescherming	NNN natuurgebied	NNN natuurgebied	NNN natuurgebied	Leefgebied weidevogels	Leefgebied weidevogels	Leefgebied weidevogels
Gele Kwikstaart	1	-	-	-	-	-
Grutto	4	1	-	-	1	1
Kievit	4	-	1	1	1	2
Krakeend	-	-	2	-	-	-
Kuifeend	3	3	-	-	-	2
Scholekster	3	3	1	2	1	2
Tureluur	2	-	-	-	-	1
Totaal	**17**	**8**	**4**	**3**	**3**	**9**
waardering weidevogelgebied	matig (4)	matig (3)	slecht (2)	slecht (2)	slecht (2)	matig (3)

5.4 Leefgebied weidevogels

Van het deel van het Leefgebied weidevogels wat binnen de invloedsfeer van het gepland fietspad ligt, zijn geen recente gegevens over weidevogels beschikbaar. Hiervoor worden de gegevens gebruikt van drie MAS-meetpunten, die aan de westkant van het spoor liggen, binnen het Leefgebied weidevogels. Deze meetpunten liggen op ongeveer 1 km van het geplande fietspad, waarbij de huidige situatie (landschap en verstoring) vergelijkbaar is met het gebied langs het spoor.

De diversiteit en aantallen territoria weidevogels in deze drie MAS-meetpunten binnen het leefgebied aan de westkant van het spoor kunnen als laag worden aangemerkt. Daarom wordt voor twee van de drie plots de kwalificatie slecht gehanteerd en één plot als matig weidevogelgebied aangegeven. Met name kritische weidevogels, zoals Grutto en Tureluur, worden niet of nauwelijks aangetroffen in de MAS-plots. Dit beeld komt sterk overeen met de kwalificatie zoals eerder is weergegeven (Brenninkmeijer *et al.* 2014). In het gebied tussen het spoor en de N361 zullen naar verwachting (kritische) weidevogels niet of nauwelijks voorkomen waardoor het belang voor weidevogels beperkt is. Daarnaast biedt het huidige gevoerde agrarisch beheer en peilbeheer in het gebied weinig potentie voor de (kritische) weidevogels.

6 Beoordeling gebiedsbescherming

6.1 Natura 2000 Voortoets

De eerste stap om te bepalen hoe een plan zich verhoudt tot hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming is de voortoets. Hierin wordt bepaald of er een kans is op een (significant) negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen als gevolg van de beoogde ingreep. De dichtstbijzijnde gebieden die worden beschermd volgens de Natura 2000-wetgeving liggen op minimaal 6 km afstand van het plangebied (zie § 3.1).

Gezien de afstand tot het plangebied, de aard en omvang van de ingreep en het gebruik van het tussenliggend gebied, worden er geen negatieve effecten verwacht op Natura 2000-gebieden en de aangewezen natuurwaarden daarvan. Om deze reden wordt geconcludeerd, dat er geen sprake is van een kans op (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende Natura 2000-gebieden.

Hieruit volgt dat voor de realisatie van de fietsroute geen vergunning op grond van hoofdstuk 2 van de Wet Natuurbescherming nodig is en dat er geen noodzaak is voor aanvullend onderzoek naar mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden en hun aangewezen natuurwaarden.

6.2 Toetsing compensatieopgave

NNN natuurgebied
De voorgenomen plannen veroorzaken areaal verlies van 1,5 hectare van NNN natuurgebied (1,30 hectare extra verstoord oppervlak plus 0,2 hectare direct habitat verlies). De aantasting van 1,5 hectare van de NNN natuurgebied leidt tot aantasting van het areaal van het NNN en aantasting van de wezenlijke (huidige en potentiële) waarden, in het onderhavig geval gebieden die van belang zijn voor (kritische) weidevogels. Het betreft hier een grootschalige project van groot openbaar belang waarbij deze aantasting dient gecompenseerd te worden. Op basis van het beleidskader Spelregels EHS dient bij de compensatie, voor NNN-gebieden met een ontwikkeltijd tussen de 5 en 25 jaar, een toeslag van 1/3 in oppervlak te worden berekend. De compensatieopgave voor het NNN natuurgebied komt in totaal op 2 ha.

NNN beheergebied
De voorgenomen plannen veroorzaken areaal verlies van 0,1 hectare van NNN beheersgebied (0,1 hectare habitat verlies). De aantasting van 0,1 hectare van de NNN beheergebied leidt tot aantasting van het areaal van het NNN en aantasting van de wezenlijke (huidige) waarden, in dit geval gebieden die van belang zijn voor (kritische) weidevogels. Het betreft hier een grootschalige project van groot openbaar belang, waarbij deze aantasting dient gecompenseerd te worden. Op basis van het beleidskader Spelregels EHS dient bij de compensatie, voor NNN-gebieden met een ontwikkeltijd tussen de 5 en 25 jaar, een toeslag van 1/3 in oppervlak te worden berekend. De compensatieopgave voor het NNN beheergebied komt in totaal op 0,13 ha.

Daarnaast is het nodig expliciet te maken hoe en waar de bovenstaande opgave worden gecompenseerd en hoe deze duurzaam geborgd is.

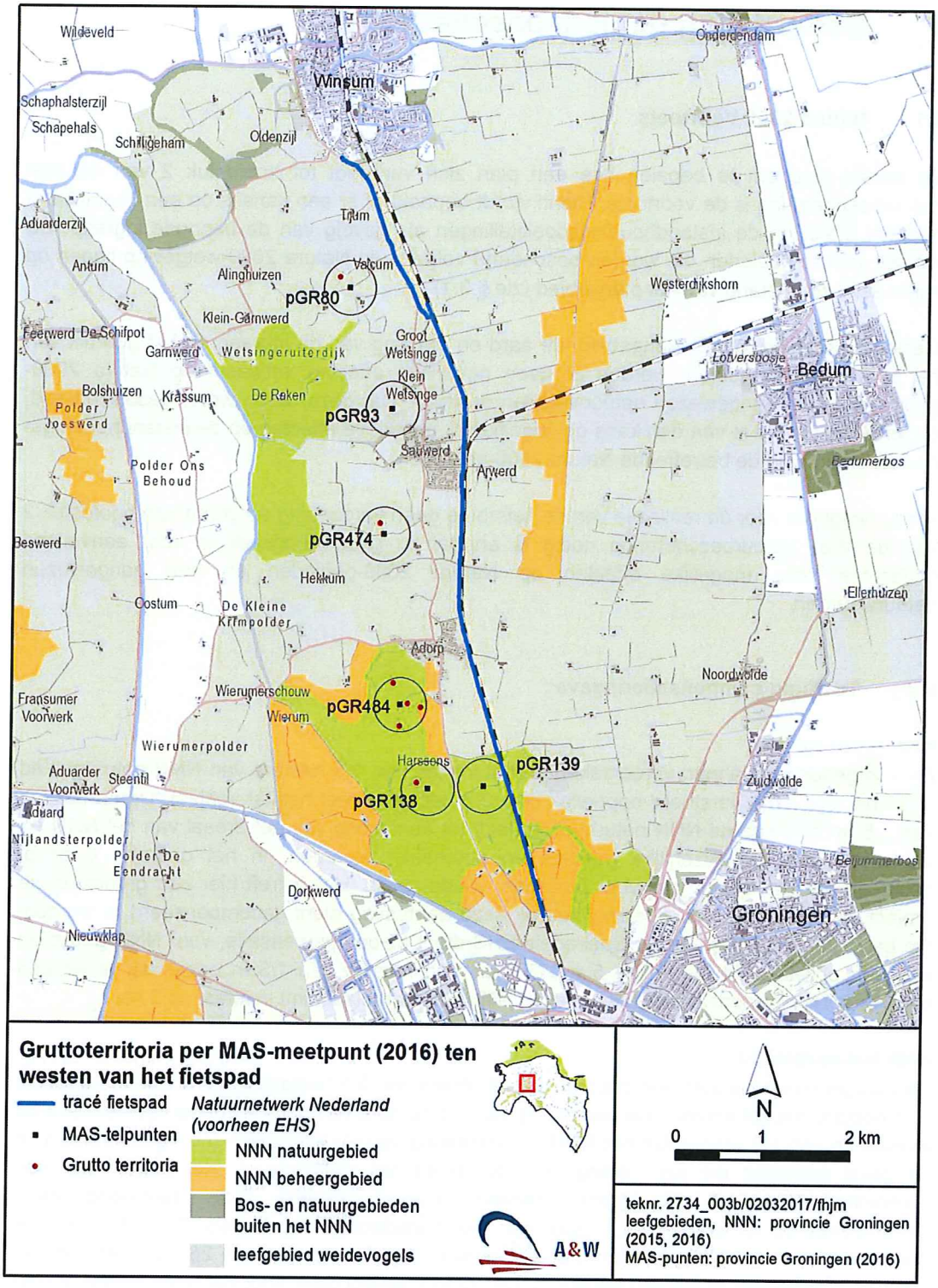

Figuur 6.1 Ligging van de MAS-meetpunten in de omgeving van het geplande fietspad (alleen MAS punten ten westen van het geplande fietspad zijn weergeven) en het totaal aantal grutto territoria per MAS punt. De MAS punten in de nabijheid van het geplande fietspad hebben geringe betekenis voor weidevogels.

Leefgebied weidevogels
De voorgenomen plannen veroorzaken door directe effecten een areaalverlies van 2,9 hectare van het Leefgebied weidevogels. Het betreft hier het deel dat direct grenst aan het spoor. Dit areaal verlies vindt plaats in een zone die door treinverkeer verstoord is en daardoor van zeer geringe actuele en potentiële betekenis is voor weidevogels. Daarnaast ondervinden weidevogels op 1,3 hectare *extra verstoring* door de aanleg en gebruik van het fietspad. Deze extra verstoring vindt plaats ten zuiden van Sauwerd.

Door de opgave in hectares te combineren met de inventarisatie gegevens van MAS-meetpunten in de omgeving (paragraaf 5.4) wordt de impact die de ingreep heeft op het leefgebied weidevogels beschreven (zie voor een vergelijkbare werkwijze de effecten van Windpark N33 op leefgebied akkervogels, Prinsen, 2016). De MAS-meetpunten in het Leefgebied weidevogels laten zien dat hier de weidevogelgemeenschap slecht ontwikkeld is. Maat voor de 'waarde' van leefgebied weidevogels is de aanwezigheid van de Grutto, deze soort wordt meestal gebruikt als indicatorsoort voor de kwaliteit van de weidevogelgemeenschap. Voor het kwantificeren van de impact van 380kV hoogspanningslijn door de provincie Groningen is ook voor deze soort als indicatorsoort gekozen.

Uit de drie MAS-meetpunten in het Leefgebied weidevogels (Valcum, Kleine Wetsinge en tussen Sauwerd en Adorp) blijkt dat de Grutto hier niet of nauwelijks voorkomt in 2016 (figuur 6.1) en dat het gebied slechts incidenteel door Grutto's wordt gebruikt. Deze lage aantallen Grutto's zijn niet verwonderlijk aangezien het gebied wordt gedomineerd door verstoord gebied en enkele kleine snippers zijn onverstoord. Dit is ook het geval in het gebied tussen het spoor en N361, waardoor dit deel niet of nauwelijks van belang is voor een (kritische) weidevogel als de Grutto. De toekomstige situatie met extra verstoring door het fietspad zal daardoor niet onderscheidend zijn van de huidige (reeds grotendeels verstoorde) situatie.

Het gebruik van het gebied door Grutto's is incidenteel, de dichtheden zijn dermate laag dat de nieuwe verstoring niet in significante mate afbreuk doet aan de waarden van het (grotere) leefgebied voor weidevogels. Daarnaast biedt de huidige situatie ook weinig potentie voor deze soort. In de Provinciale omgevingsverordening (2016) is opgenomen dat alleen projecten die in significante mate afbreuk doen aan aantasting van het 'leefgebied weidevogels' compensatieplichtig zijn. Deze aantasting van dit deel van het leefgebied is niet significant, omdat huidige en potentiële waarde laag is en daardoor niet compensatieplichtig. Geconcludeerd kan worden dat de berekende mogelijke compensatie-opgave van 4,2 ha komt te vervallen.

Conclusie compensatieopgave
In tabel 6.1 is de totale compensatieopgave opgenomen. Het gaat om een oppervlakte van 2,13 ha.

Tabel 6.1 - Totale compensatieopgave voor het tracé van het geplande fietspad.

Compensatieopgave totaal	direct habitat verlies	verstoord gebied	Totaal tracé (in ha)	EHS spelregels (1/3)	Totaal (ha)
NNN natuurgebied	0,2	1,3	1,5	0,5	2,0
NNN beheersgebied	0,1	-	0,1	0,03	0,13
Totaal	**0,3**	**1,3**	**1,6**	**0,53**	**2,13**

7 Conclusies

Natura 2000
Er is geen sprake is van een kans op (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende Natura 2000-gebieden in de omgeving. Hieruit volgt dat voor de realisatie van de fietsroute geen vergunning op grond van hoofdstuk 2 van de Wet Natuurbescherming nodig is en dat er geen noodzaak is voor aanvullend onderzoek naar mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden en hun aangewezen natuurwaarden.

NNN natuurgebied
De voorgenomen plannen veroorzaken areaal verlies van 1,5 hectare van NNN natuurgebied (1,30 hectare extra verstoord oppervlak plus 0,2 hectare direct habitat verlies). Deze aantasting dient gecompenseerd te worden.

NNN-beheergebied
De voorgenomen plannen veroorzaken areaal verlies van 0,1 hectare van NNN beheersgebied (0,1 hectare habitat verlies). Deze aantasting dient gecompenseerd te worden.

Leefgebied Weidevogels
De voorgenomen plannen veroorzaken areaal verlies 2,9 hectare van Leefgebied weidevogel. Daarnaast ondervinden weidevogels op 1,3 hectare extra verstoring. Het gebruik van het gebied door Grutto's is incidenteel en de dichtheden zijn dermate laag dat de verstoring niet in significante mate afbreuk doet aan de waarden van het (grotere) leefgebied voor weidevogels. Deze aantasting van het Leefgebied weidevogels is daarmee niet significant en daardoor niet compensatieplichtig.

Compensatie voor verlies aan NNN
Voor de compensatie voor het verlies aan NNN-natuurgebied (1,5 hectare) en NNN-beheergebied (0,1 hectare) dient op basis van het beleidskader Spelregels EHS bij de compensatie, voor NNN-gebieden met een ontwikkeltijd tussen de 5 en 25 jaar, een toeslag van 1/3 in oppervlak te worden berekend. De compensatieopgave voor het NNN natuurgebied en beheergebied komt dan totaal op 2,13 ha. Daarbij dient vastgelegd te worden waarbij duidelijk is *hoe* en *waar* deze schade gecompenseerd wordt en hoe deze duurzaam geborgd is.

Tabel 7.1 - Totale compensatieopgave voor het tracé van het geplande fietspad.

Compensatieopgave totaal	direct habitat verlies	verstoord gebied	Totaal tracé (in ha)	EHS spelregels (1/3)	Totaal (ha)
NNN natuurgebied	0,2	1,3	1,5	0,5	2,0
NNN beheersgebied	0,1	-	0,1	0,03	0,13
Totaal	**0,3**	**1,3**	**1,6**	**0,53**	**2,13**

8 Literatuur

Brenninkmeijer, A. 2010. Ecologische effecten van recreatieroutes in het Reitdiepdal. A&W-rapport 1343. Altenburg & Wymenga, ecologisch onderzoek, Veenwouden.

Brenninkmeijer, A., E.W. de Vries, E. Klop 2014. Ecologische beoordeling van aanleg Fietsroute Plus tussen Groningen en Winsum. A&W-rapport 2011. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Bruinzeel, L.W. & A.G.M. Schotman 2011. Onderbouwing verstoringsafstanden werkplan weidevogels in Fryslân, A&W rapport 1624/Alterra rapport 2184. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden/Alterra Wageningen.

Garniel, A., W.D. Daunicht, U. Mierwald & U. Ojowski 2007. Vögel und Verkehrslärm. Quantifizierung und Bewältigung entscheidungserheblicher Auswirkungen von Verkehrslärm auf die Avifauna. Schlussbericht November 2007 / Kursfassung – FuE-Vorhaben 02.237/2003/LR des Bundesministeriums für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung. Bonn, Kiel.

Grontmij 2013. Fietsroute Plus Groningen-Winsum. Analyse, afweging en advies verkenningenfase. Projectnr. 321519. Grontmij, Assen.

Klous, M.C.G. & R. Bijlsma 2013. Fietsroute Plus Groningen-Winsum en Groningen-Ten Boer. Vergelijking alternatieven op basis van natuurwaarden. Projectnr. 321519, Grontmij, Assen.

Prinsen, H.A.M. 2016 Verkenning noodzaak compensatie natuur voor Windpark N33. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Reijnen, M.J.S.M. 1995. Disturbance by car traffic as a threat to breeding birds in the Netherlands. Dissertatie Rijks Universiteit Leiden, Leiden.

Schotman, A.G.M., M.A. Kiers & Th.C.P. Melman 2007. Onderbouwing gruttogeschiktheids-kaart. Alterra-rapport 1407. Alterra, Wageningen.

Tilborg, G. van 1994. Criteria waaraan een goed weidevogelgebied moet voldoen. Rapport Directie Beheer Landbouwgronden, Utrecht.

Tulp, I., M.J.S.M. Reijnen, C.J.F. ter Braak, E. Waterman, P.J.M. Bergers, S. Dirksen, R.P.H. Snep & W. Nieuwenhuizen 2002. Effect van treinverkeer op dichtheden van weidevogels. Rapportnr. 02-034. Bureau Waardenburg, Culemborg/Railinfrabeheer, Utrecht.

Wymenga, E., M. Engelmoer mmv F. Nijland 2001. Takomst foar de Skries. Bouwstenen voor een beschermingsprogramma voor de Grutto in Fryslân. Altenburg & Wymenga, Veenwouden.

Adres
Suderwei 2
9269 TZ Feanwâlden
Telefoon 0511 47 47 64
info@altwym.nl

www.altwym.nl

Waterschap NOORDERZIJLVEST

Gemeente Winsum
Mevrouw W. Kerkvliet
Postbus 10
9950 AA WINSUM

INGEKOMEN 30 OKT 2017

Groningen	27 oktober 2017
Ons kenmerk	Z/17/006595
Contactpersoon	Edwin Rittersma
Uw e-mail van	16 oktober 2017
Uw kenmerk	-
Bijlage(n)	-

Onderwerp: Vooroverlegreactie Bestemmingsplan Singelweg 20, Sauwerd

Geachte mevrouw Kerkvliet,

Van u ontvingen wij het bestemmingsplan Singelweg 20 te Sauwerd, met verzoek om een vooroverlegreactie. Graag voldoen wij aan uw verzoek. Hierbij ontvangt u onze reactie.

Instemming
Het waterschap stemt in met dit voorontwerpbestemmingsplan. Zowel qua Toelichting als de Verbeelding met Regels.

Keur
In de uitkomst van de Digitale watertoets is aangegeven dat het plangebied de zoneringen van een hoofdwatergang raakt. Dat betreft de 'Noorder Sauwerdertocht'. Echter de ontwikkelingen vallen buiten de kern- en beschermingszone van de deze hoofdwatergang.
Een aandachtspunt vanuit de Keur van het waterschap is de watergang waarop de nieuwbouw is geprojecteerd. Ook de bestaande loods is gebouwd boven een watergang en voorzien van een duiker. Het is de vraag of een verlenging van deze duiker verstandig is, gelet op de aan- en afvoer van water en onderhoudsaspecten. Voor het dempen, beduikeren of omleggen van de watergang dient voor aanvang van de werkzaamheden een watervergunning (op grond van de Keur) te worden aangevraagd bij het waterschap.

Stedumermaar 1
9735 AC Groningen
Telefoon: (050) 304 89 11
Banknummer: NL73NWAB0636755592 BIC: NWABNL2G

Postbus 18
9700 AA Groningen
Fax: (050) 304 82 26
BTW-identificatienummer: NL8081.74.071.B.01

E-mail: info@noorderzijlvest.nl
Internet: www.noorderzijlvest.nl
Twitter: @noorderzijlvest
KvK-nummer: 50130994

Hebt u hierover nog vragen? Neemt u gerust contact op met Edwin Rittersma, telefoonnummer 050-304 8337, e-mailadres e.w.rittersma@noorderzijlvest.nl.

Met vriendelijke groet,

Willem Mutter,
manager Watersystemen en Waterveiligheid
namens het Dagelijks Bestuur van
het waterschap Noorderzijlvest